

Fredag den 21. maj 2010 (D)

1

95. møde

Fredag den 21. maj 2010 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 34:

Forespørgsel til ministeren for udviklingsbistand om 2015-målene. Af Jeppe Kofod (S), Steen Gade (SF) og Jørgen Poulsen (RV). (Anmeldelse 05.03.2010. Fremme 15.03.2010. Eventuel afstemning udsættes til tirsdag den 25. maj 2010.).

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 222:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af Danmarks Frivillig-korps for Udvikling og Demokrati. Af Jeppe Kofod (S) m.fl. (Fremsættelse 14.04.2010).

3) Forhandling om redegørelse nr. R 13:

Udenrigsministerens redegørelse om sammenhængen mellem klimaaendringer og sikkerhed. (Anmeldelse 12.05.2010. Redegørelsen givet 12.05.2010. Meddelelse om forhandling 12.05.2010).

4) Forhandling om redegørelse nr. R 14:

Udenrigsministerens sikkerhedspolitiske redegørelse til Folketinget 2010. (Anmeldelse 12.05.2010. Redegørelsen givet 12.05.2010. Meddelelse om forhandling 12.05.2010).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 230:

Forslag til folketingsbeslutning om yderligere fredning og bedre beskyttelse af Tøndermarskens unikke naturværdier. Af Mette Gjerskov (S) m.fl. (Fremsættelse 16.04.2010).

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

I dag er der følgende anmeldelse:

Orla Hav (S) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 247 (Forslag til folketingsbeslutning om sikring af mindre pensionskonti).

Titlen på den fremsatte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 34:

Forespørgsel til ministeren for udviklingsbistand:

Hvad kan ministeren oplyse om status for 2015-målene forud for statuskonferencen i FN, herunder hvilke initiativer den danske regering har taget og vil tage for at sikre, at den danske udviklingspolitik målrettes til opfyldelse af 2015-målene?

Af Jeppe Kofod (S), Steen Gade (SF) og Jørgen Poulsen (RV). (Anmeldelse 05.03.2010. Fremme 15.03.2010. Eventuel afstemning udsættes til tirsdag den 25. maj 2010.).

Kl. 10:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 25. maj 2010.

Hr. Jeppe Kofod som ordfører for forespørgerne for begrundelse.

Kl. 10:00

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Jeppe Kofod (S):

Tak. Man kan rolig sige, at dagens forespørgselsdebat om 2015-målene, altså de mål, der handler om, at vi senest i 2015 skal halvere fattigdommen målt fra årtusindskiftet, er aktuell set i lyset af de forhandlinger, der foregårovre i Finansministeriet, hvor man kan høre at der er planer om at skære milliardbeløb af dansk udviklingsbistand. Det er selvfølgelig noget, der er fuldstændig uanstændigt og i øvrigt også noget, jeg håber ministeren kan kommentere, og jeg håber, at han kan afvise de rygter, der er, for det vil være vigtigt i en debat som den her.

Da vi gik ind i det nye årtusinde i 2000, satte det største opbud af statsledere i verden sig sammen for at formulere en vision om en verden uden ekstrem fattigdom. Den vision betyder, at man senest i 2015 skulle have halveret fattigdom og sult i verden, og jeg synes, det er vigtigt, at vi nu i debatten i dag koncentrerer os om, hvor langt vi er, og hvordan vi når målene om 5 år, altså i 2015. Derfor ser jeg frem til, at vi får en god debat, men jeg ser også frem til, at det ikke bare bliver en masse ord og løfter, men også nogle konkrete handlingsanvisninger til, hvad Danmark kan gøre, også set i lyset af at Danmark er et af de lande, der er sat i spidsen for at forberede statuskonferencen til efteråret. Man må jo forvente, at Danmark viser lederskab i debatten.

For os er det helt centralt, at 2015-målene er en grundsten i dansk udviklingsbistand og dansk udviklingspolitik, og derfor mener vi, det er vigtigt at få forespørgselsdebatten her i dag. Vi håber, vi kan

Kl. 09:59

få en god debat, og vi håber også, vi kan holde fast i de ambitiøse mål, som Danmark i hvert fald hidtil har haft, når det gælder 2015-målene.

Kl. 10:02

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak. Så er det ministeren for udviklingsbistand for besvarelse af forespørgslen.

Kl. 10:02

Besvarelse

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Debatten i dag sætter fokus på FN's 2015-mål for global udvikling, og timingen er god. I september, lige efter sommerferien, samles FN's 192 medlemslande til højniveaumøde for at drøfte status for målene og forhåbentlig nå frem til en handlingsplan, der gør, at verdenssamfundet kan nå målene inden 2015.

I april måned var jeg i New York og havde mulighed for at tale om det kommende højniveaumøde med FN's generalsekretær, Ban Ki-moon. Vi var enige om, at der er sket fremskridt, som det gælder om at konsolidere og bygge videre på, men også, at der stadig er et endog godt stykke vej igen. Mødet i september kan komme til at spille en afgørende rolle som løftestang for en fælles slutspurt frem mod 2015, men det fordrer et handlingsorienteret og fremadrettet slutdokument.

2015-målene har været centrale og disciplinerende for det internationale udviklingsarbejde. Der er for første gang skabt en fælles dagsorden for den globale udvikling, og samtidig har 2015-målene resulteret i en målrettet kanalisering af ressourcer over i arbejdet med at opfylde målene. Alene heri ligger en stor del af deres berettigelse.

Derudover har de opnåede resultater på mange måder været positive. Antallet af mennesker, der lever i ekstrem fattigdom, faldt i perioden fra 1990 til 2005 fra 1,8 milliarder til 1,4 milliarder, og 30 millioner flere børn kom i folkeskole i perioden fra 1999 til 2006. Men så indtrådte kriserne, og nogle af de opnåede resultater blev sat over styr.

Ifølge FN's seneste statusrapport om 2015-målene vil mellem 55 og 90 millioner mennesker flere end oprindelig forventet ende i ekstrem fattigdom på grund af finanskrisen, og der skal skabes over 300 millioner nye job over de næste 5 år for bare at nå tilbage til det beskæftigelsesniveau, der var inden den økonomiske krise. Det er dystre tal, der naturligvis også slår igennem i arbejdet med at opfylde 2015-målene.

Udfordringerne er mange. Ser vi på de specifikke mål, står det værst til med målene for reduktion af børne- og mørdedødeligheden. Børnedødeligheden er siden 1990 reduceret med under en tredjedel, altså langt fra målet om en reduktion på to tredjedele, og mørdedødeligheden er kun reduceret med 6 pct. på globalt plan siden 1990 og alene med 2 pct. i Afrika syd for Sahara. Nye tal viser, at der måske er sket lidt flere fremskridt end hidtil dokumenteret, men det ændrer ikke på det faktum, at alt, alt for mange kvinder og børn i udviklingslandene dør unødigt hvert år. Det er et kæmpeproblem, der i høj grad handler om kulturværdier og manglende respekt for kvinder og børns rettigheder.

Med hensyn til regioner og stater er Afrika og særlig Afrika syd for Sahara længst fra at opfylde 2015-målene. Som UNDP's chef, Helen Clark, har udtrykt det, når ingen lande i Afrika på nuværende tidspunkt alle målene, og nogle lande i Afrika når ingen af målene. Det samme gør sig gældende for de skrøbelige stater. Konflikt, menneskerettighedskrænkelser og dårlig regeringsførelse er enorme trusler mod opnåelsen af 2015-målene, ikke mindst i de afrikanske lande.

Det er dog vigtigt at pointere, at udviklingslandene og de rige lande har et fælles ansvar for og en fælles forpligtelse til at nå 2015-målene. Udviklingslandene må påtage sig ansvar for deres egen udvikling og god og ansvarlig regeringsførelse, og donorerne må leve op til deres finansieringsforpligtelser. Der kræves som bekendt to til en tango, og partnerskab er afgørende for at sikre bæredygtig fremgang. Danmark er fortsat et af kun fem lande, der lever op til FN's målsætning om at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand.

Jeg mener stadig, at målene kan nås, og derfor udgør 2015-målene også rettesnoren for dansk udviklingsarbejde. Fattigdomsbekæmpelse, det første af de otte 2015-mål, er den overordnede målsætning for dansk udviklingsarbejde, og regeringens indsats går her på tværs af alle 2015-målene, for de otte indsatsområder hænger uløseligt sammen.

Helt konkret arbejder Danmark for at bekæmpe fattigdom i de enkelte lande ved at støtte modtagerlandets egen strategi for udvikling og fattigdomsbekæmpelse i samarbejde med vore internationale udviklingspartnere. På den måde sikrer vi lokalt ejerskab og bidrager til kapacitetsopbygning og øget sammenhæng i udviklingsindsatserne i de enkelte lande. Som nævnt halter Afrika længst bagud, og det er naturligvis også grunden til, at Danmark længe har fokuseret indsatsen på Afrika. I 2009 gik over 60 pct. af den landefordelte bilaterale bistand til Afrika.

Regeringen arbejder samtidig på at styrke 2015-målene internationalt. I en brydningstid med nye donorer, der ikke nødvendigvis deler vores dagsorden og vores syn på verden, er det særlig vigtigt, at Danmark er med til at fastholde og styrke det internationale fokus på bedre vilkår for verdens fattigste inden 2015.

Kl. 10:07

Hvis vi ser på status for ligestilling globalt, mål nr. 3, kan vi se, at der er skabt fremgang de seneste 10 år, f.eks. i forhold til pigers adgang til uddannelse. Men den globale krise har ramt de fattige kvinder særlig hårdt og dermed på nogle områder sat udviklingen tilbage. FN's generalsekretær, Ban Ki-moon, peger derfor i sin statusrapport om 2015-målene på behovet for at nedbryde alle barrierer for pigers uddannelse og at sikre kvinders fulde økonomiske og politiske deltagelse i et samfund.

Danmark har høstet international anerkendelse for at sætte MGD3 højt på den globale dagsorden. Det er sket gennem MGD3-fakkelkampagnen, hvor næsten 150 prominente beslutningstagere som den amerikanske udenrigsminister, Hillary Clinton, Verdensbankens præsident, Zoellick, FN's generalsekretær, Ban Ki-moon, og grundlæggeren af mikrokreditbanken Grameen, Muhammad Yunus, har forpligtet sig til at skabe konkrete forbedringer af kvinders vilkår og muligheder.

I marts i år var jeg vært for en international konference om MGD3 i København, og anbefalingerne fra konferencen fik bred tilslutning. De lægger vægt på at sikre kvinder økonomiske rettigheder og øge kvinders muligheder for beskæftigelse. Det kræver nedbrydning af de kulturelle og sociale barrierer, som hindrer kvinders uddannelse og indtræden på arbejdsmarkedet og i det politiske liv. Anbefalingerne vil indgå i forberedelserne af 2015-topmødet til september.

Når vi ser på sundhedsmålene, mål nr. 4, 5 og 6, er resultaterne blandede. Indsatsen mod hiv/aids har givet resultater, men det er som sagt gået for langsomt i kampen mod mødre- og børnedødelighed. Når kvinder ikke har ret til at bestemme over egen krop, som tilfældet er i alt for mange udviklingslande, resulterer det i sygdomme og uønskede graviditeter. Mindst 200 millioner kvinder har ikke adgang til moderne præventionsmidler, som de gerne vil bruge, og det fører til for tidlige graviditeter og usikre aborter, ofte med invaliderende følger for kvinderne.

Der er ingen tvivl om, at Danmark er helt i front, når det gælder kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder. Danmark

er blandt de fem største bidragsydere til FN's befolkningsfond, UNFPA, og vi støtter en række lokale organisationer i at advokere for bedre sundhed for kvinder, forbedre sundhedsydelserne for gravide, gøre fødslerne mere sikre og oplyse om og dele ud af prævention. Den danske støtte vil bl.a. give 1 million kvinder sikre aborter, distribuere 160 millioner kondomer, herunder også kvindekondomer, og oplyse om familieplanlægning til tusindvis af unge i udviklingslandene.

Spørgsmålet om seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder er under pres fra mange lande, også inden for vores egen kreds af EU-naboer. Danmark er og vil vedblive med at være en stærk fortalere for, at EU støtter en progressiv udvikling til fordel for kvinders rettigheder. Vi vil også fortsat være aktive i at fremme en progressiv international dagsorden, også selv om der nogle gange er langt mellem sejrene og lejerne. Amerika er igen på banen, og det kan forhåbentlig accelerere indsatsen for at bekæmpe mødredødelighed.

Danmark har gennem mange år arbejdet med MGD7 ved at fokusere på bæredygtig udvikling. Naturligt nok har tiden op til klimatopmødet domineret det danske arbejde hermed, men miljøindsatsen i dansk bistand er langt bredere. Vi finansierer f.eks. miljøindsatsen via miljøprogrammer i Zambia og Mocambique, herunder bedre håndtering af affald og spildevand, forsyning med rent vand, kystbeskyttelse og erosionskontrol, ligesom regeringen med den såkaldte klimadialog og Nairobiprincipperne har medvirket til, at klimatilpasning integreres i de enkelte landes egne udviklingsplaner.

Den nye strategi for dansk udviklingssamarbejde, som jeg forventer at præsentere for Folketinget snarest, klæder Danmark på til også fremover at løfte sin del af opgaven på vej mod opfyldelsen af 2015-målene. Frihed er i min optik en forudsætning for at opfylde 2015-målene om at bekæmpe sult og fattigdom. Fattigdomsbekæmpelse handler grundlæggende om at give det enkelte individ mulighed for og evne til at præge sin egen livssituation. Det kræver frihed fra undertrykkelse, vilkårlighed og afmagt og frihed til at tage hånd om sin egen skæbne og udnytte sine ressourcer fuldt ud i et retfærdigt og åbent samfund.

Frihed er imidlertid ikke alene en garanti for udvikling. For at kunne udnytte frihed og løfte sig selv og sin familie ud af fattigdom skal man evne at gribe de økonomiske, sociale og politiske muligheder, som friheden giver, men det kan man ikke, hvis man er svækket af langvarig eller ubehandlet sygdom, hvis man er afskåret fra basal uddannelse, hvis man er afskåret fra adgang til rent drikkevand, eller hvis man gang på gang mister hjem, husdyr og afgrøder på grund af lovløshed, overgreb, og miljøkatastrofer eller mangel på privat ejendomsret. Så dræbes initiativ og virkelyst.

Kl. 10:12

Derfor sigter den nye strategi for dansk udviklingssamarbejde både på at sikre bedre rammebetingelser for vækst og udvikling og på at opbygge kapacitet hos den enkelte, så friheden bliver reel. Strategien har fem indsatsområder: frihed, demokrati og menneskerettigheder, vækst og beskæftigelse, ligestilling, stabilitet og skrøbelighed samt miljø og klima. De forskellige indsatsområder hænger uløseligt sammen, men skal vi realisere 2015-målene om fattigdomsbekæmpelse er det ikke mindst en nødvendighed med en flerstrengt tilgang til at fremme økonomisk vækst og beskæftigelse. Vi skal understøtte det private initiativ og iværksættere ved at styrke indsatsen for udvikling af den private sektor i udviklingslandene og ved at udstyre de store og voksende ungdomsårgange med relevant teknisk og faglig uddannelse, der kan øge virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne.

Børn og unge skal have en opvækst, der giver dem mulighed for at forsørge sig selv og bidrage til fællesskabet. Det gælder ikke mindst i de skrøbelige stater, der er længst fra 2015-målene. Vi vil afhjælpe humanitære behov og bidrage til at sikre beskyttelse og serviceydelser til de mennesker, der rammes af konflikt og katastrofer,

og vi vil arbejde for fred og hurtig genopbygning af staten i et tæt samarbejde med vore internationale og regionale samarbejdspartnere som FN, EU og Den Afrikanske Union.

Vores fokus på ligestilling bidrager direkte til opfyldelse af MGD3 om at øge ligestilling mellem mænd og kvinder. Indirekte bidrager det også til opfyldelse af de andre mål. F.eks. viser al erfaring, at der er god økonomi i at satse på kvinder. Produktiviteten i Afrikas landbrug kan stige med helt op til 20 pct., hvis kvinder får samme adgang til land, såsæd og gødning som mænd, og samtidig viser studier af mikrolån til kvinder, at selv med meget små lån kan man skabe sig en god forretning, og at det hurtigt kan aflæses i forbedret sundhedstilstand og skolegang for deres børn.

Klimaændringer og miljøforringelser rammer de fattigste hårdest og kan sætte vækst og fattigdomsbekæmpelse over styr og underminere resultaterne af mange års udviklingsarbejde. Store befolkningsgrupper er direkte afhængige af naturens ressourcer for at sikre deres familiers levegrundlag, og miljø og klima udgør derfor også et selvstændigt fokusområde i strategien, helt i tråd med det syvende 2015-mål om bæredygtigt miljø.

Udviklingslandene står over for en lang række udfordringer, og Danmark kan hjælpe, men ikke alene. Større arbejdsdeling mellem donorerne er nødvendig, hvis vi skal sikre effektiv bistand, og regeringen har valgt at sætte fokus på de fem nævnte politiske prioriteter. Dermed bidrager vi også til at opfylde det ottende 2015-mål, der netop har til formål at øge samarbejdet med donorerne.

De danske initiativer har gjort deres til at styrke indsatsen for opnåelse af 2015-målene, men opgavens omfang fordrer et enormt multilateralt samarbejde. EU, FN og andre multilaterale udviklingsorganisationer spiller en afgørende rolle. EU er en af verdens største udviklingspolitiske aktører og har global tilstedeværelse, men EU har ikke tilsvarende indflydelse, og det skal der gøres noget ved. Vi vil styrke EU's rolle som udviklingspolitisk aktør og sikre, at EU påtager sig et endnu større ansvar for fattigdomsbekæmpelse.

FN er til stede i de fleste lande og inden for mange områder, der har betydning for udvikling. Det giver organisationen en vigtig koordinerende rolle i forhold til fattigdomsbekæmpelse. FN's topmøde i september skulle gerne blive vigtigt for den samlede bilaterale og multilaterale fremdrift mod målenes opfyldelse. FN's generalsekretær og jeg er enige om, at målene fortsat kan nås, men der kræves et fornyet globalt partnerskab herom.

Frem mod september har regeringen valgt at fokusere på to områder, som vi mener bør have en fremtrædende plads ved højniveaumødet i New York, nemlig inklusiv vækst og beskæftigelse samt ligestilling for kvinder og kvinders økonomiske rettigheder. Øget vækst skaber flere arbejdspladser, bedre livsudsigter for den enkelte og mulighed for større skatteindtægter, så landene selv kan finansiere sociale tiltag, infrastruktur osv. Investeringer i kvinder kaster gevinster af sig for både kvinden og hendes familie, men også for det øvrige samfund.

Det allervigtigste er imidlertid, at handling bliver kodeordet. Slutdokumentet skal være handlingsorienteret, og der skal skabes en fælles forståelse af, at vi nu ved, hvad der skal til. Vi ved, hvad der virker, vi skylder både de fattige, der lever i forarmelse og fornedrelse, og de skatteborgere, der betaler for bistanden til udviklingslandene, at omsætte denne viden til handling, at sikre konkrete anvisninger til en afgørende, accelererende slutspurt frem mod 2015. Tak for ordet.

Kl. 10:17

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ministeren. Så er ordføreren for forespørgerne, hr. Jeppe Kofod.

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Jeppe Kofod (S):

Tak til ministeren for besvarelsen, der jo rummer mange rigtige betragtninger om, hvad der skal til for at nå 2015-målene.

Der var en ting, jeg undrede mig lidt over, og det var, at ministeren slet ikke nævnte den rolle, Danmark har i forberedelsen af statuskonferencen til efteråret. Da det kom frem, at Danmark skulle være et af de lande, der skulle være med til at forberede konferencen, var i hvert fald den daværende udviklingsminister meget stolt af, at Danmark havde fået den rolle. Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at det ikke blev beskrevet lidt tydeligere, hvilken rolle man har, og hvordan man vil efterleve den.

Jeg vil sige, at da man tilbage i 2000 formulerede årtusindemålene om at halvere den ekstreme fattigdom og sult senest i år 2015, var der stor optimisme i verden. Vi er jo i virkeligheden den første generation, som både har ressourcer, viden og teknologi til at udrydde ekstrem fattigdom. Det var det, der var erkendelsen. Dengang Danmark var med til dette projekt, gav vi i parentes bemærket også 1 pct. af vores bruttonationalprodukt i ulandsbistand.

Jeg er helt enig med ministeren, når ministeren siger, at der er fælles forpligtelser for u- og ilande. Der ligger store forpligtelser for ulandene i at levere god regeringsførelse, sikre, at de hjælper de fattigste i befolkningen osv. For ilandene er ulandsbistand handelsregler og at sikre alle rammevilkår for, at man kan nå 2015-målene. Der vil jeg bare sige, at det slår mig, at ministeren overhovedet ikke kom ind på den aktuelle debat om dansk udviklingsbistands rolle, som jeg egentlig efterlyste, da jeg motiverede forespørgslen. Hvis det er sådan, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti på mest uanstændig vis skærer milliarder af dansk udviklingsbistand, ryger al vores troværdighed og en væsentlig del af vores bidrag til at nå 2015-målene fra dansk side. Vores lederskab bliver i hvert fald sat over styr.

Jeg synes, at det partnerskab er så vigtigt. Jeg kan godt forstå, at der er mange lande, som, hvis regeringen gennemfører de usympatiske nedskæringer, vil sige: Hvor er Danmark henne? I forvejen har regeringen jo sænket bistanden voldsomt, og tager man sammenlignelige lande – og her tager jeg Norge og Sverige, de andre skandinaviske lande, som vi på mange måder deler et værdifællesskab med ikke alene i forhold til de samfund, vi har indrettet i Danmark, Norge og Sverige, men også i forhold til verden – er det evident, at Norge og Sverige giver 25 pct. mere i bistand i andel af BNI, end Danmark gør. Går vi 10 år tilbage, gav vi stort set det samme i bistand. Der er altså sket et kæmpe skred, og regeringen og Dansk Folkeparti lægger op til yderligere at svække det danske engagement. Det synes jeg er grotesk, når vi debatterer det her.

For os er det afgørende, at 2015-målene er en hjørnesten i den udviklingspolitik, som Danmark fører. I virkeligheden kan man jo sige, at de otte mål på mange måder klargør, hvad der ligger i begrebet fattigdomsbekæmpelse. Målene afspejler fattigdommens forskellige ansigter. Sammenhængen mellem dem viser den direkte forbindelse, der er mellem fattigdom, dårligt helbred, høj børnedødelighed, sult og mangel på vand og sanitet. Det er vigtigt for os at understrege.

Det er også vigtigt for os at understrege, at rammevilkårene skal være i orden. Der er eksempelvis et beløb på tusinde milliarder US-dollar – det er ti gange udviklingsbistanden – hvert år i illegale kapitaloverførsler fra ulandene til ilandene. Det bør man også sætte ind over for.

Jeg kan så sige, at der, som ministeren rigtigt var inde på, var fremgang i starten af det nye årtusinde for at nå målene, men de tre kriser, fødevarekrisen, klimakrisen og den økonomiske krise, har for

Kl. 10:17

alvor udfordret muligheden for at nå målet. Jeg tror, det var Ban Ki-moon, der for nylig sagde, at hvis tempoet fortsætter, når vi først fattigdomsmålene om 110 år – om 110 år. Derfor skal der speedes voldsomt op, for at vi når 2015-målene.

Jeg vil gerne give et konkret eksempel på, hvad det her handler om. Vi taler om meget store tal og politik, men der er et interessant eksempel fra Niger, der er et af Afrikas fattigste lande – jeg tror faktisk, at det er det fattigste land i Afrika. Her har man en sultkatastrofe, som truer mere end 378.000 børn. Uden akut hjælp risikerer de at dø i løbet af de næste par måneder, og det er altså ikke noget, som er enestående for Niger; det er noget, man har oplevet før i både Niger og andre lande. Man kan bare sige, at hvis vi ikke sætter ind her, risikerer vi igen at se en menneskelig katastrofe.

Så fattigdommen er konkret i mange udviklingslande. Det er et spørgsmål om liv eller død. Når krisen rammer dem, er det ikke bare et spørgsmål om at spænde bæltet ind, men et spørgsmål om, om man overlever både som barn og som voksen. Derfor er det så vigtigt, at Danmark med de menneskelige værdier og ønsket om en stabil verden er sig sit ansvar bevidst, og derfor må vi spørge os selv, hvad vi kan gøre.

Kl. 10:22

Vi skal fastholde vores ulandsbistand, og jeg vil gerne have ministeren til at bekræfte, at ministeren også mener det. Vi skal kæmpe for, at EU viser lederskab og kræver handling bag de mange løfter til ulandene med hensyn til ulandsbistand, handelspolitik, manglende skattebetaling fra multinationale selskaber osv. Vi skal styrke ligestillingen, det er jeg enig i. Vi skal sikre, at vi lever op til løfterne på EU-topmødet i juni måned, og det håber jeg at regeringen vil kæmpe for.

Jeg vil sige – for tiden tillader ikke mere i denne omgang – at for os som Socialdemokrater er det helt afgørende, at Danmark er en del af det værdifællesskab, som vi traditionelt har været på dette område sammen med de andre skandinaviske lande, og det er grotesk, hvis det er sådan, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti en af dagene beslutter sig for at skære et milliardbeløb af hjælpen til verdens allerallerfattigste.

Med de bemærkninger vil jeg gerne oplæse et forslag til vedtagelse fra Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre, og det lyder:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at økonomi-, klima- og fødevarekrisen nødvendiggør en styrket indsats for at nå 2015-målene. Regeringen opfordres til at fastholde 2015-målene som omdrejningspunkt for dansk udviklingspolitik og til at arbejde for en styrket international indsats med fokus på

- bæredygtig økonomisk vækst og beskæftigelse, der kommer særligt småbønder, fattige og marginaliserede folk til gode og sikrer vevarende resultater målt på 2015-målene,
- ligestilling som et centralt bidrag til at nå 2015-målene,
- særlige udfordringer for skrøbelige stater i Afrika og sårbare grupper,
- at fastholde EU's løfte om at give mindst 0,7 pct. i ulandsbistand i 2015 samt fastholde og udbygge den danske ulandsbistand,
- yderligere finansiering af udvikling fra beskatning i landene, innovative finansieringsmekanismer og sammenhæng på tværs af politikområder, særligt handel, landbrug, klima og skat.

Regeringen opfordres til at arbejde for et handlingsorienteret slutdokument under FN's højniveaumøde med konkrete anvisninger og en klar finansieringsplan. Diskussionen om mål efter 2015 påbegyndes snarest.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 78).

Kl. 10:24

Kl. 10:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Det af hr. Jeppe Kofod oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i de fortsatte forhandlinger. Så har hr. Karsten Lauritzen bedt om en kort bemærkning.

Kl. 10:24

Karsten Lauritzen (V):

Jeg noterede mig, at hr. Jeppe Kofod kaldte det grotesk, hvis man skar ned på udviklingsbistanden. Det er der mig bekendt ikke besluttet noget om endnu, men der forhandles jo om en række ting, sammenhænge i dansk økonomi, sammenhænge i statens finanser, og der må alle holde for. Det er jo en diskussion om økonomisk ansvarlighed. Udviklingsordføreren fra Socialdemokraterne, hr. Jeppe Kofod, udtaler den 14. april til Ritzau:

Vi giver stadig på et højt niveau, men både Sverige og Norge har altså fastholdt deres procentsats i den her periode. Hvis vi vil tages seriøst, bliver vi nødt til at komme tilbage på 1 pct.

Så vil jeg godt stille hr. Jeppe Kofod et spørgsmål: Hvorfra kommer helt præcis de der 3-4 mia. kr., der skal til for at komme op på 1 pct.?

Kl. 10:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:25

Jeppe Kofod (S):

Jamen det er ikke nogen hemmelighed, at det er Socialdemokraternes mål over en årrække at få den danske udviklingsbistand tilbage til 1 pct. igen. Det lyder måske, som om det er en fuldstændig illusion, at det skulle kunne lade sig gøre, men da den her konference om 2015-målene fandt sted for 10 år siden, var det faktisk sådan, at Danmark gav 1 pct. af BNI i udviklingsbistand. Det er den borgerlige regering støttet af Dansk Folkeparti, der vedvarende har skåret i bistanden. Derfor synes jeg, det er rigtigt at spørge, om det er rigtigt at skære i ulandsbistanden, som DF og regeringen en af dagene måske vedtager at gøre, når vi oplever en krise i verden, som også ministeren beskrev konsekvenserne af, med millioner af mennesker, heriblandt børn, der bliver kastet ud i fattigdom og sult.

Er det rigtigt, er det anstændigt? Nej, og jeg synes, det er grotesk, at hr. Karsten Lauritzen ikke forholder sig til det.

Kl. 10:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 10:26

Karsten Lauritzen (V):

Jeg synes, det er beskæmmende, at hr. Jeppe Kofod ikke forholder sig til, hvor pengene skal komme fra. Det her er en socialdemokratisk gavebod, man deler penge ud til højre og venstre, og alle skal have. Og jeg må da sige, at hvis jeg skulle vælge at prioritere alle, altså at alle skulle have, så ville det jo være let at være politiker. Men sådan er det jo ikke. Det handler om at få pengene til at passe.

Der er et massivt overtræk på statens finanser, et overtræk, der skal betales af, og der må vi finde pengene et sted, og så er det da beskæmmende at høre Socialdemokratiets ordfører komme her og sige, at vi skal op på 1 pct., uden at anvise finansiering. Hvor kommer milliarderne fra, plukker hr. Jeppe Kofod dem på et pengetræ, eller hvad?

Kl. 10:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Jeppe Kofod (S):

Det er jo helt vanvittigt. Vi synes, det er grotesk, at de allerfattigste, de, der risikerer at dø af sult, den milliard mennesker, der sulter i verden i dag, skal betale, for at regeringen kan give nogle skattelettelser til de mest velbærgede danskere og til landbruget. Det synes vi simpelt hen bare er en uanstændig prioritering. Vi mener, det er vigtigt at fastholde, at Danmark giver en ulandsbistand, vi kan være bekendt.

Jeg siger bare i al beskedenhed, at vi har et værdifællesskab med Norge og Sverige. De skandinaviske lande er beundrede for både de samfund, vi har bygget op, og for vores indsats i verden, men der falder Danmark voldsomt bagud, og det har vi gjort under den her regerings levetid. Hvis man gennemfører det her spareforslag, som jo ligger på bordet, så er det altså uanstændigt. Jeg synes, det er ærgerligt, at hr. Karsten Lauritzen ikke forholder sig til det.

Så vil jeg sige, at når vi har fremsat forslag i forbindelse med ulandsbistand, har de været finansieret på vores finanslove, og det vil de også være fremover.

Kl. 10:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Tina Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 10:28

Tina Petersen (DF):

Jeg vil bare have den socialdemokratiske ordfører til at bekræfte, at de anbefalinger, der ligger fra FN, netop har 0,7 pct. af BNI som maksimum. Samtidig vil jeg bede om at få en bekræftelse på, at det er korrekt, at Danmark faktisk har ydet mere end det, man er blevet anbefalet, og det, andre lande gør, for jeg synes, det er sådan lidt makabert at stå og sige, at det, vi gør, er forfærdeligt, at vi ikke har gjort nok, og at Danmark er et slemt land, der nu bare skal yde. Jeg vil gerne have svar på, om det er korrekt, at Danmark faktisk har ikke bare efterlevet, men langt, langt har overlevet eller overgået det, FN har anbefalet.

Kl. 10:29

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:29

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil starte med at banke en tyk pæl igennem den vildfarelse, som DF's ordfører kommer med her. Det er ikke sådan, at FN anbefaler, at man højst må give 0,7 pct. i ulandsbistand. Tværtimod siger de, det er en minimums anbefaling, og det er sådan, at de allerrigeste lande i den her verden forventes at bære en større byrde – et godt princip, vi kender fra vores eget samfund. Derfor er det helt grotesk, når der så er en krise, som er et spørgsmål om liv eller død for børn i Niger og andre ulande, at det ifølge Dansk Folkeparti er de allerfattigste – de, der ikke har noget alternativ til at dø af sult eller leve i ekstrem fattigdom – der skal betale, når der er en krise. Det synes jeg er grotesk og uanstændigt.

Så vil jeg sige, at jo, jeg er stolt af den indsats, Danmark har gjort i forhold til at kæmpe for en mere retfærdig verden, og den indsats skal vi gerne fortsætte med. Det gavner også os selv, at vi har en stabil verden. Vi forhindrer flygtningestrømme, humanitære katastrofer og borgerkrige, og jeg synes, det er fint, at Danmark bidrager til det. Og modsat Dansk Folkeparti mener vi, at vi også har en egen interesse i at gøre det.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Tina Petersen.

Tina Petersen (DF):

Nu mener jeg jo, at Dansk Folkeparti er et ansvarligt parti, og nu har vi haft diskussionen med de andre ordførere også om den ene procent, Socialdemokraterne så ønsker udgifterne på området skal stige til – det er ca. 3 mia. kr. Jeg vil gerne have en bekræftelse fra Socialdemokratiet på noget. Nu ved vi jo, at vi er i krise herhjemme, og at mange står for skud og skal til at undvære i forhold til deres dagligdag. På nogle områder er der da mennesker herhjemme, som bliver berørt ret kraftigt af de nedskæringer.

Så det undrer mig meget – og jeg vil gerne have Socialdemokratiet til at beskrive, hvor Socialdemokratiet har tænkt sig at hente de penge, hvis man nu forhøjer udviklingsbistanden med de her 3 mia. kr. Er det børnene, er det de ældre, er det de syge – ja, vi kunne blive ved – der skal stå for og miste penge, så vi kan efterleve de socialdemokratiske krav til udviklingsbistanden?

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Jeppe Kofod (S):

Jeg synes, det er helt grotesk, at vi altså har Dansk Folkeparti, som jo er gået ud i offentligheden og har foreslået en milliardnedskæring i hjælpen til de allerfattigste og dårligst stillede mennesker på den her klode. Der er børn i Niger, som jeg har nævnt, der risikerer at dø af sult, hvis de ikke får hjælp. Der er andre afrikanske lande, der risikerer at falde i fattigdom, hvis de ikke får hjælp.

Jeg synes, det er grotesk, at det eneste, man så spørger om, er, hvordan vi vil nå op på 1 pct. Vi har sagt, at vi over en årrække vil have dansk udviklingsbistand tilbage på et niveau, som i øvrigt er sammenligneligt med, hvad Sverige og Norge giver, for vi hører til i det værdifællesskab med de andre skandinaviske lande, fordi vi er en humanistisk magt både indadtil og udadtil. Det er det, vi ønsker som Socialdemokrater.

At Dansk Folkeparti kan få sig selv til i en krise, der, som vi også hørte ministeren beskrive, har kastet millioner af børn og andre mennesker ud i fattigdom, at foreslå at skære i ulandsbistanden, er uanstændigt, og det forstår vi ikke.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Karsten Lauritzen som ordfører for Venstre.

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

FN's 2015-mål har siden 2000 været afgørende for organiseringen af det internationale udviklingsarbejde. 2015-målene har bidraget til, at de forskellige lande for første gang i 2000 blev enige om at arbejde i samme retning og efter de samme målsætninger. Det var vel 192 lande, der skrev under på erklæringen om 2015-målene om, at man skal halvere verdens fattigdom i 2015, og at man vil arbejde for at indfri de overordnede mål såvel som delmålene.

2015-målene er og har været et afgørende parameter til at måle det internationale udviklingsarbejde. Det er et godt redskab til at se, om den globale udvikling bevæger sig i den rigtige retning. Der er 5 år til 2015, og her 10 år efter at man blev enige om 2015-målene,

Kl. 10:30

altså to tredjedele henne i perioden, må man konstatere, at der stadig væk er lang vej og for lang vej til en fuldstændig indfrielse af 2015-målene om en halvering af verdens fattigdom.

Kl. 10:30

Hvis man kigger på det, kan man se, at det særlig er Asien og de asiatiske lande, der har bevæget sig ud af fattigdom. Det har de gjort ved at have fokus på økonomisk vækst som drivkraft. Der, hvor det halter, er i Afrika. Men det er på mange områder gået fremad, f.eks. er 30 millioner flere børn kommet i skole siden 1999, men udviklingen er som sagt ulige fordelt. I nogle regioner af landene er flere af målene allerede opnået, mens der andre steder er meget lang vej tilbage, og det gælder i særdeleshed Afrika syd for Sahara.

Det er en af årsagerne til, at vi i Venstre har den holdning, at vi skal fokusere vores udviklingsbistand til Afrika, for det er der, hvor nøden er størst. Det er derfor, at vi har en politik om, at vi skal gå ind og lave udviklingsarbejde i svage stater, for der bor to tredjedele af verdens allerfattigste.

Det er derfor også positivt, at næsten to tredjedele af dansk udviklingsbistand i 2009 gik til det afrikanske kontinent med fokus på landene syd for Sahara. Derfor er det også glædeligt, at regeringen har en målsætning om, at to tredjedele af bistanden skal gå til Afrika.

Der er heller ikke nogen tvivl om, at hvis vi skal nå 2015-målene, skal der speedes op i de næste 5 år og mere, end vi hidtil har set, for ellers når vi ikke 2015-målene. I Danmark har 2015-målene længe været omdrejningspunktet for den danske bistand. Det skal de selvfølgelig også være i fremtiden.

Den første målsætning vedrørende fattigdomsbekæmpelse er hovedmålsætning for dansk udviklingsbistand i den nuværende strategi og i den strategi, der diskuteres i øjeblikket, og som skal behandles i Folketinget i en forespørgselsdebat næste fredag. Der skal vi selvfølgelig indgå i et gensidigt samarbejde med de modtagerlande, som modtager vores bistand, om at finde den bedste strategi for fattigdomsbekæmpelse.

Det er også sådan, at vi i Danmark har valgt at sætte ekstra fokus på mål 3 om ligestilling, som handler om kvinders ligestilling. Det har vi høstet stor international anerkendelse for. I Venstre har vi den opfattelse, at en fornuftig arbejdsdeling er en måde til at sikre effektiv udviklingsbistand. Derfor er det dejligt, at Danmark er gået foran og har påtaget sig ansvaret for mål 3 om kvinders ligestilling. Det afspejles i vores investeringer i udviklingslandene, og det afspejles også i den strategi, som bliver diskuteret i øjeblikket, at vi skal satse på kvinders ligestilling.

Kvinderne er omdrejningspunktet i en lang række afrikanske lande for bl.a. at skabe økonomisk vækst. Fokus på kvinders ligestilling er ikke kun et spørgsmål om rettigheder. Kvinders ligestilling er i høj grad også centralt for bekæmpelsen af global fattigdom, og det skyldes jo, at kvinderne er repræsentanter for et kæmpe økonomisk potentiale, som i høj grad undertrykkes på grund af manglende rettigheder og mangel på udfoldelsesmuligheder.

Der er jo en lang række afrikanske lande, hvor kvinder ikke kan få lov til at åbne en bankkonto, hvor de ikke har lov til at eje jord, og hvis man ikke kan eje jord, og hvis man ikke kan åbne en bankkonto, er det svært at udvikle sig økonomisk og arbejde sig ud af den fattigdom, som man befinder sig i.

Der er fortsat lang vej til, at det internationale samfund kan nå 2015-målene. I Danmark yder vi og skal yde en stærk og effektiv og målrettet indsats. I Venstre er vi glade for, at vi får en ny udviklingsstrategi, som lægger op til et endnu skarpere fokus og endnu klarere prioriteringer af den danske udviklingsbistand, hvor der særlig er fokus på frihedsrettighederne, som vil blive betragtet som en afgørende forudsætning for at opnå 2015-målene.

Som afslutning skal jeg læste det forslag til vedtagelse op, som Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti gerne vil fremsætte:

Forslag til vedtagelse

Folketinget konstaterer, at indsatsen for at nå 2015-målene skal styrkes i slutspurten op mod 2015, såfremt målene skal indfris. Regeringen opfordres til at arbejde for en styrket international indsats gennem fokus på

- øget økonomisk vækst og beskæftigelse, der kommer en større andel af befolkningen til gode og sikrer vedvarende resultater,
- ligestilling som et centralt bidrag til at opnå 2015-målene,
- særlige udfordringer for skrøbelige stater og lande i Afrika og
- styrkelse og udbygning af partnerskaber om udviklingssamarbejder donorer og udviklingslande imellem, herunder at nye aktører påtager sig internationale forpligtelser.

Regeringen opfordres til at arbejde for et handlingsorienteret slutdokument under FN's højniveaumøde om 2015-målene med konkrete og brugbare anvisninger, der sikrer en accelereret og målrettet indsats frem mod 2015, samt at regeringen tager initiativ til, at diskussionen om mål efter 2015 påbegyndes snart.

(Forslag til vedtagelse nr. V 79).

Kl. 10:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Det af hr. Karsten Lauritzen fremsatte forslag til vedtagelse vil indgå i den fortsatte forhandling. Der er en kort bemærkning fra hr. Frank Aaen.

Kl. 10:38

Frank Aaen (EL):

Nu hørte vi jo, at Venstres ordfører mente, at der skulle speedes op i processen for at nå 2015-målene. Så må man spørge, om det er at speede op, når man skærer i ulandsbistanden. Eller sagt mere præcist: Mener Venstre, at der skal skæres i den eksisterende ulandsbistand? Mener Venstre, at verdens fattigste skal betale for, at de rigeste her i landet, altså dem, der tjener mere end 1 mio. kr., kan beholde deres skattelettelser?

Kl. 10:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:39

Karsten Lauritzen (V):

Det er sådan, at der er et massivt overtræk på statens kassekredit og et underskud på statens finanser. De penge skal findes, det er det mål, regeringen har. Hvordan man finder pengene, forhandles der om i øjeblikket. Som jeg har forstået det – jeg er ikke selv med inde ved forhandlingsbordet – er alt jo i spil, og hvad det ender med, tør jeg ikke sige, og det kan jeg ikke sige her fra Folketingets talerstol.

Jeg vil dog sige, at hvis vi skal accelerere indsatsen i forhold til 2015-målene og nå dem, er det vigtigt, at de lande, som ikke lever op til FN's målsætning om de 0,7 pct. i bistandsprocent, kommer op på det rette niveau. Der er kun fem lande i verden, hvor Danmark er iblandt, som giver mere end 0,7 pct. i udviklingsbistand.

Kl. 10:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Frank Aaen.

Kl. 10:40

Frank Aaen (EL):

Nu har Venstres ordfører jo fået pædagogisk bistand fra ministeren, kunne vi se, med en lille seddel, så det kan være, at vi kan få bedre svar i anden omgang.

Vi er enige om, at man ikke kan speede op, hvis man skærer ned, ikke sandt? Er vi ikke enige om det? Og så spurgte jeg udtrykkeligt:

Skal verdens fattigste betale for, at de rigeste danskere, der tjener over 1 mio. kr., skal kunne beholde deres skattelettelser?

Kl. 10:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:40

Karsten Lauritzen (V):

Det er sådan, og det har statsministeren også sagt, at regeringens udgangspunkt er, at vi giver 15,3 mia. kr. eller 0,8 pct., i udviklingsbistand. Det er det, som regeringen går til de forhandlinger, der foregår i øjeblikket, med. Hvad forhandlingerne ender med, kan jeg jo ikke stå her på Folketingets talerstol og spå om. Hvis jeg kunne det, ville jeg finde mig et andet job, så var der mange flere penge at tjene andre steder og noget meget mere interessant arbejde at lave. Det kan jeg ikke, og det vil jeg ikke. Jeg vil blot sige, at hvis vi skal nå 2015-målene, er det vigtigt, at de lande, som halter bagefter FN's målsætning om at give 0,7 pct., kommer op på det rette niveau. Gennemsnittet i EU-landene er 0,5 pct. – 0,51 pct., så vidt jeg husker – og hvis EU-landene blot samlet gav 0,7 pct., hvis der var flere lande, der ligesom Danmark, som er et af de fem lande, der altså giver over 0,7 pct., levede op til det, de havde skrevet under på, ville vi komme meget længere med at opnå 2015-målene og udrydde verdens fattigdom.

Kl. 10:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jeppe Kofod for en kort bemærkning.

Kl. 10:41

Jeppe Kofod (S):

Det står altså lidt hen i det uvisse, hvad Venstre mener. Mener Venstre, partiet Venstre – vi har jo ordføreren på talerstolen – at det er o.k. at skære i udviklingsbistanden til verdens allerfattigste for at finansiere skattelettelser til de allerrigeste her i Danmark? Det synes jeg vi skal have et klart svar på. Et er, hvordan man forhandlerovre i Finansministeriet, noget andet er, hvad Venstre som parti mener, og hvad hr. Karsten Lauritzen mener om det her projekt. Mener man ikke, at det er fuldstændig uanstændigt, at verdens fattigste kommer til at bøde for den økonomiske krise, vi ser? Når man tænker på, at ministeren læste op, at millioner af mennesker er kastet ud i sult og fattigdom på grund af krisen, er det da endnu mere grotesk, hvis man samtidig går med til at skære i dansk udviklingshjælp.

Kl. 10:42

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:42

Karsten Lauritzen (V):

Jeg må sige, at jeg simpelt hen ikke køber hr. Jeppe Kofods præmis for det spørgsmål, for præmissen, der ligger bag hr. Jeppe Kofods spørgsmål, er, at man har nogle penge, der går til dansk udviklingsbistand, og dem tager man og giver i skattelettelser til de rigeste. Det er jo ikke rigtigt, det er en forkert præmis. Man kan i øvrigt heller ikke stille det op på den måde. Hvis man kunne stille det op på den måde, kunne jeg spørge hr. Jeppe Kofod: Hvis hr. Jeppe Kofod vil give 1 pct. i dansk udviklingsbistand, hvorfor afskaffer Socialdemokratiet så ikke børnechecken og tager pengene fra børnechecken og giver til de fattigste børn i Afrika? Hvis hr. Jeppe Kofod er sådan et humanitært menneske, der vil hjælpe de fattigste i verden, hvorfor foreslår Socialdemokratiet så ikke, at man tager pengene fra børnechecken, de milliarder, der ligger der, og giver til de allerfattigste

børn i tredjeverdenslande? Hvorfor foreslår Socialdemokratiet ikke det?

Kl. 10:45

Kl. 10:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Jeppe Kofod.

Kl. 10:43

Jeppe Kofod (S):

Jeg synes, det er påfaldende. Jeg ønsker bare at få et svar på, hvor Venstre står i den her debat. Ønsker Venstre, at verdens allerfattigste skal betale for den her krise? Ønsker Venstre at skære i ulandsbistanden? Det er det spørgsmål, som jeg og mange andre mennesker stiller, mange andre, som mener, at det er fuldstændig uanstændigt, at svaret til de millioner af mennesker, børn i Niger, som vi hørte om, der risikerer at dø af sult i de kommende måneder, hvis de ikke bliver hjulpet, er: Jo, vi skærer i ulandsbistanden. Er det virkelig det, Venstre vil? Altså, jeg synes, vi savner et klart svar fra hr. Karsten Lauritzen. Hvad mener hr. Karsten Lauritzen? Vil det være o.k. for hr. Karsten Lauritzen at skære i dansk udviklingsbistand?

Kl. 10:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:43

Karsten Lauritzen (V):

Jeg skal give hr. Jeppe Kofod et meget klart svar. Hr. Jeppe Kofod forholdt sig jo ikke til den præmis, som jeg forsøgte at opstille før, om, at hvis man virkelig vil hjælpe verdens fattigste, hvorfor giver man så ikke mere end 1 pct.? Hvorfor har Socialdemokratiet ikke en politik om at give 2 pct. eller 3 pct. eller 10 pct.?

I Venstre har vi den holdning, at vi skal bidrage vores. Det gør vi ved at give mere end 0,7 pct. Regeringen har haft en politik om, at man vil øge udviklingsbistanden gradvis, og at man vil give mere end 0,8 pct., som stod i det oprindelige regeringsgrundlag, og det har man så gradvis øget. Nu er der kommet en finansiell krise, hvor der skal findes nogle penge, og Venstres og regeringens udgangspunkt er, at vi ønsker at fastholde bistanden på 15,3 mia. kr., men hvis en forhandling ender med, at man må skære, må vi jo acceptere det, hvis det er det, der er politisk flertal for. Men det står ikke øverst på vores ønskeseddel; det kan jeg fortælle hr. Jeppe Kofod.

Kl. 10:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Steen Gade for en kort bemærkning.

Kl. 10:44

Steen Gade (SF):

Jeg er jo glad for, at hr. Karsten Lauritzen er enig i, at 2015-målene kræver en større indsats. Så forstod jeg både på hr. Karsten Lauritzen og på udviklingsministeren, at det kræver noget af både de rige lande og af udviklingslandene, og det vil sige, at det også kræver noget af os. Så langt, så godt.

Men når så hr. Karsten Lauritzen siger, at krisen skulle gøre, at vi godt kan begynde at skære og løbe fra vores løfter om, at støtten skal stige – det var det, hr. Karsten Lauritzen sagde – vil jeg spørge, om hr. Karsten Lauritzen ved, hvem der har sagt følgende, og nu citerer jeg:

»Regeringen mener, Danmark som et af verdens mest velstillede lande – også i en tid med krise i dansk økonomi, har en særlig forpligtigelse over for verdens fattigste lande. Vi må ikke glemme, at det er i verdens fattigste lande, at den verdensomspændende økonomiske krise rammer hårdest.«

Det er bare en konkurrence.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Karsten Lauritzen (V):

Personligt er jeg da en stor fan af konkurrencer, men jeg synes, at konkurrencen skal foregå på lige vilkår. Derfor vil jeg gerne forholde mig til det citat, som hr. Steen Gade læser op, men jeg vil også bede hr. Steen Gade om at fortælle, hvem der har sagt det. Jeg kan jo næsten gætte mig frem til det, men jeg synes nu grundlæggende, at man skal afholde sig fra gætteri i Folketingssalen. Men det er jo nok en fra regeringen, der har sagt det. Jeg vil gerne forholde mig indholdsmæssigt til citatet, hvis jeg lige kan få at vide, hvem der har sagt det.

Kl. 10:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Steen Gade.

Kl. 10:46

Steen Gade (SF):

Jamen jeg vil jo også løfte sløret for det. Det er sagt af den tidligere udviklingsminister, fru Ulla Tørnæs, midt under den økonomiske krise sidste år i august.

Det er i klar forlængelse af det, som lå i regeringsgrundlaget i 2007, og som stod i finansloven for 2010, nemlig at ulandsbistanden ikke skal falde, den skal oven i købet fastholdes, også nominelt, i 2010, og derefter skal den stige.

Hvad er det, der er sket, som gør, at hr. Karsten Lauritzen nu mener, at man måske skal løbe fra alle sine egne løfter og hele sin egen analyse?

Kl. 10:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:46

Karsten Lauritzen (V):

Det ærlige svar til hr. Steen Gade er, at vi har underskud på statens finanser. Der skal findes 24 mia. kr. Der er overtræk. De penge skal findes. Det mål har regeringen sat sig, og regeringen har også sagt, at alt er i spil. Så forhandles der. Det er forklaringen på, at besparelser på udviklingsbistanden måske kan komme på tale. Det står ikke øverst på vores ønskeseddel, men jeg kan jo ikke stå her og spekulere i, hvad resultatet bliver af de forhandlinger, som pågår i øjeblikket.

Så kan jeg bare som en lille polemisk bemærkning sige, at jeg synes, det er tankevækkende at læse Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiets »En Fair Løsning«. Der står jo på en af de sidste sider om alle de ting, som Socialdemokratiet og SF har lovet her i Folketingssalen – alle de løfter, man har givet, ikke blot til verdens fattigste, men også til alle andre – at finansieringen til dem må afvente den økonomiske situation, når Socialdemokratiet og SF kommer til; dem forholder man sig ikke til i planen. Det er jo mærkeligt, hvordan man lige pludselig kan smide sådan noget ind. Er det, fordi der er noget, der har ændret sig? Der er vel nok det, der har ændret sig, at vi skal finde nogle penge til statens finanser, og det gør, man må sætte nogle ting på hold, og at man ikke kan få opfyldt alle sine ønsker.

Kl. 10:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Jørgen Poulsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:48

Jørgen Poulsen (RV):

Nu blev jeg faktisk lidt desorienteret, for var det, hr. Karsten Lauritzen sagde lige her, i virkeligheden en bekræftelse på, at man ikke vil leve op til løfterne om, at ulandsbistanden skal stige? Jeg er jo helt enig med hr. Karsten Lauritzen i, at tempoet må skrues op, hvis vi overhovedet skal komme i nærheden af at nå disse 2015-mål, men hvis tempoet skal skrues op, må det jo også handle om midler, og jeg ved ikke, om det, hr. Karsten Lauritzen sagde, var, at lige nu kan vi ikke tilføre yderligere midler.

Kl. 10:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:48

Karsten Lauritzen (V):

Regeringen har jo sagt med det nye arbejdsprogram, at man ikke vil tilføre nye midler til udviklingsbistand. Der står klart i det, at man giver 15,3 mia. kr. og hvis BNI falder, vil man løfte det op til 0,8. Det er rigtigt, at det er en ændring fra det, der tidligere har stået i det regeringsgrundlag, som gjaldt for regeringen inden den finansielle krise. Der stod der, at man ville øge udviklingsbistanden gradvis over en årrække. Hvorfor har man lavet den ændring? Det har man, fordi der er en ændret økonomisk situation, og fordi vi i Venstre og i regeringen er ansvarlige partier, der ønsker, at der skal være balance mellem indtægter og udgifter i statens finanser. Så kan vi tage en politisk diskussion om, hvor man skal finde pengene henne. Der har regeringen så sagt, at det går vi forudsigt ind i med de partier, der gerne vil diskutere det. Der pågår en diskussion i øjeblikket. Jeg kan ikke stå her og love, hvad der vil ske i forhold til udviklingsbistand. Jeg kan heller ikke forholde mig til det – det vil være ligesom at spå i en krystalkugle – men blot sige, at regeringens udgangspunkt er det, der står i arbejdsprogrammet.

Kl. 10:49

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Jørgen Poulsen.

Kl. 10:49

Jørgen Poulsen (RV):

Jeg har svært ved at forstå logikken i det her, for nu har vi gang på gang hørt både statsministeren og finansministeren forklare os, at det her land naturligvis også lider under den økonomiske krise, men vi har et langt bedre udgangspunkt, hedder det. Vi har en langt bedre sokkel under vores økonomi end de lande, som vi sammenligner os med. Hvordan skal Danmark bevare sin troværdighed, hvis vi også glider på det her område? Det er det, som jeg synes giver et kæmpe problem her. Vi har jo altid været rollemodel. Jeg synes, at det er lidt af et svigt af den rolle, som Danmark hidtil har haft.

Kl. 10:50

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:50

Karsten Lauritzen (V):

Jeg følger mig nu ganske overbevist om, at Danmark fortsat vil være en rollemodel, i forhold til hvad vi giver bistand, og i forhold til hvor effektivt vi giver bistand. Det er jo den diskussion, som jeg kunne ønske mig at oppositionen havde taget her i dag. Oppositionen har jo taget den lette diskussion om procenter og om, hvorvidt man skal op- eller nedjustere udviklingsbistanden. Hvad med en indholdsmæssig diskussion? Det handler ikke kun om penge. Det handler også om, hvordan man bruger pengene. Det handler om, at vi skal satse

på frihandel. Det handler om, at vi skal satse på kvinder i udviklingslandene. Det handler om, at vi skal satse på uddannelse, vi skal bygge skoler. Det handler om, at vi skal satse på at give folk nogle politiske rettigheder, ud over rent drikkevand, for at få sammenhæng i tingene og for at indfri 2015-målene. Det handler ikke kun om at give en pose penge. Det handler også om, hvordan pengene bliver brugt. Jeg kunne godt ønske mig her i dag, at diskussionen havde handlet om indholdet, om, hvordan man bruger pengene, i stedet for blot en diskussion om, hvor mange penge vi skal bruge. Men det er nok oppositionens svar. Vi skal bare give flere penge i alle henseender her i verden.

Kl. 10:51

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Tina Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 10:51

Tina Petersen (DF):

Jeg vil jo rose Venstres ordfører, også for forslaget til vedtagelse, som Dansk Folkeparti selvfølgelig tilslutter sig.

Dernæst er der noget, der undrer mig lidt. Ordføreren nævner på et tidspunkt andre lande. Der bliver nævnt Sverige og Norge, som Socialdemokraterne jo helt klart tyr til som lande, der giver langt mere, end Danmark gør. Men jeg kunne godt tænke mig at få ordføreren til at præcisere det i forhold til Europa. Nu behøver ordføreren ikke at belægge det med tal; han skal bare bekræfte, at det faktisk er sådan, at langt størstedelen af landene i Europa ikke efterlever maksimalbeløbet, som er 0,7 pct. af BNI. Det er det, Danmark faktisk har efterlevet i efterhånden rigtig mange år – og langt over de 0,7 pct., vil jeg sige. Jeg skal bare have det bekræftet.

Kl. 10:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Så er det ordføreren.

Kl. 10:52

Karsten Lauritzen (V):

Der vil jeg bekræfte, at der kun er 4 lande ud over Danmark, der giver mere end 0,7 pct. af BNI, som jo er det, FN anbefaler at man minimum giver, og som 192 lande har skrevet under på at de vil leve op til. Der er der altså kun 5 lande, som har indfriet deres løfter indtil videre.

Jeg kunne dog have ønsket mig, at debatten her i dag havde handlet om, hvordan vi får de resterende lande til at indfri deres løfter i stedet for blot at tale om tingene i en snæver dansk kontekst. Jeg kunne ønske mig, at vi havde diskuteret, hvordan vi bedst bruger vores udviklingsbistand. Hvad skal der til i den måde, vi tænker udviklingsbistand på, for at nå 2015-målene? For vi har postet rigtig, rigtig mange penge i at nå 2015-målene, og det skal vi også fortsat gøre, men vi skylder også at tage en diskussion om, hvordan vi bruger pengene.

Vi skylder også at tage en diskussion om, hvorvidt det er de vestlige landes udviklingsbistand, der har hevet Asien ud af fattigdommen, eller om det er Asien, der har arbejdet sig ud af fattigdommen, på trods af den udviklingsbistand der er givet. Jeg mener ikke, det forholder sig sådan, men jeg synes, det er en relevant diskussion. Den kunne jeg ønske mig at vi tog her i dag.

Kl. 10:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Tina Petersen.

Kl. 10:53

Tina Petersen (DF):

Det glæder mig jo at høre ordføreren, og jeg tror, at jeg skal forstå det sådan, at jeg med rette kan sige, at ordføreren mener, at man bør gå ud og slå lidt til de her mange andre lande, som faktisk ikke har efterlevet det, FN anbefaler. Dernæst siger ordføreren: Måltrettede planer, målrettede handlingsplaner, altså at man målrettet – sådan forstår jeg det i hvert fald – skal gå ind måske og kigge lidt mere på, hvordan vi bruger vores midler, om de falder korrekt, eller om de måske kunne bruges bedre og gavne mere.

Det er helt korrekt, som ordføreren siger, at Asien jo er sluppet ud af den her fattigdom, der har været. Så kan man sige, at der er fokus på Afrika, og der er jo ikke nogen her – det vil jeg gerne have at ordføreren bekræfter – som løber fra, at man altså har intentioner om at nå 2015-målene.

Kl. 10:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Så er det ordføreren.

Kl. 10:54

Karsten Lauritzen (V):

Ja, jeg kan bekræfte, at Asien jo ikke har bevæget sig fuldstændig ud af fattigdom, men har halveret fattigdommen og har levet op til det, der var 2015-målene. Det langsigtede mål er selvfølgelig fuldstændig at udrydde fattigdommen i verden, og det føler jeg mig ganske overbevist om at man er godt på vej til i Asien, det kommer.

Men det er jo interessant, hvad fru Tina Petersen er inde på, nemlig at vi skal tage diskussionen om, hvordan vi får andre lande i verden til at give mere i udviklingsbistand og leve op til det, de har skrevet under på, nemlig 0,7 pct. af BNI. Hvis blot de europæiske lande ville leve op til de 0,7 pct. i udviklingsbistand, ville der være langt over 100 mia. kr. ekstra til verdens fattigste.

Vi kan selvfølgelig godt tage diskussionen i Danmark om, hvad den danske bistandsprocent præcis skal være på; det, der er vigtigt for os i Venstre, er, at vi lever op til vores ansvar. Det føler vi at vi gør i øjeblikket, og det har vi også forventning om at ville gøre i fremtiden.

Kl. 10:55

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Tina Petersen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 10:55

(Ordfører)

Tina Petersen (DF):

Dansk Folkeparti er slet ikke i tvivl om de intentioner, der ligger bag 2015-målene, og vi glæder os til, at ministeren refererer fra det kommende møde, som finder sted her til september, hvor FN og de 192 medlemslande samles for netop at opnå enighed om en handlingsplan om målene og om, hvordan man når målene til 2015. Man må vel sige, at målene for 2015 allerede har haft en stor virkning globalt, og vi er også alle bekendt med, at det siden 2006 på nogle områder har været svært; her taler vi om den meget omtalte krise og de udfordringer, der er. Set i det lys kan det kun glæde, at medlemslandene nu møder op for netop at udfærdige den her handlingsplan i New York til september om målene.

Fakta er, at der fortsat er ting, der skal reduceres, bl.a. børnedødeligheden og mødredødeligheden. Der er mangel på ligestilling mellem kvinder og mænd, på respekt for kvinder og på respekt for kvinders værdighed, og det gør sig også gældende for børn verden rundt. Spørgsmålet er, hvor meget der kan opnås, da meget jo, når vi snakker om den nordlige del af Afrika, bunder i gammel kultur og

gamle værdier, hvor kvinder og børn slet ikke værdsættes på samme måde, som man ser i Europa. Den konflikt kan uden tvivl skabe voldsom debat i de regeringer, som ikke anerkender demokrati og menneskerettigheder, og det kan føre til vold.

Fattigdomsbekæmpelse er også et af de områder, som der er sat stor fokus på i 2015-målene. Fokus er sat på pigers ret til uddannelse og på at øge kvinders mulighed for beskæftigelse, og til det kan mikrolån og meget mere være en løsning. Dernæst er der sat fokus på sundhedsområdet, bekæmpelse af bl.a. hiv, aids og malaria.

Der er også sat fokus på klima, miljø og bæredygtighed, og der er vedrørende det igangsat noget i bl.a. Zambia, og der er igangsat noget i forbindelse med håndtering af affald og vand og meget mere i Mozambique.

Man kan vel i bund og grund sige, at man i de her 10 år, der er gået, trods alt alligevel har opnået en del, og man kan sige, at man jo kun kan håbe på, at FN på det her møde, der skal finde sted til september, mere målrettet kræver, at dem, der har underskrevet det her med 0,7 pct. af BNI, også efterlever det.

Kl. 10:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Frank Aaen for en kort bemærkning.

Kl. 10:59

Frank Aaen (EL):

Alle ved, at Dansk Folkeparti i øjeblikket prøver at formindske nedskæringerne på pensionerne, og al ære for det. Jeg kunne ønske samme omsorg for arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere og andre fattige, men nu er det altså pensionisterne, man koncentrerer sig om. Men hvorfor vælger man, at den mindre nedskæring for pensionisterne skal betales af dem, der er endnu fattigere, i stedet for at kigge på de meget, meget rige danskere, der tjener over 1 mio. kr., og som har fået en enorm skattelettelse?

Kl. 10:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:59

Tina Petersen (DF):

Nu er der slet ikke tvivl om, at vi i Dansk Folkeparti ikke nøjes med at kigge på de ældre, vi kigger på velfærd generelt, og det er på alle niveauer. Dernæst kan jeg lige så godt slå fast her, at jeg ikke står og snakker om, hvad der foregår bag lukkede døre lige i øjeblikket, for det er jeg ikke en del af. Jeg er ikke en af dem, der sidder og forhandler, så jeg kan ikke vide andet end, at jeg som medlem af Finansudvalget overordnet er bekendt med, at Dansk Folkeparti helt og holdent prøver på at få den her finanskrisen til at balancere. Det gælder selvfølgelig ikke kun ældre, det gælder også for kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister osv. Så hvis vi kunne forholde os til emnet, som det drejer sig om i dag, ville jeg blive rigtig glad.

Kl. 11:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Frank Aaen.

Kl. 11:00

Frank Aaen (EL):

Vi fik da lidt ud af ordføreren, nemlig at det skulle gælde pensionister og kontanthjælpsmodtagere og arbejdsløse, kunne jeg forstå, som skulle friholdes fra nedskæringer, og det er jeg da glad for at høre.

Så er vi jo inde i debatten, og selvfølgelig har den debat noget med dagens emne at gøre, for for at nå de mål, som vi gerne vil nå, er der brug for penge, og derfor er det da vigtigt at vide, hvorfor

Dansk Folkeparti synes, at det er bedre at tage pengene fra verdens fattigste end at reducere de skattelettelser, man har givet til Danmarks rigeste.

Kl. 11:01

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:01

Tina Petersen (DF):

Lad mig starte med at sige, at jeg har den holdning, og Dansk Folkeparti har den holdning, at hver dansker i Danmark yder sit ypperste generelt, både private, organisationer og i fællesskab. Hver dansker giver overordnet set 2.800 kr. til udviklingsbistand, som det ser ud i dag. Så jeg synes egentlig ikke, at danskerne har noget at være kedede af. Vi har jo været med, vi er i front, vi er globalt blandt de 5 bedste lande til at opfylde målene på udviklingsbistandsområdet.

Nu står vi i en finansiel krise, hvor vi for at sige det groft måske risikerer at mærke meget hårdt på os selv, hvordan konsekvenserne kan ramme. Der gælder det om at finde en balance, og så længe jeg ved, at man i FN i et fællesskab af 192 lande ikke efterlever de krav, man selv har skrevet under på, nemlig at give 0,7 pct. af BNI, mener jeg, at det er der, man bør tage fat og sørge for, at de lande, der har underskrevet det, efterlever de krav.

Kl. 11:02

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Steen Gade som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 11:02

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for det. Jeg synes, at den debat, vi har om det her, trods alt understreger, at 2015-målene er vigtige. Jeg vil bare give en lille understregning af, at vi her har nogle uddannelsesmål, nogle ligestillingsmål og nogle mål om sundhed og økonomisk udvikling, som verden tog sig sammen til at beslutte i 2000, og som jo skal følges op af noget efter 2015, når vi gerne skulle være nået i mål. Det er også derfor, at jeg er glad for, at begge forslag til vedtagelse siger, at vi skal begynde at sætte nye mål efter 2015.

Nordahl Grieg skrev i 1930'erne, at findes her sult, skyldes det sving. Det var sandsynligvis ikke helt rigtigt, for vi vidste nok ikke, hvordan vi skulle gøre noget ved det i 1930'erne. Men vi er i den situation i dag, at vi ved, hvordan vi kan fjerne disse uligheder og sult. Det er faktisk muligt, og når det ikke gøres, er det et politisk svigt. Det synes jeg i hvert fald er mit udgangspunkt for denne diskussion.

Der er så noget med, at vi har en økonomisk krise, og det har vi jo i hele verden. Hvem bliver ramt hårdest af den? Det gør globalt set nogle af de allerfattigste. Der er en tendens til, at det er de fattigste i de enkelte lande, der bliver ramt, og dem, der slipper, er i høj grad spekulanter, og dem, der har skabt krisen både globalt og nationalt. Hvad skulle man så sige, hvis man tænker socialt? Så skulle man sige: Jamen det betyder, at vi må friholde de dårligst stillede i de enkelte lande, men vi må da også friholde de dårligst stillede i verden. Og det, der sådan set er min appel til VKO, er: Kan I dog ikke se, at vi også må friholde de fattigste i hele verden?

Ulla Tørnæs sagde i 2009, som jeg citerede tidligere, at krisen ikke skulle betales af verdens fattigste. Hun havde fuldstændig ret, og det er forkert, når hr. Karsten Lauritzen siger, at det var en helt ny situation, for det var i efteråret 2009. Da buldrede krisen derudaf, og vi var i gang med den gældsætning, som vi vidste vi bagefter skulle rydde op efter. Så Ulla Tørnæs havde ret, og jeg synes, at de signaler, der nu kommer fra den nuværende udviklingsminister og Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti, er deprimerende.

Jeg vil også sige, at det faktisk er et løftebrud i forhold til det, som i hvert fald VK lovede så sent som i februar – og det er altså kun 4 måneder siden – nemlig at niveauet ikke må falde til under 0,8 pct. Jeg kan forstå, at vi ikke engang kan få et løfte om, at det, man højtideligt erklærede for 4 måneder siden, hvor vi kendte alle tallene – *alle* tallene – vil man holde; det vil man måske også løbe fra.

Hr. Karsten Lauritzen siger så, at det ville være godt, hvis vi snakkede om, hvordan de andre lande nåede deres mål. Jamen det er jo derfor, at oppositionens forslag til vedtagelse netop handler om det. Men jeg må spørge Venstre, Konservative og udviklingsministeren, hvorfor udviklingsministeren ikke sagde noget om det. Hvorfor sagde udviklingsministeren ikke noget om, hvordan vi skulle få de andre til det? Hvorfor står det ikke i forslaget til vedtagelse? Når Danmark er det land, der skal forberede konferencen i september, er jeg helt forundret over, at Danmarks udviklingsminister kan stå her og lægge op til en debat i det danske parlament om det her uden at fortælle, hvordan Danmark vil gå aktivt ind i det fra nu og til september, og hvordan Danmark vil presse de andre lande. Men jeg forstår hans vanskelighed, for han står måske om 3 dage i den situation, at han skal presse de andre lande til at give mere i bistand, samtidig med at han måske har fået den besked, at han skal skære ned herhjemme. Det dilemma forstår jeg, men jeg synes ikke, det er smukt, og jeg synes, det er lidt trist, at vi er i en situation, hvor Danmarks udviklingsminister, der skal forberede FN-konferencen, ikke siger et ord om det her i denne debat.

Kl. 11:07

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Karsten Lauritzen for en kort bemærkning.

Kl. 11:07

Karsten Lauritzen (V):

Det er blot en serviceoplysning til hr. Steen Gade og seerne. Hvis man læser det forslag til vedtagelse, som Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har fremsat, vil man se, at der står, at regeringen opfordres til at arbejde for en styrket international indsats gennem fokus på de punkter, som er nævnt – det er bl.a. kvinders ligestilling – som nogle af de måder, hvorpå vi ønsker at fremme, at vi når 2015-målene.

Det er jo også i den diskussion, at vi skal have nogle andre lande til have større fokus på de områder, for det er den måde, vi mener at man kan nå 2015-målene på. Så det, hr. Steen Gade efterspurgte, står sådan set i det forslag til vedtagelse, som regeringen og Dansk Folkeparti har fremsat.

Kl. 11:07

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:08

Steen Gade (SF):

Nu er jeg så heldig, at jeg står med både forslaget til vedtagelse fra hr. Karsten Lauritzen og med det fra oppositionen. Og der vil jeg bare sige, at det, som hr. Karsten Lauritzen fremhæver, er vi enige om, nemlig ligestilling, en særlig indsats i skrøbelige stater og en udbygning syd for Sahara. Alt det er vi enige om.

Men det, som hr. Karsten Lauritzen spurgte om her fra talerstolen, var: Skulle vi ikke koncentrere os om at få de lande, som ikke har nået de 0,7 pct., højere op? Det står der faktisk ikke noget om i det forslag til vedtagelse, som regeringspartierne har fremsat. Til gengæld står der noget om det i det forslag til vedtagelse, som vi har fremsat. Vi skriver jo: »at fastholde EU's løfter om at give mindst 0,7 pct. i ulandsbistand i 2015 samt fastholde og udbygge den danske ulandsbistand.«

Det er en sætning, som hr. Karsten Lauritzen, hvis hr. Karsten Lauritzen i dag mente det samme, som han mente for 4 måneder siden, var nødt til at være fuldstændig et hundrede procent enig i. Problemet er, at det er han måske ikke i dag.

Kl. 11:09

Kl. 11:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 11:09

Kl. 11:12

Karsten Lauritzen (V):

Jeg tror, det blev sagt gentagne gange af Venstre fra talerstolen, at vi ønsker at overholde FN's målsætninger – det gør vi i dag, og det vil vi også gøre i fremtiden – om at give mere end 0,7 pct. i udviklingsbistand. Det har vi skrevet under på vi vil, og det vil vi selvfølgelig også fortsat. I den kamp for at få andre lande til at give mere i udviklingsbistand, vil Danmark jo fortsat være et forbillede.

Jeg vil godt spørge hr. Steen Gade, hvad det præcis er, Socialistisk Folkeparti og hr. Steen Gade ønsker der skal gøres for at få de andre lande med på vognen. For en ting er jo, at man kan gå foran med bistandsprocenten – det gør vi i forvejen, og det vil vi også gøre fremover – men hvad kan man ellers gøre?

Kl. 11:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:10

Steen Gade (SF):

Jeg synes, man kan gøre det, der står i vores forslag, nemlig i EU at kæmpe for, at EU's løfte om at nå 0,7 pct. samlet i 2015 fastholdes. Jeg kan så spørge udviklingsministeren, om han vil gøre det. For det kunne vi da så være enige om at gøre. Det ville betyde en hel del. Det er klart, at det ville svække Danmarks mulighed for at gøre det, hvis Danmark så selv skærer ned, og det er vel derfor, at det ikke står i vedtagelserne fra regeringspartierne. Der vil nok være nogle, der kigger lidt på os og siger: Nå ja, jer fra Danmark har meget høj cigarføring, I skærer selv ned, og nu vil I have os til at gå op.

Så troværdigheden er jo ikke ret stor, hvis der sker det, som vi alle sammen frygter, nemlig at regeringen løber fra det løfte, man gav for 4 måneder siden.

Kl. 11:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Tina Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 11:11

Tina Petersen (DF):

Jeg synes, at det er en lidt utrolig diskussion. Altså, lad os lige få slået fast, at Danmark har lagt sig i front sammen med 4 lande på det her felt – ud af 192 andre lande.

Dernæst er det jo faktisk sådan, at en stor del af de her lande ikke engang når de 0,7 pct. Er det rigtigt? Man kan gå ud og arbejde på, at en stor del af disse lande begynder at være lige så fleksible på området, når vi snakker udviklingsbistand, som Danmark har været. Danmark har jo været supergod inden for det her område. Man skulle lade være med at få det til at lyde, som om Danmark er langt bagud, for det er vi ikke. Vi kan være hundred procent stolt af det arbejde, vi har lavet i udlandet. Og nu er der jo ikke nogen ordførere, som ikke vil 2015-målene. Vi vil dem alle sammen. Spørgsmålet er jo, hvordan den her verdenskrise har ramt os alle.

Men jeg ønsker en bekræftelse af, at der faktisk er rigtig mange lande, som ikke har nået de 0,7 pct.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Steen Gade (SF):

Det er jo, fordi der er alle de mange, der ikke har nået 0,7 pct., at Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre peger på, at Danmark skal gå i spidsen ved at presse de andre lande. Det er bare det, jeg har diskuteret med hr. Karsten Lauritzen. Og jeg spørger også udviklingsministeren: Vil vi være med til at presse de andre lande til at nå 0,7 pct.? Men det stod der jo ikke noget om i udviklingsministerens talepapir, og det er vel, fordi udviklingsministeren kan se, at det, hvis man selv skal til at skære ned, er lidt vanskeligt at presse nogle andre.

Kl. 11:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Tina Petersen.

Kl. 11:12

Tina Petersen (DF):

Det er vanskeligt, når man nu er gået langt ud over de anbefalinger, alle lande er bekendt med. Anbefalingen er nemlig 0,7 pct. Det, jeg måske synes er lidt forkasteligt, er, at andre lande ikke har efterlevet de krav, de selv har skrevet under på. Måske skulle hele venstrefløjen sætte mere fokus på, at alle andre skal efterleve det, de faktisk har skrevet under på. Danmark er langt over de 0,7 pct. Indsatsen har været enorm, og når man tænker globalt, som venstrefløjen jo ynder at gøre, må man sige, at Danmark faktisk er et lille land. Så jeg kan jo kun sige, at det som sædvanlig er en eller anden bragesnak fra venstrefløjen, hvor man ikke beder andre om at efterleve kravene.

En anden ting er også: Hvordan stiller SF sig til det med at blive mere målrettet, når man snakker om at bruge de her udviklingsbistandspenge?

Kl. 11:13

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Så er det ordføreren.

Kl. 11:13

Steen Gade (SF):

Er der nogen, der har talt om mere målrettet bistand, så er det SF. Så til det kan jeg ikke sige andet, end at det sådan set er noget, vi har presset på for i årevis og gerne vil medvirke til. Dernæst vil jeg bare sige, at jeg ikke tror, at Dansk Folkepartis ordfører kan høre. Den her debat er karakteriseret ved, at det er Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre, der peger på, at Danmark skal presse de andre lande, og at det er Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti, som overhovedet ikke har haft det med i debatten indtil nu. Det står ikke i forslaget til vedtagelse, og udviklingsministeren nævnte det ikke. Det er jo realiteten. Men vi mener, at det, at man kan presse på og have troværdighed i det, selvfølgelig kræver, at Danmark ikke nu skærer voldsomt ned.

Må jeg så komme med den lidt polemiske bemærkning til Dansk Folkeparti til sidst, at det godt kan være, at Dansk Folkeparti er glad for vores ulandsbistand, men de er vel glædest for, at den er blevet skåret kraftigt ned, så længe Dansk Folkeparti har haft indflydelse i Danmark.

Kl. 11:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ordføreren. Så er det fru Helle Sjelle som konservativ ordfører.

Kl. 11:14

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Først og fremmest vil jeg gerne sige tak til udviklingsministeren for den grundige besvarelse af forespørgslen, der handler om status for FN's mål for 2015. Næste fredag skal vi jo også diskutere regeringens nye strategi for dansk udviklingsbistand. Jeg glæder mig til den debat, men jeg vil også derfor allerede nu gøre opmærksom på, at jeg på fredag nok kommer til at gentage nogle af de ting, som jeg siger her i dag. Jeg vil gerne understrege, at 2015-målene er et fantastisk godt pejlemærke og godt redskab, som hele verdens donorlande bør rette sig efter. Målene spænder vidt, så der er nok at tage fat på.

Vi Konservative fremførte sidst i det gamle år, at en hovedprioritet i dansk udviklingsbistand bør være ligestilling, og vi fremlagde også et udspil på området. Nu kan vi så med glæde konstatere, at øget ligestilling mellem mænd og kvinder netop indgår som en af prioriteterne i den danske regerings nye udviklingspolitiske strategi, og det er vi naturligvis meget, meget glade for. I mange udviklingslande er kvinder undertrykt på det groveste og lever fuldstændig efter mændenes anvisning. Det går ud over den enkelte kvinde, der ofte lider betydeligt i forbindelse med graviditeter og fødsler. Mange kvinder dør simpelt hen i barselsengen. Men det går også ud over samfundet, fordi kvinder ikke får lov til at udfolde det kæmpe potentiale, som de har. I mange udviklingslande udgør kvinderne størstedelen af arbejdskraften i f.eks. landbruget, så hvis kvinderne i højere grad end i dag fik lov til at bestemme selv og f.eks. at eje jorden, ville landbrugsproduktionen også med al sandsynlighed efter vores opfattelse stige i udviklingslandene.

Så sidder der nok nogle, der spørger sig selv om, hvordan det hænger sammen, og om det stærke konservative ønske om at ændre kvindernes vilkår i udviklingslandene så egentlig hænger sammen med dagens forespørgselsdebat om FN's 2015-mål. Det hænger sådan sammen, at 2015-mål nr. 3 f.eks. handler om at øge ligestillingen mellem mænd og kvinder. Derudover handler mål nr. 4 og 5 om at mindske børne- og mødredødelighed, og endelig handler mål nr. 6 om at bekæmpe hiv, aids og malaria. Forbedret ligestilling og forbedrede vilkår for kvinder vil have en række positive effekter, som ligger fint i tråd med en række af FN's 2015-mål. Det, at kvinder får det bedre, er faktisk også en forudsætning for at opfylde en række af de andre mål.

Vi Konservative tror således på mange måder, at kvinder er nøglen til udvikling i verdens fattigste lande, og derfor bakker vi også fuldt og helt op om den prioritering af kvinder, ligestilling og reproduktiv sundhed, som udviklingsministeren lægger op til. Derfor mener vi også, at den danske udviklingsbistand skal være fokuseret og målrettet så godt, som det nu er muligt. Vi skal gøre det, vi er bedst til. Hvor end vi gerne vil det, kan vi danskere ikke redde hele verden, men vi kan gøre en indsats for at trække verdens fattigste lande i en retning, som vi anser for at være gavnlige. Da vi er et lille donorland – det må vi jo sige – bør vi bruge den udviklingsbistand, som de danske skatteydere finansierer, sådan, at den har så stor virkning, som det er muligt.

Derfor mener vi også, at en forbedring af ligestilling og kvinders vilkår er et rigtig godt sted at sætte ind, og det mener vi som sagt af to grunde: For det første gavner det den enkelte kvinde at få bedre vilkår, og der er virkelig rum for fremgang. Kvinderne har det i mange udviklingslande rigtig skidt, og det gælder i særlig grad, når de er gravide og skal føde. For det andet er en investering i ligestilling og forbedring af kvinders vilkår en investering i hele samfundet. Allerede i dag udgør kvinder en meget vægtig del af arbejdsstyrken i mange udviklingslande. Hvis kvinderne fik den øgede ligestilling og flere rettigheder, ville deres produktivitet og dermed hele samfundets velstand stige.

Alt i alt bakker vi Konservative således op om den overordnede linje, som udviklingsministeren er ved at lægge med den nye strategi for dansk udviklingsbistand. Vi mener, at den danske udviklingsbistand bør fokuseres og målrettes, så Danmark som donorland kan gøre en stor forskel. Vi Konservative vil i særlig grad gerne målrette udviklingsbistanden til at forbedre ligestillingen og kvinders vilkår helt generelt, og det mener vi faktisk også er et væsentligt bidrag til at 2015-målene opnås.

Kl. 11:19

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jeppe Kofod for en kort bemærkning.

Kl. 11:19

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne starte med at rose Konservatives ordfører for det, synes jeg, meget klare budskab om, at Danmark skal gå i front, når det gælder ligestilling, reproduktiv sundhed og seksuelle rettigheder. Det synspunkt deler jeg fuldstændig. Det er også derfor, at det eneste, der er fællesnævner i de to forslag til vedtagelse – kan jeg se – er ligestilling.

Det, jeg tror mange af os har på hjerte i dag, er jo også: Hvor står Konservative, når det gælder den aktuelle danske diskussion om ulandsbistanden? Jeg har noteret mig – og der vil jeg give en stor ros til Konservative – at for en uge siden, da tankerne kom frem i pressen om, at regeringen ville spille ud med en milliardnedskæring i dansk udviklingsbistand, afviste Konservative det som fuldstændig utænkeligt. Og der vil jeg bare gerne høre, om Konservatives ordfører er enig i, at vi ikke skal skære ned på ulandsbistanden.

Kl. 11:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:20

Helle Sjelle (KF):

Vi står i en krisesituation, og derfor har regeringen jo netop også fremlagt en plan for, at vi kommer godt ud af krisen og kommer videre. Men jeg har også noteret mig, at i den plan, som er fremlagt fra regeringens side, er det ikke meningen, at der skal skæres på udviklingsbistanden. Og der må vi jo naturligvis se på, hvor flertallet findes i forhold til at finde en fornuftig løsning, en fornuftig plan for, hvordan vi kommer ud af krisen. Men på nuværende tidspunkt må jeg jo forholde mig til, at den plan, der er fremlagt fra regeringens side, altså ikke indeholder noget om, at der skal ske en beskæring af udviklingsbistanden.

Kl. 11:21

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Kofod.

Kl. 11:21

Jeppe Kofod (S):

Jeg kan kun opfatte Konservatives ordførers svar sådan, at man ikke ønsker at skære i udviklingsbistanden, og det er godt, og jeg håber, at man holder fast. Jeg vil gerne lige komme med et citat fra Konservatives finansordfører, der for en uge siden ikke ville høre tale om, at man skulle skære i ulandsbistanden. Hr. Mike Legarth siger: Vi skal bedømmes på, hvordan vi hjælper de svageste, også på verdensplan, og midt i en økonomisk krise er det ikke tiden at lade besparelser ramme de svageste. Det sagde han for en uge siden, og der vil jeg bare høre: Er det sådan, at Konservative vil trække en streg i sandet og sige nej til det usympatiske forslag om at skære i hjælpen til verdens fattigste, som ligger på forhandlingsbordet nu? Er det sådan, at Konservatives ordfører, hvis hun selv kunne bestemme, vil afvise

enhver tanke om, at vi skulle svække den danske ulandsbistand yderligere?

Kl. 11:25

Kl. 11:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Jørgen Poulsen som radikal ordfører.

Kl. 11:25

Kl. 11:22

Helle Sjelle (KF):

Jeg synes jo egentlig, jeg har sagt meget klart, at regeringen har fremlagt en plan, som faktisk ikke indeholder et ord om, at der skal skæres i udviklingsbistanden. Og det må man jo så i hvert fald tage som et udtryk for, at det ikke er en ønskesituation for regeringen, at der bliver skåret i udviklingsbistanden. Omvendt må vi jo også sige, at vi selvfølgelig er i et politisk system, og der skal findes et flertal for den finansiering, som der skal ligge bag de her besparelser, som skal ske, for at man kan komme ud af den her krisesituation. Og så må vi jo se, hvad de videre forhandlinger bringer. Men personligt synes jeg ikke, det er noget drømmescenarie at begynde at skære på udviklingsbistanden. Nej, det synes jeg ikke, og jeg bakker fuldstændig op om det, som vores finansordfører har sagt.

Kl. 11:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Steen Gade for en kort bemærkning.

Kl. 11:22

Steen Gade (SF):

Tak for det klare svar. Det er ikke sikkert, at det ændrer så meget, men det er jo i hvert fald et klart svar, som også viser, at man står ved det, man har sagt. Så det skal der være ros for herfra.

Mit spørgsmål går så på Danmarks rolle fra nu af og til mødet i september, hvor Danmark jo har en særlig rolle. Jeg ved ikke, om fru Helle Sjelle har gjort sig nogen tanker om det, bortset fra på ligestillingsområdet, hvor vi selvfølgelig fortsat har en indsats at gøre. Men hvilke tanker gør fru Helle Sjelle sig om, hvordan Danmark så kunne være aktiv for, at der faktisk for alvor kommer et godt resultat i september, for det bliver jo kruntappen for, om det hele er tabt på gulvet på grund af krisen eller vi klarer den?

Kl. 11:23

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:23

Helle Sjelle (KF):

Jeg håber bestemt, vil jeg sige til hr. Steen Gade, at vi klarer den, selv om der jo også er en krise på nuværende tidspunkt. Jeg synes også, at det er flot, at Danmark skal stå i spidsen for nogle af de forhandlinger, der skal foregå til september. Nu er det jo altså ikke mig, der skal stå i spidsen for de her forhandlinger, men den danske regering – al ære til udviklingsministeren – og i høj grad også, må man sige, det danske udenrigsministerium med vores FN-ambassadør i spidsen. Jeg er allerede overbevist om, at han gør et stort stykke arbejde sammen med Senegal for at få den her proces på skinner.

For én ting er, at det handler om, at vi meget gerne vil have, at andre lande også bidrager finansielt, økonomisk set, og giver et ordentlig bidrag til udviklingsprojekter i tredjeverdenslande og til opnåelse af FN-målene, men det handler jo naturligvis også om i det hele taget bare holdningsmæssigt at påvirke de her regeringer til at forstå, at der faktisk er et problem og at tage hånd om problemet. Så det er ikke kun en økonomisk situation, vi står i; det er altså også en mental barriere, som jeg tror skal brydes ned, for at man virkelig giver 2015-målene en prioritet.

(Ordfører)

Jørgen Poulsen (RV):

Tak for det. Det står vist rimelig klart, at vi ikke når 2015-målene med den fart, som verden bevæger sig i i dag, og det er jo meget, meget ærgerligt. Det er meget ærgerligt, fordi vi jo, som det også er blevet sagt her i debatten, egentlig godt ved, hvad der skal til. Det er ærgerligt, fordi vi både har målene og midlerne.

Så kan vi naturligvis, ligesom det også er sagt, nogle gange ærgre os over, hvor svært det tilsyneladende er at få mange af disse lande til at leve op til deres egne løfter, når det gælder bistanden. Og det er da på alle måder beskæmmende, at det kun er en lille håndfuld lande, som når op på de 0,7 pct. af bruttonationalindkomsten i udviklingsbistand, som jo er FN's målsætning, og som skulle være nået allerede i år, i 2010. Endnu mere beskæmmende er det at se, at EU nærmest for tiden går baglæns, i hvert fald i forhold til de løfter, som man har givet.

Men skal debatten her i dag have nogen mening, må det jo handle om, hvad vi selv gør, hvad Danmark kan gøre, og hvad Danmark gør. Og her synes jeg det er bekymrende at høre, at den danske regering nu synes at være rede til at rende fra de løfter, man ellers tidligere har givet, bl.a. i regeringserklæringen, om at øge udviklingsbistanden.

Jo, det er da rigtigt nok, at vi befinder os i en økonomisk krise, men vi har også hørt, at vi ikke er så hårdt ramt som de andre lande, og at vores udgangspunkt til at klare krisen er bedre end så mange af de lande, vi sammenligner os med. Og derfor er det vel et mærkværdigt signal at komme med i den her situation, når Danmark, som jo skulle gå foran, sender et signal om, at vi også er rede til at slække på de løfter, som vi har givet. Det er i hvert fald et mærkeligt signal og ikke ligefrem noget, der kan få os til at optræde med troværdighed over for de andre lande.

Desværre er det jo sådan, at den samlede udviklingsbistand simpelt hen bliver nødt til at stige, hvis vi skal nå bare i nærheden af 2015-målene. Det er derfor, at vi i Det Radikale Venstre ligesom Socialdemokraterne og SF ønsker, at vi skal gå frem, og at vi skal op på den ene procent af bruttonationalindkomsten. Det er også derfor, vi synes, det er at svingte de allerfattigste, og at det er at svingte Danmarks idealer, når vi går baglæns.

Vi synes, regeringen fifler med midlerne, når udviklingspenge, som er afsat til at bekæmpe fattigdom i verden, bliver brugt til alt muligt andet. Selv de ekstra penge, som regeringen så højtideligt brystede sig af skulle bruges til at forbedre klimaet med, skal nu åbenbart betales af de fattige.

Man troede egentlig ikke, at det her tyveri af de fattiges penge kunne blive værre, men så hører vi så sent som i dag fra Dansk Folkepartis ordfører, at også de ubetalte regninger, som Danmark har oparbejdet, skal sendes videre til de fattige. Og Venstres ordfører, hvis hjerte jo ellers banker varmt for at bekæmpe fattigdom og ulighed, skal bare følge parolen. Man er lige ved at sige velbekomme.

Det Radikale Venstre mener, at der er brug for, at Danmark går helt i front ved at forpligte sig til en markant stigning i udviklingsbistanden. Kun på den måde kan vi være troværdige, når vi anmoder de andre lande om at vise reel vilje til at nå 2015-målene.

Kl. 11:30

Formanden:

Der er ønske om en kort bemærkning. Fru Tina Petersen.

Kl. 11:30

Tina Petersen (DF):

Jeg vil spørge ordføreren fra Det Radikale Venstre, om ordføreren virkelig mener, når han bruger ordet slække, at Danmark har slækket på udviklingsbistanden, når det nu viser sig, at vi faktisk ligger langt over det, FN anbefaler, og har været villige til at give og yde mere, end mange andre. Vi er jo fem lande, som faktisk ligger i top, og mange andre lande har ikke efterlevet det. Så jeg skal bare lige have en bekræftelse på, om det er korrekt. Skal jeg forstå det sådan, at ordføreren mener, at Danmark har slækket?

Kl. 11:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:31

Jørgen Poulsen (RV):

Der er jo en grund til, at Danmark ikke længere ligger på førstepladsen. Vi er langsomt skredet ned til vel nu en femteplads, eller hvor meget det kan blive til, når den seneste regning bliver gjort op, så det er da at gå baglæns. Det er da at have bagglid på skiene, når det kommer til Danmarks indsats. Og det er da helt groft, at det sker, samtidig med at regeringen i sin erklæring siger, at den vil øge udviklingsbistanden de kommende år.

Kl. 11:31

Formanden:

Fru Tina Petersen.

Kl. 11:31

Tina Petersen (DF):

Det leder mig så hen til næste spørgsmål. Jeg forstår på ordføreren, at Det Radikale Venstre var villige til at lade udviklingsbistanden stige til 1 procent, det svarer til godt 3 mia. kr. Hvor vil De Radikale hente de her 3 mia. kr. i den situation, vi står i, hvor alle må kigge i deres lommer for at finde midler, for at få balance i den økonomi, vi har i dag? Hvor vil De Radikale hente de 3 mia. kr.?

Kl. 11:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:32

Jørgen Poulsen (RV):

Jamen der kan jeg da bare bede Dansk Folkepartis ordfører om at læse De Radikales program. Vi har fuldstændig klart, krone for krone finansieret en udviklingsbistand på 1 pct. Det står fuldstændig klart, hvordan vi vil gøre det, og det kan vi gøre inden for de rammer, som står i vores program.

Kl. 11:32

Formanden:

Tak til hr. Jørgen Poulsen. Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Den næste ordfører er hr. Frank Aaen fra Enhedslisten.

Kl. 11:33

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Den her debat slår nye rekorder i hykleri. V og K og endda Dansk Folkeparti har holdt pæne taler om, hvad det er, de synes der skal til, og hvor godt det skal gå i verden. Vi skal speede op for indsatsen, sagde Venstres ordfører, hr. Karsten Lauritzen. Speede op, mens alle ved, at der lige her, hvor vi kan se ud ad vinduet, i øjeblikket forhandles om, hvordan der kan skæres ned. VKO-ordførerne har været

så pressede i den her debat, at de har måttet påstå, at de ikke ved, hvad der foregår her, hvor vi kan kigge hen.

Jeg må bare sige: Læs aviserne. Alle og enhver kan læse, hvad der foregår, og derfor kan man ikke bare snige sig udenom. Venstres ordfører måtte have lidt bistandshjælp undervejs i debatten, hvor udviklingsministeren måtte op med en seddel, hvor der stod: Argumentér for, at de andre lande kun giver 0,5, og at de skal op på 0,7. Og straks blev argumentet ført i marken. Det var pænt gjort af udviklingsministeren, men det var jo ikke just noget, der styrkede argumentationen. At der er andre lande, der giver mindre end Danmark, er jo ikke et argument for, at vi skal skære ned.

Når der så henvises til de andre lande, må man jo sige, at de lande, der henvises til, f.eks. i Europa, der betaler mindre end os og betaler for lidt, faktisk har større økonomiske problemer, end Danmark har. Så også på den måde er det en lidt ejendommelig form for argumentation.

Mantraet er gentaget igen og igen. Alle skal holde for, siger regeringen. Men de rigeste beholder altså deres store skattelettelser. Men jeg synes trods alt, at ret skal være ret – det er jo rigtigt nok, at ude i verden er det efter regeringens og Dansk Folkepartis opfattelse de fattigste, der skal betale, og sådan er det også i Danmark. Den største del af regningen sendes til dem, der har mindst at leve for, pensionister, kontanthjælpsmodtagere, arbejdsløse. Så på den måde er der en fin sammenhæng. Det er de fattigste, der skal holde for.

Man praler med, at vi giver mere end 0,7 pct. i bistandshjælp. Jamen det er, fordi man er så kreativ i Finansministeriet. Af de penge, vi giver, går 1,2 mia. kr. til klimaindsats. Det er vigtigt, men det giver jo ikke udvikling i udviklingslandene. Det skulle være ved siden af ulandsbistanden, når man giver til klimaindsats. Og det går jo helt galt, når en del af klimaindsatsen er at give 35 mio. kr. til at holde klimatopmødet i København. Hvad har det med ulandsbistand at gøre? 700 mio. kr. er gælds eftergivelse. Det er penge, som for længst er forsvundet ud i den blå luft, og så en gang imellem siger man: Jamen så skylder I os ikke de penge mere. Og så bliver det også trukket fra i ulandsbistanden.

Så sent som i går vedtog et flertal i Folketinget, at 75 mio. kr. fra ulandsbistanden skal gå til Folketingets partiers samarbejde med deres søsterpartier i udviklingslandene. Altså, det er så kreativt, at hvis man modregner alt det kreative, er vi nede på 0,71 pct. i udviklingsbistand. Når der så skæres ned, som man forhandler om i øjeblikket, kommer Danmark reelt under 0,7. Det er realiteten bag alle de fine tal.

Når vi 2015-målene? Nej, det gør vi ikke. Alle ved, at det går for langsomt. Det går endda endnu langsommere på grund af krisen. Vi er også blevet opmærksomme på, at de multinationale selskaber ikke betaler skat i landene, som de skal. De snyder for mere end den samlede verdens udviklingsbistand. Hvis det var sådan, at man beskattede de multinationale selskaber, som de burde blive beskattet, skulle de ryste op med 160 mia. kr. til udviklingslandene. Det er altså sammenlignet med en udviklingsbistand fra landene på 120 mia. kr. Så de multinationale selskaber stjæler mere fra udviklingslandene, end hele verden giver i udviklingsbistand.

Så er der jo også flere og flere, der erkender, at den liberalisering af verdenshandelen, der er sket gennem årene, har medført enorm skade på ulandenes økonomi. Jeg siger de her ting, fordi det også er forkert at reducere spørgsmålet om at nå 2015-målene til kun at være udviklingsbistand fra de rige lande. Der er meget andet, der er brug for at blive lavet om i den internationale økonomi, at blive lavet om i de multinationale selskabers måde at opføre sig på, for at verden kan nå tættere på 2015-målene.

Kl. 11:37

Formanden:

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 11:38

Kl. 11:40

Karsten Lauritzen (V):

Hr. Frank Aaen og Enhedslisten generelt er gode til at tegne et skræmmebillede, og konspirationsteoriene flyver rundtomkring. Jeg kan fortælle hr. Frank Aaen, at den seddel, jeg fik af udviklingsministeren, ikke er hemmelig. Hr. Frank Aaen kan gå hen i skraldespanden og se, hvad der står på den. Jeg vil sige, at i det her tilfælde er der ikke noget gemt, så der er ikke noget hemmeligt i det.

Jeg vil så spørge hr. Frank Aaen: Når man tegner det her billede af, at pengene kun går til gældslettelser, partier i Danmark og investeringer i danske virksomheder i udlandet, og at vi overhovedet ikke hjælper de fattigste – det er jo det billede, hr. Frank Aaen tegner – kan hr. Frank Aaen så forklare, hvorfor dansk bistand gentagne gange er blevet kåret til at være i verdensklasse?

Kl. 11:38

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:38

Frank Aaen (EL):

Nu sagde jeg jo ikke, at udviklingsministerens bistandsseddel til Venstres ordfører var hemmelig. Jeg kom bare med et kvalificeret gæt på, hvad der stod på den, og det lyder, som om det var et rigtigt gæt, så jeg behøver ikke kigge efter i nogen skraldespand.

Hvad angår Danmarks bistand, ved vi jo fra debatterne og de undersøgelser, der er lavet, at der er noget, der går galt, og noget, der går godt. Danmark er formentlig et af de lande, der er bedst på det her område, og det skal vi da bare være stolte af. Men det er da ikke noget godt argument for at skære ned, og det er jo det, vi har prøvet at tage fat i. Hvordan kan man stå her og tale om, at vi skal gøre det bedre, og at vi skal gå hurtigere frem mod 2015-målene, samtidig med at man sidder derovre, hvor man kan kigge ind ad vinduerne og se, at de forhandler om at skære ned på udviklingsbistanden? Det er jo det, det drejer sig om.

Kl. 11:39

Formanden:

Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 11:39

Karsten Lauritzen (V):

Hr. Frank Aaen og Enhedslisten lyder skuffet. Man kan så sige, at det jo ikke er første gang, Enhedslisten bliver skuffet, og heller ikke første gang, Enhedslisten tager fejl. Det, hr. Frank Aaen påstod stod på sedlen, er ikke det, der rent faktisk står, så jeg vil anbefale hr. Frank Aaen, hvis han er så interesseret, at gå over og kigge.

Jeg vil så kvittere for, at hr. Frank Aaen anerkender, at Danmark faktisk er et af de lande, der giver den mest effektive udviklingsbistand. Det var bare ikke det billede, hr. Frank Aaen tegnede i sin ordførertale, for der gik det hele til gældslettelser, danske virksomheder og danske politiske partier, og de fattige børn i Afrika var fuldstændig glemt. Der er jeg glad for, at hr. Frank Aaen trods alt anerkender, at Danmark er et af de fem lande i verden, der giver den mest effektive udviklingsbistand.

Det, jeg godt vil spørge hr. Frank Aaen om, er: Hvis man skal øge udviklingsbistanden til 1 pct., hvor skal man så finde pengene henne? Hvis man skal øge bistanden yderligere – jeg har egentlig indtryk af, at det er det, Enhedslisten helst vil, Enhedslisten mener vel, at vi skal give 2, 3, 4 pct. – hvad er det præcise beløb så, og hvor skal man finde pengene henne? Skal de tages fra børnechecken i Danmark, fra folkepensionisterne eller hvor?

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:40

Frank Aaen (EL):

Sidste runde om sedlen: Jeg noterede mig bare, at udviklingsministeren syntes, at Venstres ordfører var så tilpas trængt, at det var godt med en hjælpende seddel. Jeg vil også gerne sige, at jeg ikke tror – og jeg synes bare, det var et billede på det – at hr. Karsten Lauritzen på nogen måde synes, at det her har været en munter debat, for jeg tror, at hr. Karsten Lauritzen er meget mere ivrig efter at hjælpe de fattige i verden end den dagsorden, der er blevet sat ovre i Finansministeriet, er.

Med hensyn til hvad vi ønsker, så ønsker vi faktisk 1½ pct. Vi ønsker 1 pct. i bistandshjælp, som den var før regeringsskiftet, plus ½ pct. til klima- og katastrofeindsats. Det var den målsætning, der i øvrigt var fælles med Socialdemokratiet, SF og De Radikale før valget. Så vi ønsker 1½ pct., og de fleste penge kan uden videre tages ved at fjerne skattelettelserne fra de 10 pct. rigeste danskere.

Kl. 11:41

Formanden:

Tak. Fru Tina Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 11:41

Tina Petersen (DF):

Jeg vil gerne fortsætte der, hvor Venstres ordfører slap. Nu kan jeg forstå, at det lige pludselig hos Enhedslisten er blevet til 1,5 pct. mere. Udregnet i hovedet giver det vist lidt over 9 mia. kr. Så jeg bliver simpelt hen nødt til at have beskrevet det meget nøje. Nu snakker vi ikke om færre milliarder kroner, men nu er det lige pludselig op til 9-10 mia. kr. Hvor vil Enhedslisten hente disse penge, sådan som situationen ser ud i dag?

Kl. 11:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:42

Frank Aaen (EL):

Der har stået 1½ pct. i vores program, lige så længe jeg kan huske. Så det er ikke noget nyt. Vi har også stillet forslag om det i Folketinget, bl.a. i forbindelse med finanslove. Det er slet ikke nyt.

Hvorfra skal pengene skaffes? Jeg kan bare komme med to bud. Vi har mange. Jeg har en hel liste. Hvis Dansk Folkeparti skulle mangle nogle fornuftige forslag – det tror jeg man gør – så har jeg en hel liste, men jeg kan bare komme med to her. Hvis vi sletter skattelettelserne, som jeg nævnte før, for de 10 pct. rigeste, som tjener mere end 0,5 mio. kr., så kommer der 7,3 mia. kr. i kassen. Og indfører man en omsætningsafgift på aktier, som der faktisk har været tidligere, så vil det give 7,6 mia. kr. Det er ca. 15 mia. kr., så der er rigeligt.

Kl. 11:43

Formanden:

Fru Tina Petersen.

Kl. 11:43

Tina Petersen (DF):

Der er jo ingen tvivl om, at Enhedslisten nu vil komme med nogle besparelsesforslag, som vi alle godt kender. Vi kender også godt partiprogrammet, og det synes jeg da er tankevækkende. Skægt nok siger alle, at vi bare kan kigge i deres partiprogram. Nu er det jo sådan, at et partiprogram kan være år gammelt og med meget traditionsbundne holdninger til, hvordan tingene skal være.

Nu er det faktisk sådan, at Danmark står i en krisesituation og har gjort det i en meget kort periode. Det er tilsyneladende ikke rigtig gået op for venstrefløjens endnu, hvor alvorlig den er. Vi har jo et problem, og jeg synes ikke, at man sådan let og elegant kan flyve hen over gamle holdninger til, hvordan man vil hente de penge, fordi mulighederne simpelt hen ikke er der i dag, set med vores øjne. Kan vi få en bekræftelse på det?

Kl. 11:44

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:44

Frank Aaen (EL):

Nu synes jeg ikke, at man skal beskyldte hverken finansministeren eller skatteministeren for at være gamle, forstået på den måde at det er gamle tal. De tal, jeg lige har nævnt, kommer fra svar på spørgsmål, jeg har stillet til henholdsvis skatteministeren og finansministeren. Det kan være lidt farligt at stole på de to ministre, men vi har altså valgt at gøre det i det her tilfælde og tro på, at de tal, de har regnet ud, er gode nok.

Hvis Dansk Folkeparti mangler flere penge, kunne man bare kratte lidt mere hjem fra de multinationale selskaber, der ikke betaler skat. Der har vi anslået at man kan skaffe 5 mia. kr. Så kom bare an! Det er ikke penge, der mangler. Det er viljen til at tage pengene der, hvor de er, der mangler. I stedet for at man tager pengene der, hvor der er færrest.

Kl. 11:44

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Ministeren for udviklingsbistand.

Kl. 11:45

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Når nu små lapper pludselig spiller så stor en rolle i en debat, er det måske på sin plads meget kort at sige, hvad det var, der stod på den lap, nemlig regeringens politik. Regeringens politik fremgår af det nylig fremlagte arbejdsprogram, nemlig at udviklingsbistanden over år ligger på et nominelt niveau på 15,2 mia. kr. og på minimum 0,8 pct. af BNI. Det er regeringens politik, og det er regeringens udgangspunkt. Sådan er det.

Må jeg så samtidig tilføje, at jeg ikke husker et tidspunkt i dansk politik – nu har jeg kun deltaget i den på græsrodsniveau og andre niveauer i 25 år – hvor forskellen i oppositionens og regeringens forståelse af Danmarks situation har været så forskellig, som den er lige i de her dage. Regeringen mener, at Danmark har en kortsigtet udfordring i at skulle skaffe 24 mia. kr. Oppositionen mener, at den udfordring er ikkeeksisterende. I den sammenhæng har oppositionen i går forladt forhandlingerne og overladt regeringen til at forhandle med et parti, hvis politik på bistandsområdet er velkendt. Jeg har slet ikke de der store floskuløse ord, som bl.a. Socialdemokratiets ordfører bruger om det pågældende partis politik. Det er bare en anden måde at se det på. Men det er situationen for regeringen.

Det har oppositionen valgt at gøre. Alligevel skal man stå og høre her i dag, at der ikke anvises nogen som helst former for finansieringsforslag på den alvorlige situation, Danmark står i, og som regeringen har valgt at høj som lav i det her samfund skal være med til at bidrage til, så Danmark betaler regningen for den investering i krisen, regeringen har foretaget, og hvor oppositionen endog ville have brugt endnu flere penge. Så kan man jo sagtens moralisere fra en talerstol. Man kan sagtens drømme sig til en bedre verden, men det er nu engang den udfordring, man også som udviklingsminister må stå med, når man skal forsvare det her.

Det, jeg til gengæld kan notere mig, og det gør jeg selvfølgelig med glæde, er, at der sådan set grundlæggende er en enighed om, at de her sager er alvorlige, og at vi skal gøre, hvad vi kan for at fremme dem.

Og når jeg, sagt til hr. Steen Gade, bl.a. nævnte mit møde med FN's generalsekretær omkring forberedelsen af mødet i september, var det bl.a. for at understrege, hvor alvorligt vi tager den opgave. Jeg kan dertil føje, at det arbejde, vores ambassadør Carsten Staur gør på det her område sammen med Senegals repræsentant, er velkendt og er endog særdeles rosende omtalt i alle internationale fora, der beskæftiger sig med det her, og som jeg har samtalt med i de blot – hvad bliver det? – 3 måneder, jeg har siddet som minister. Så det har på ingen måde været med henblik på ikke at understrege vigtigheden af det arbejde. Faktisk stod præcis punktet med Ban Ki-moon i indledningen af min tale.

Hr. Jeppe Kofod spurgte om nogenlunde det samme – altså om topmødet i september. Hr. Jeppe Kofod spurgte også om, hvad regeringens holdning er til udviklingsbistanden, procentsatser, og hvad man synes. Det tror jeg egentlig jeg har redegjort for i denne tilgang. I den bedste af alle verdener var regeringens politik regeringens politik, og regeringen kunne bare udøve sin magt, men vi lever som bekendt i et demokrati, og i et demokrati skal der et flertal til. Jeg er ked af, jeg er faktisk oprigtig ked af, at oppositionen har valgt at melde sig ud af de forhandlinger og ikke ønskede at bidrage til at hjælpe Danmark på plads og færdig med krisen, for så kunne ting måske have set anderledes ud. Men sådan er det i et demokrati: Der må man forhandle sig frem.

Kl. 11:50

Formanden:

Tak. Der er ønske om ... (*Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind)*): Der er rød lampe, formand, og så må man jo ikke sige mere). Nej, men så længe formanden ikke rejser sig op, kan man bruge talen. (*Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind)*: O.k., tak).

Det er hr. Frank Aaen for en kort bemærkning, værsgo.

Kl. 11:50

Frank Aaen (EL):

Nå, men tak for at få repeteret, hvad der er regeringens politik: 8 pct. af BNI ... (*Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind)*: Arh). Undskyld! Det er naturligvis 0,8 pct. – og erkendelsen af, at nu bliver det nok skåret ned, men udviklingsministeren får det til at lyde, som om regeringen var tvunget til det af den ondsindede opposition. Altså, vi har f.eks. fra Enhedslistens side, og jeg gjorde det også lige før, fremlagt mange finansieringsforslag. Tag f.eks. bare skattelettelserne, der er givet til de allerrigeste – så var man nået i mål. Man har jo selv valgt, at det er dem, der har mindst – arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere – der skal betale, i stedet for at det er de rigeste, der skal betale for krisen. Det er jo regeringens frivillige mål. For hvis det var de rigeste, der skulle betale, så havde der også været et flertal sammen med venstrefløjens i den her sag. Så kan vi ikke lige holde op med at sige, at det er en stakkels regering, der er tvunget til at skære ned på ulandsbistanden. Det er en regering, der har valgt at bøje sig for et krav om at gøre det, men man kunne have gjort det anderledes.

Kl. 11:51

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:51

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Nu skal jeg ikke kunne sige, hvad hr. Frank Aaen har bidraget med. Jeg har personligt bidraget med 60.000 kr. til næste år til krisen. Altså, jeg ved ikke, hvad hr. Aaen mener at hr. Aaen selv har bidraget

med, det skal jeg så heller ikke blande mig i. Men min tilgang til spørgsmålet er sådan set meget enkel: Hvis hr. Aaen tror, at man styrker dansk økonomi ved bl.a. at hæve skatterne, ja, så må man jo sige, at den pakke, der blev fremlagt af regeringen omkring en skattereform, rent faktisk bidrog til dansk økonomi med 5 mia. kr. Det er et faktum, og det kan man så diskutere i lang tid. Men sagen er jo den, at når man ser på den slags, så må man se på, hvad der samlet set bidrager til samfundsøkonomien. Det forandrer ikke ved, at den situation, Danmark står i, på lige fod med snart sagt alle udviklede lande i verden, hvor der har været en økonomisk krise, er en udfordring. Vi har så valgt – regeringen har valgt – at investere aktivt i, at Danmark kom så blidt igennem krisen som overhovedet muligt. Nu er vi ved at være nået igennem, men der er en regning, der skal betales for de investeringer, som oppositionen i øvrigt krævede var langt større. Den regning er på 24 mia. kr., og den må vi jo sammen prøve at løfte, det har vi bedt den danske befolkning om, det ønsker oppositionen ikke at være med til.

Kl. 11:52

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 11:52

Frank Aaen (EL):

Nu prøver ministeren så at sige, hvad ministeren personligt har bidraget med. Nu har jeg ikke lige taget tallene med ned i salen, men jeg skal gerne sende dem til alle interesserede. Faktum er, at ministrenes skattelettelse, som man fastholder, sammen med andre riges skattelettelse er dobbelt så stor som den indtægtsnedgang på de 5 pct., og det er jo det, der er problemet. Jeg anerkender da, og det er fint, at ministeren går lidt ned i løn, den er alt for høj i forvejen, men skattelettelsen, som man insisterer på at fastholde, er altså dobbelt så stor, dobbelt så meget værd.

Kl. 11:53

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:53

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Jeg siger igen: Jeg ved ikke, hvad hr. Aaen har valgt at bidrage med til krisens løsning, alene næste år bidrager jeg med 60.000 kr., og det kan man jo bruge mange kræfter på at diskutere, men hvis hr. Aaen vil diskutere procentsatser og alt muligt andet, er det fint. Men det her er jo ikke en abstraktion. Det er faktisk en alvorlig sag. Danmark står faktisk foran nogle alvorlige udfordringer, hvor vi skal møde de internationale finansmarkeders tillid, og det er det, det handler om. Men jeg har godt set, at nogle af oppositionens partifæller er kommet med noget, f.eks. var fru Pernille Rosenkrantz-Theils karakteristik af den græske situation, at Grækenland havde lånt for få penge og investeret for lidt i den offentlige sektor. Jamen o.k., hvis det er græsk statsøkonomi, man vil indføre i Danmark, så velkommen. Det er bare ikke virkeligheden. Det er i hvert fald ikke den virkelighed, regeringen vil stå på mål for.

Kl. 11:54

Formanden:

Så er det hr. Jeppe Kofod for en kort bemærkning.

Kl. 11:54

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil sige til ministeren – jeg ved ikke, om man skal kalde ministeren for udviklingsminister, for man kunne blive lidt forvirret i forhold til, om ministeren lige pludselig var blevet finansminister med de uhyrlige påstande, der også flyver gennem luften – at sandheden

jo var, at der var et alternativ: Man mødte op med en samlet plan, nemlig »En Fair Løsning«, som ministeren burde kende, for, hvordan vi kunne komme ud af den her krise uden at skære i dansk udviklingsbistand. Så det synes jeg bare jeg i al enkelhed vil notere.

Så synes jeg egentlig, det er lidt absurd. Vi har jo i dag en debat om 2015-målene, det håber jeg vi er enige om, og ikke om de andre ting, og derfor vil jeg gerne høre ministeren: Er det sådan, at der er en linje, en rød tråd, hos regeringen? Altså, der står i regeringsgrundlaget, at man minimum vil have 0,8 pct. og 5,2 mia. kr. nominelt, så er der en rød tråd? Kan man sige til Dansk Folkeparti: Nej, vi har heldigvis et alternativt flertal for at sikre bistanden, hvis det er, og de er velkommen til at komme tilbage til oppositionen, og så kan vi tale om det? Vil man sige nej til Dansk Folkeparti, og hvad mener udviklingsministeren egentlig selv? Det vil jeg gerne have et svar på. Mener udviklingsministeren, at der skal skæres i bistanden, sådan som der er lagt op til, eller vil man kæmpe imod, at det kommer til at ske?

Kl. 11:55

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:55

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Jamen altså, jeg er som minister forpligtet på det arbejdsgrundlag, regeringen har fremlagt, og der står der ganske tydeligt, hvad regeringens politik er. Men hvis hr. Jeppe Kofod beder mig om at definere, hvad der er et kabinetsspørgsmål for regeringen, så må jeg sige, at jeg tror, jeg både får problemer med forretningsordenen, med formanden og med en herre ovre i Statsministeriet, hvis jeg gør det. Det er altså ikke min opgave. Som hr. Jeppe Kofod så udmærket og rigtigt bemærkede, er jeg udviklingsminister, og jeg står inde for regeringens politik.

Regeringens politik er fremlagt, og den hedder, at vi ønsker det niveau, der nu engang er. Men når oppositionen på den måde vælger overhovedet ikke at ville bidrage til løsningen af den største økonomiske udfordring for dansk økonomi i mange år, jamen så må vi jo også forhandle der, hvor man kan forhandle, i et konstruktivt samarbejde med Dansk Folkeparti.

Kl. 11:56

Formanden:

Hr. Jeppe Kofod.

Kl. 11:56

Jeppe Kofod (S):

Altså, det der sludder med, at oppositionen ikke vil bidrage til at løse krisen, er jo notorisk forkert; det behøver vi ikke at diskutere længe her. Jeg synes bare, at det, som ministeren bør forholde sig til, er, at Danmark, som ministeren også siger, jo er et af de lande, der skal lede forberedelserne af 2015-topmødet. Det er blevet sagt flere gange, også af ministeren selv, at der var behov for at speede processen op for at nå 2015-målene, og så er det bare, man i al enkelhed spørger: Hvilket signal vil det sende, hvis Danmark som forberedende land går ud og skærer et milliardbeløb i udviklingsbistanden til verdens allerfattigste og oven i købet midt i en krisesituation? Tror man så, man kan overbevise andre lande om at give mere i bistand? Tror man, at Danmark kan vise lederskab?

Det bør man forholde sig til som udviklingsminister, for det er ens ansvarsområde, og derfor savner jeg bare, at der er lidt refleksion, lidt tankevirkksomhed, i forhold til: Hvad vil ministeren med Danmarks rolle, også frem til 2015? Vil ministeren ikke sætte nogen grænser for, hvor meget man kan skære ned, og hvilket signal man sender til omverdenen?

Formanden:
Ministeren.

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Jamen det lyder, som om hr. Jeppe Kofod ønsker sig tilbage til Estrups tid, altså at ministre uden om Folketinget kan diktere, hvor mange penge man skal bruge, og at jeg kunne gå i gang med Københavns befæstning, eller hvad det nu skulle være, i morgen uden at spørge nogen, og sådan er virkelighedens verden bare ikke i Folketinget; sådan er den ikke.

Altså, regeringen har lagt sin politik frem, den fremgår af arbejdsprogrammet. Der er en økonomisk udfordring, og den må man håndtere, og jeg jo kan ikke stå her og svare på hr. Jeppe Kofods spørgsmål, i hvert fald ikke den del af det, som handler om den økonomiske størrelse, på baggrund af en hypotetisk situation, på baggrund af en forhandling, hvis indhold ikke er afsluttet. Det kan jeg jo ikke. Regeringen har sagt, hvad dens politik er. Regeringen ønsker at fastfryse udviklingsbistanden på 15,2 mia. kr. over en årrække, dog skal den mindst udgøre 0,8 pct. af BNI. Det er regeringens udgangspunkt; det er regeringens politik.

Formanden:

Så er det hr. Steen Gade, kort bemærkning.

Steen Gade (SF):

Til udviklingsministeren vil jeg sige tak for to gode oplysninger her i slutningen af debatten. Det tog lidt lang tid med den ene, men vi fik understreget, at regeringen faktisk har en politik fra februar, altså ikke fra før krisen, men da krisen buldrede, og da man kendte alle konsekvenserne af krisen. Der sagde regeringen, at man ikke ville gå under 0,8 pct. Det er den ene gode oplysning.

Den anden gode oplysning er så, at forberedelserne til 2015-topmødet i september er i god gænge. Derfor vil jeg jo så stille det spørgsmål til ministeren: Hvad agter ministeren at foretage sig fra nu af og til september? Agter ministeren at kaste sig ud i en kampagne for, at man ikke skal skære ned på ulandsbistanden, at EU skal fastholde sine 0,7 pct. osv.? For det er jo det, vi andre siger i det her forslag til vedtagelse, og som regeringspartierne meget omhyggeligt har ladet være at sige noget om. Der står jo ingenting om de her økonomiske ting, vi snakker om, som vi jo ved bliver dem, som resten af verden kigger på, når vi kommer til mødet i september.

Formanden:

Ministeren.

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Lad mig for det første sige, at jeg ikke skal lægge skjul på, at forhandlingssituationen er svær. Det her er en svær opgave. Men jeg kan også garantere, at vi gør alt, hvad der er menneskeligt muligt for at få det bedst mulige resultat ud af det. Derfor har jeg rejst det over for FN's generalsekretær, jeg har rejst det over for EU's udviklingskommissær, jeg har været til møder i EU i den forbindelse, og i det hele taget presser vi på i alle de internationale fora, hvor vi optræder, og samtidig gør Udenrigsministeriet et stort arbejde for, at det her skal blive vellykket, men selvfølgelig er det svært.

Dernæst hvad angår de 0,7 pct.: Uanset hvad, så har Danmark ikke noget at skamme sig over i relation til, at vi er blandt de fem lande i verden, der bidrager mest, og derfor vil Danmark altid kunne fø-

Kl. 11:57

re en kampagne, også over for de EU-lande, der slet ikke er i nærheden af at nå det mål, for, at de selvfølgelig skal leve op til, hvad de selv har underskrevet. Og det presser vi på for i EU-systemet, og det gør vi opmærksom på, hvor vi nu engang skal, og vi følger også nøje med i – hvad jeg også har gjort opmærksom på et samråd over for hr. Steen Gade – de afrapporteringer, der foregår i EU-systemet på dette felt.

Kl. 11:57

Kl. 12:00

Formanden:

Hr. Steen Gade.

Kl. 12:00

Steen Gade (SF):

Jamen vi taler jo ikke om, at vi ikke kan være det bekendt. Det er slet ikke det, det her handler om. Det handler om, hvorvidt Danmarks forhandlingsmuligheder bliver svækket i de kommende måneder, hvis der nu sker en nedskæring af vores egen ulandsbistand.

Jeg er glad for, at ministeren også er villig til at fortsætte kampagnen i EU for det. Men hvordan har ministeren selv tænkt sig at gå ind i det her, for han henviste jo rent faktisk bare til vores FN-ambassadør? Han gør sit arbejde, og jeg er sikker på, at han gør sit arbejde godt. Men hvad har ministeren selv tænkt sig at gøre i forberedelserne?

Det andet er: Kunne man måske her til sidst få den indrømmelse fra udviklingsministeren, at det, hvis der bliver skåret milliardbeløb, vil svække Danmarks muligheder for at presse en god løsning igennem i september?

Kl. 12:01

Formanden:

Ministeren.

Kl. 12:01

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Siden min tiltræden har der været afholdt en større konference i København, hvor det her spørgsmål blev drøftet med bl.a. Helen Clark og vicegeneralsekretæren i FN. Jeg førte personligt bilaterale forhandlinger med begge to. Jeg har været i Tanzania, i Zimbabwe, i Bangladesh, i Nepal, hvor det her spørgsmål har været bragt op over for de premierministre og udenrigsministre, jeg har mødt. Samtidig har jeg så også været i New York, hvor jeg har drøftet det her spørgsmål med FN's generalsekretær. Jeg har været i Bruxelles, hvor jeg har talt med de ansvarlige på området.

Derfor er det selvfølgelig en sag, jeg er engageret i, og hvis det engagement ikke er fremgået, er jeg da ked af det. Den indrømmelse skal hr. Steen Gade få.

Hvad angår det andet, vil jeg sige, at Danmark, uanset hvad, vedvarende og vedblivende vil føre en kampagne for, at EU-landene skal leve op til de løfter, der er afgivet. Uanset hvad.

Kl. 12:03

Formanden:

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Hr. Jeppe Kofod har ønsket en yderligere anden omgang. Værsgo.

Kl. 12:03

(Ordfører for forespørgerne)

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil sige, at jeg synes, vi har haft en god debat, forstået på den måde at den har trukket linjerne klart op her i Folketinget i forbindelse med de udfordringer, vi står med. Det gælder først og fremmest, hvad der skal til for at nå et resultat her ved statustopmødet til efteråret om FN's 2015-mål. Og der er der bare en grundlæggende uenighed mellem på den ene side regeringen og Dansk Folkeparti og

oppositionen på den anden side. Vi ønsker at fastholde, at Danmark kan gøre en forskel, vi ønsker at fastholde, at Danmark kan gøre en forskel ved bl.a. at fastholde den udviklingsbistand, vi har, og ikke skære ned. Det tror vi er meget vigtigt i den her tid, hvor krisen kradser, ikke mindst i udviklingslandene. Som ministeren selv var inde på i den første besvarelse, har både den økonomiske krise, fødevarekrisen og klimakrisen kastet millioner af mennesker, herunder børn, ud i fattigdom i verden, og det er på den baggrund fuldstændig uforståeligt og også uanstændigt at foreslå nedskæringer i bistanden, som Dansk Folkeparti har foreslået, og det ville være helt uforståeligt, hvis det var sådan, at regeringen accepterede det forslag.

Jeg vil også gerne sige, at jeg synes, det er vigtigt at børe lidt i den forskellighed, der er i regeringen. Jeg noterede jo, at Konservativs finansordfører for bare en uge siden i forhold til de tanker, der var om at skære et milliardbeløb i ulandsbistanden, klart afviste det her. Man afviste det klart, og jeg vil gerne citere hr. Mike Legarth, som jo egentlig sagde det på en meget præcis måde. Hr. Mike Legarth sagde: Vi skal bedømmes på, hvordan vi hjælper og behandler de svageste, også på verdensplan, og midt i en økonomisk krise skal besparelser ikke ramme de fattigste.

Det var essensen i det, som hr. Mike Legarth sagde for bare en uge siden på vegne af Det Konservative Folkeparti.

Jeg håber, at debatten i dag gør, at regeringen tænker sig om endnu en gang. Jeg synes, det ville være vanvittigt og et forkert signal at sende til omverdenen, hvis man gik med til en milliardbesparelse i bistanden. Jeg nævnte også i mit eget ordførerindlæg, at de lande, vi sammenligner os med, Norge og Sverige, altså giver 25 pct. mere i bistand i andel af BNI, end Danmark gør. Hvis regeringen og Dansk Folkeparti gennemfører en milliardbesparelse, bliver der endnu større forskel. Jeg føler, at de skandinaviske lande har et værdifællesskab, både i landene indadtil og i den måde, vi præger verden på udadtil. Der vil jeg bare sige, at jeg synes, det ville være fattigt, hvis regeringen gik ind og skar i ulandsbistanden sammen med Dansk Folkeparti.

Vi har to forslag til vedtagelse, og jeg vil afslutte med at sige, at jeg er ked af, at regeringspartierne ikke har forholdt sig til det mere konkrete og ambitiøse forslag, som oppositionen har fremsat. En af de ting, som vi har lagt vægt på, er, at der i EU-sammenhæng er en konkret opfølgning på de løfter, man har givet, om senest i 2015 at give 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand. Det er ikke med i regeringen og Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse, og jeg synes egentlig, det er lidt ærgerligt, for det er så vigtigt, at Danmark benytter de kanaler, vi har, for at sikre, at vi når de 2015-mål.

Men jeg tror desværre ikke, vi kommer meget længere i debatten i dag, jeg synes, det som sagt har været en illustrativ debat, om end jeg kunne have ønsket mig et bedre resultat, og jeg havde håbet på, at vi havde fået et bredt forslag til vedtagelse, hvor vi i Folketinget havde bekræftet, at Danmark vil gøre en forskel frem til statuskonferencen. Det fik vi ikke, regeringen har valgt at gå sammen med Dansk Folkeparti, og det er ærgerligt, for jeg tror, det kunne have været et stærkt signal, hvis man var gået sammen med os andre og sikret, at vi ikke skar i dansk udviklingsbistand, som nogle lægger op til i de her dage.

Kl. 12:07

Formanden:

Tak til hr. Jeppe Kofod.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er forhandlingen sluttet. Men som det tidligere er oplyst, vil afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse finde sted på tirsdag i førstkomende uge.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 222:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af »Danmarks Frivilligkorps for Udvikling og Demokrati«.

Af Jeppe Kofod (S) m.fl.

(Fremsættelse 14.04.2010).

Kl. 12:07

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er ministeren for udviklingsbistand. Værsgo.

Kl. 12:08

Ministeren for udviklingsbistand (Søren Pind):

Lad mig indlede med at sige, at regeringen er enig i de overordnede målsætninger bag beslutningsforslaget om oprettelse af Danmarks Frivilligkorps for Udvikling og Demokrati. Vi kan alle blive enige om behovet for at styrke bæredygtig udvikling og demokrati i udviklingslandene, og det er faktisk fundamentet for vores udviklingssamarbejde. Vi kan også blive enige om, at folkelig deltagelse i udviklingsarbejdet er vigtig for at sikre en bred forankring af vore indsatser, og der er heller ikke tvivl om, at vi hele tiden skal søge at styrke befolkningens kendskab til og interesse for udviklingsarbejder.

Når jeg alligevel på regeringens vegne skal opfordre Folketinget til at afvise det fremsatte beslutningsforslag, er det primært af to grunde. For det første er der ikke noget behov for et frivilligkorps i statsligt regi, og for det andet er oprettelsen af et sådant korps ikke den mest effektive måde at bruge knappe udviklingsmidler på.

Hvad angår behovet for oprettelse af et frivilligkorps, er der allerede en lang række muligheder for frivilligophold i udviklingslandene, som tusindvis af danskere, unge som ældre, benytter sig af. Bl.a. arrangerer mange private danske udviklingsorganisationer forskellige frivilligprogrammer i udviklingslandene, og det er programmer, som grundlæggende svarer til ideerne bag beslutningsforslagets frivilligkorps. Lad mig blot nævne nogle få eksempler.

Mellemfolkeligt Samvirke sender hvert år mere end 1.000 danske ud i verden på kortere eller længere ophold. Over 100 danskere arbejder i dette øjeblik frivilligt for Mellemfolkeligt Samvirke i forskellige udviklingslande. De laver fortalervirksomhed, miljøarbejde, oplyser om hiv/aids, hjælper til på børnehjem eller bidrager på anden vis med en frivillig indsats. Adskillige andre små og store danske civilsamfundsorganisationer tilbyder tilsvarende frivillige ophold, hvor danskere arbejder frivilligt med humanitære udviklingsrelaterede spørgsmål. Frivilligprogrammerne har typisk et element af egenbetaling, hvor et eventuelt overskud fra programmet går til at finansiere organisationernes professionelle udviklingsarbejde.

Også en række private firmaer, danske såvel som internationale, tilbyder lignende muligheder for at gøre en forskel i et udviklingsland. Endvidere er der mulighed for gennem multilaterale organisationer at lave frivilligarbejde. FN har eksempelvis et volontørprogram, hvor tusindvis af mennesker hvert år bidrager til FN's arbejde med at fremme fred og udvikling.

Den første begrundelse for at afvise beslutningsforslaget er altså, at der allerede eksisterer en lang række forskellige muligheder for frivilligindsatser, som danskere i alle aldre i vidt omfang er engageret i. Det har jeg stor respekt for, og jeg mener ikke, der er noget behov for, at staten går ind og duplikerer eller underminerer indsatser, der allerede på glimrende vis udføres i regi af bl.a. det danske civilsamfund.

Min anden begrundelse for at afvise beslutningsforslaget er, at et frivilligkorps ikke er nogen effektiv måde at bruge knappe udviklingsmidler på. Der er ingen tvivl om, at frivilligprogrammerne kan

være et værdifuldt bidrag til mellemfolkelig forståelse og danskeres kendskab til udviklingsspørgsmål, og der er heller ikke tvivl om, at de mange frivillige i samarbejde med lokale partnere er med til at løse en række vigtige konkrete opgaver i udviklingslandene. Det kan vi kun være glade for og stolte af.

Til gengæld mener jeg ikke, at oprettelse af et frivilligkorps giver danske skatteydere og ikke mindst denne verdens fattigste fuld valuta for hver bistandskrone. Behovene i udviklingslandene er i princip uendelige, men ressourcerne til gengæld knappe, og derfor skal vi også prioritere hårdt. Vi skal bruge hver enkelt bistandskrone så effektivt som overhovedet muligt, og det gør man efter min opfattelse ikke ved at oprette et administrativt tungt og bureaukratisk frivilligkorps, hvis konkrete udviklingseffekt er tvivlsom.

Vi har en kvalitet i vores bistand, der er blandt verdens bedste. Det skyldes bl.a., at vi arbejder i overensstemmelse med principperne i Pariserklæringen og Accrahandlingsplanen. Det betyder, at vores udviklingssamarbejde er baseret på modtagerlandenes egne behov og egne prioriteter, at indsatserne foregår inden for rammerne af landenes egne udviklingsplaner og egne systemer, og at der tilstræbes en effektiv koordination og arbejdsdeling mellem donorer.

Et dansk korps af frivillige, der typisk vil udføre enkeltstående projekter og aktiviteter inden for en begrænset tidshorisont, vil med al respekt ikke være den direkte vej til bæredygtig udvikling og demokrati i udviklingslandene. Udsendelse af danske tømrere og lærere til udviklingslandene hører bistandens barndom til og efterspørges ikke af vore partnere. Oprettelse af et frivilligkorps er således ikke den mest effektive måde at bruge knappe bistandsmidler på, og på regeringens vegne skal jeg således opfordre til, at beslutningsforslaget afvises.

Kl. 12:12

Formanden:

Tak til ministeren. Så går vi til ordførerrækken, og den første ordfører er hr. Karsten Lauritzen som ordfører for Venstre.

Kl. 12:13

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):

Jeg vil starte med at anerkende de gode intentioner i beslutningsforslaget: For det første fordi beslutningsforslaget søger at fremme demokratiarbejdet, hvilket Venstre ser som et af omdrejningspunkterne for dansk udviklingsbistand – demokratifremme – og det er jo også indbygget i det her forslag, og for det andet fordi forslaget fokuserer på at fremme den folkelige forankring af dansk udviklingsbistand i Danmark. Det er jo et problem, kan man sige, at danskerne ikke er klar over, hvad de mange penge, vi giver i udviklingsbistand, går til. Hvis man kigger på undersøgelser, kan man se, at danskerne tror, at der bliver svindlet med en stor del af midlerne, og at de ikke går til det rigtige, altså rent faktisk at hjælpe folk. Det er forkert. De går faktisk de rigtige steder hen, det er der masser af internationale undersøgelser, der viser. Men der er ikke i samfundet den der folkelige forankring, der er ikke den der diskussion af, hvad bistandskroner går til, og det er jo også et element her i frivilligkorpset.

Trods de gode intentioner må jeg sige, at Venstre desværre ikke kan støtte beslutningsforslaget, fordi vi ikke mener, det er statens opgave at lave sådan et frivilligkorps. Vi har i stedet den opfattelse, at de mange bistands-ngo'er – man kan jo i øvrigt diskutere, om de er ngo'er, for det står for non-governmental organisation, altså ikke-statslig organisation, men størstedelen af de penge, de får, er alligevel fra staten, og der gives 1½ mia. kr. af udviklingsbistanden om året til en stor del af bistandsorganisationerne – står for udsendelse, som udviklingsministeren også har redegjort for. Det er f.eks. Folkekirkens Nødhjælp, IBIS og Mellemfolkeligt Samvirke. De sender hvert år masser af frivillige danskere ud til forskellige steder i verden, og det viser jo sådan set med al tydelighed, at opgaven godt kan

løftes af de frivillige organisationer, som er der. Og vi støtter de frivillige organisationer massivt med over 1½ mia. kr. om året.

Der er ikke grund til at tage noget, som er en succes i frivilligt regi, og gøre det til en statslig opgave, så derfor afviser vi trods de gode intentioner beslutningsforslaget. Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:15

Formanden:

Tak til hr. Karsten Lauritzen. Så det fru Tina Petersen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 12:15

(Ordfører)

Tina Petersen (DF):

Forslaget, som er fremsat her, er jo endnu en genfremsættelse af et forslag om at oprette et frivilligkorps med forbillede i American Peace Corps. Tanken med og ideen om at sende frivilligkorpset ud at deltage i udviklingsprojekter i udviklingslandene er en sød tanke. Forslaget bærer dog præg af, at danskerne nu skal dannes til at have en bestemt holdning, en bedre viden, en bedre forståelse og et globalt udsyn. Med forslaget her skal danskerne gøres til det, man ynder at kalde verdensborgere, der har gensidig forståelse for fremmede kulturer, som bl.a. ikke altid formår at forstå, hvad menneskerettigheder er, hvad demokrati er, og hvad frihed er.

Danskerne skal med dette forslag have mulighed for at arrangere sig frivilligt i verden og gennem dette tiltag at kunne hjælpe flere fattige til en bedre tilværelse. Tanken er som sagt en god tanke. Dog mener vi i Dansk Folkeparti, at ingen nogen sinde er blevet forhindret i at deltage frivilligt, enten via alle de her organisationer, som er til stede på området, eller ved på anden vis at deltage i at skabe bedre menneskerettigheder, mere demokrati, at få mindsket den fattigdom, der er i verden, og igen at skabe frihed.

I forslaget her lyder det desuden som om, at danskerne er underoplyste, hvis man kan kalde det sådan. Nu er det jo sådan, at man i hvert fald på internettet lever i en global verden og kan få alle oplysninger, og jeg føler ikke, når jeg er ude at deltage i debatten, at danskerne ikke formår at forstå, hvad der foregår. Når jeg tænker på den udvikling, der har været på medieområdet bare inden for de sidste 10 år, må jeg sige, at mulighederne for at få oplysninger jo er eksploderet.

Dernæst mener vi i Dansk Folkeparti, at Danmarks indsats over for udviklingslandene er noget, vi alle kan være stolte af. Til sidst kunne vi da ønske, at andre lande – og det gav jeg også udtryk for i forbindelse med det andet forslag – fulgte FN's anbefaling om, at alle de rige lande skal efterleve at give de 0,7 pct. af BNI i støtte.

Når vi snakker om den her procentandel, må vi sige, at Danmark jo har efterlevet den her procentanbefaling – og langt mere end det – længe. Og som vi har diskuteret – nu skal jeg ikke trække det yderligere ud, for vi har været hele møllen igennem med forslaget før – følger vi i Dansk Folkeparti, at vi sagtens kan være stolte over det, Danmark har gjort og selvfølgelig også fortsætter med at gøre. Dog ønsker vi i Dansk Folkeparti, at vi efterlever den procentsats, FN anbefaler. Lille Danmark kan ikke løse hele verdens problemer selv, vi bliver nødt til at have hjælp af de andre lande også. Og der er det vel ikke andet end fair at kræve, at de i hvert fald efterlever det, de har skrevet under på, nemlig de 0,7 pct.

Kl. 12:19

Formanden:

Tak til fru Tina Petersen. Og vi går videre i ordførerrækken, og så er det hr. Steen Gade fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 12:19

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Man må jo indrømme, at det er svært at sige de der ord, men det går bedre og bedre – Socialistisk Folkeparti.

Vi er positive over for forslaget. Jeg hørte, at ministeren havde to indvendinger. Den ene går på, at vi i forvejen har et frivillighedsområde her, og derfor skal vi ikke lave et statsligt. Jeg tror, at det står i forslaget, men ellers vil jeg da gerne give den melding her, at vi også gerne vil være med til at udbygge det frivillige, fordi det er forholdsvis meget koncentreret om unge. Det er godt, men vi bør faktisk udvide det. Det er, sådan som jeg har forstået forslaget, hvad det handler om, og ikke en eller anden idé om, at det absolut skal ligge i staten eller sådan noget. Så hvis vi kunne blive enige om, at vi faktisk vil være med til at udvide det her område, synes jeg, at det kunne være positivt.

Den anden indvending, der er mod forslaget, går vel på en anden problemstilling, som er knyttet til vores almindelige diskussion om udviklingsbistand. Her ved jeg ikke om der egentlig er så mange, kan man sige, ting at tilføje. Jeg synes, at vi kunne få noget merværdi ved det, men vi skal jo ikke lave det her som en konkurrent til vores professionelle bistand. Det var den indvending, ministeren havde, nemlig at vi har en god professionel bistand. Vores professionelle bistand skal blive bedre og bedre og mere og mere professionel.

Som jeg har læst det her forslag, er det ikke sådan, at det skal ud og konkurrere med det. Jeg har ikke læst det, som at vi skal tilbage til de gamle tider, hvor vi sendte en tømrer til Tanzania, fordi de nok havde brug for at lære at bygge huse. Det havde måske en funktion, da det startede, men det er jo ikke det, det her handler om. Vi skal sende eksperter ud, som virkelig har ekspertise. SF kæmper faktisk for, at vi bliver mere ekspertorienteret, også hjemme i København, end vi er i dag. Så den professionalisme skal det jo ikke ind at røre ved, og det vil sige, at det skal defineres klart, hvad det er, vi vil arbejde med her.

Så synes jeg, at det ville være et kærtkomment bidrag til at være med til at give det større udblik, som vi danskere har brug for. Der må jeg indrømme, at jeg tror, at vi virkelig har brug for det i de her år. Det foregår jo i alle lande. Danmark er desværre ingen undtagelse, vi er næsten foregangsland på nærmest hele tiden kun at tænke på os selv. Det en kæmpe svaghed for det her samfund. Det er en svaghed for os som mennesker, men det er også en svaghed for os i forhold til at klare os økonomisk i konkurrencen i de kommende år. Vi har brug for udblik. Vi har brug for at vide mere. Vi har brug for, at vores undervisningssystem og hele vores samfund i meget højere grad orienterer sig ud mod den store verden, herunder med fokus på de store globale uligheder, der er, og de store globale udfordringer, vi står over for sammen.

Så jeg synes, at det kunne give et bidrag, og det skal ikke være spørgsmålet om, om det er statsligt eller privat, der skiller os, hvis vi i øvrigt kunne være med til at give det her område et løft.

Kl. 12:22

Formanden:

Tak til hr. Steen Gade. Vi går videre i ordførerrækken. Så er det hr. Naser Khader som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:23

(Ordfører)

Naser Khader (KF):

Dette beslutningsforslag er på mange måder sympatisk. Vi i Det Konservative Folkeparti er enige i de overordnede målsætninger, der ligger bag beslutningsforslaget. Vi er enige i, at der er behov for at styrke bæredygtig udvikling og demokrati i udviklingslandene. Vi er også enige i, at folkelig deltagelse i udviklingsarbejdet er vigtigt.

Vi afviser alligevel beslutningsforslaget, for det, der bliver foreslået, eksisterer allerede i forvejen. Flere små og store danske, civile samfundsorganisationer og en række firmaer tilbyder allerede frivilligt ophold, hvor danskere kan tilmelde sig og frivilligt arbejde med humanitære, udviklingsrelaterede spørgsmål.

Som udviklingsministeren nævnte, sender eksempelvis Mellemfolkeligt Samvirke hvert år mere end 1.000 danskere ud i verden på et kortere eller længere ophold. Over 100 danskere arbejder i dette øjeblik frivilligt for Mellemfolkeligt Samvirke i forskellige udviklingslande med miljøarbejde, med at oplyse om hiv og aids, med at hjælpe på børnehjem m.v. Det samme gør sig gældende i de multilaterale organisationer som eksempelvis FN, som har et program, hvor tusindvis af mennesker hvert år bidrager til at fremme fred og udvikling. Vi mener ikke, at man skal statsliggøre en i forvejen velfungerende og eksisterende indsats.

Desuden er oprettelsen af et sådant korps ikke den mest effektive måde at bruge knappe udviklingsmidler på. Vi skal bruge hver enkelt bistandskrone så effektivt som overhovedet muligt. Det gør vi ikke ved at oprette et bureaukratisk tungt frivilligkorps, hvis konkrete udviklingseffekt er tvivlsom. Derfor afviser vi beslutningsforslaget.

Kl. 12:25

Formanden:

Tak til hr. Naser Khader. Så er det hr. Jørgen Poulsen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 12:25

(Ordfører)

Jørgen Poulsen (RV):

Jeg tror egentlig, at ministeren misforstår det her forslag, når han så blankt afviser det, for i virkeligheden er det jo et forslag, som netop skal understøtte det store arbejde, som ministeren er sat i spidsen for. Det er for at opbygge den viden og den kunnen hos os selv her i Danmark. Jeg synes netop, at forslaget udmærker sig ved, at det ikke er sådan et formstøbt forslag, men netop går på: Kunne vi da ikke få de ting sat sammen, så vi kunne lave noget i den her stil? Det er jo ikke en fast opskrift på, hvordan det skal være. Så vi vil i hvert fald fra De Radikale gerne være med til at se på det.

Der er heller ingen tvivl om, at der er et brændende ønske hos mange mennesker om at tage ud og engagere sig direkte i udviklingsarbejdet. Det gælder jo ikke bare de unge, det gælder i lige så høj grad ældre og erfarne borgere, som gerne vil hjælpe og dele ud af deres kunnen og viden og dermed gøre sig nyttige i udviklingsarbejdet.

Jeg er heller ikke i tvivl om, at et sådant frivilligt korps ville kunne medvirke til at fremme forståelsen af de faktiske forhold og dermed også øge forståelsen for den danske udviklingsbistand.

Jeg ved også fra mit tidligere virke i Røde Kors, hvor meget det betyder, at folk rejser ud og oplever tingene med egne øjne og bliver direkte involveret i problemstillingerne. Jeg kan sige, at for mange af de unge bliver det jo et engagement, som de bærer med sig resten af livet, og noget, som i høj grad er med til at kvalificere debatten både internt i de organisationer, de er rejst ud for, og for samfundet som helhed.

Så er jeg enig i, at der er nogle ting, der skal afklares, med hensyn til hvor pengene skal komme fra, og hvad det må koste. Jeg synes jo også, at man her kunne være helt åben for, om der muligvis fandtes andre finansieringskilder end den egentlige udviklingsbistand.

Jeg synes egentlig, at det er godt, at man har indkredset, hvor det er, man forestiller sig at de her mennesker kan gøre gavn, fordi det er rigtigt, at det er en overdreven forestilling, hos mange mennesker i hvert fald, at de kan gå ud og redde verden, specielt i katastrofesituationer. De bliver så enormt skuffede, når de melder sig til organi-

sationerne og får at vide, at der sandelig ikke er brug for dem, at der er folk nok til at køre konvojerne, og at de faktisk ville stå i vejen for udviklingsarbejdet.

Til gengæld synes jeg jo, det ville være fint, hvis vi kunne skruer det her sammen, så vi kunne finde en model, hvor unge mennesker, f.eks. som en del af deres uddannelse, kunne sendes ud i praktik, og hvor ældre erfarne håndværkere eller akademikere kunne gøre sig nyttige som specialister på deres felt.

Vi vil gerne være med til at se på det her forslag.

Kl. 12:28

Formanden:

Tak til hr. Jørgen Poulsen. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 12:28

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

De tre målsætninger, nemlig at øge viden blandt danskere om verden, at fremme forståelsen mellem danskere og udlændinge og at give bedre mulighed for at gå ud og hjælpe med en frivillig indsats, kan jeg ikke forestille mig at nogen rigtig er imod. Det er vi heller ikke, vi er positive over for dem.

Hvorvidt det her er en nødvendig og rigtig form, er jeg lidt mere i tvivl om. Men det er forslaget jo i virkeligheden også, for det er et forslag om, at man skal spørge bl.a. udviklingsorganisationerne, ngo'erne i Danmark, om, hvad de synes om det, og om de har en model til at gøre det her. Om der er brug for det, synes jeg må afhænge meget af, hvad de siger.

Der er ingen tvivl om, at den nedskæring, der var af pengene til oplysningsvirksomhed i Danmark om udviklingslandene og om vores udviklingsarbejde, kalder på, at der godt kan være brug for noget alternativt til at erstatte det, der forsvandt. Det er jeg også med på.

Jeg har ikke nogen moderne viden om det amerikanske Peace Corps, så jeg har muligvis en lidt forstenet, gammeldags opfattelse af, at det var et korps, man sendte ud for at redde verden, og det skulle absolut være med amerikanske idealer og den måde, man så på verden på fra USA's side. Jeg mener altså under ingen omstændigheder, der er brug for den form for kulturimperialisme, som vi dengang kaldte det. Men det bygger altså på en opfattelse af det amerikanske fredkorps fra en gammel tid, og det er muligt, at det har forandret sig til det meget bedre; det har jeg ikke nogen viden om, men den vil jeg gerne bibringes, hvis det er tilfældet.

Det var i hvert fald noget, som lige et sekund fik alarmklokken til lyde lidt hos mig – også det med, at det er for udvikling af demokrati. Er det vores udvikling og vores demokrati, eller ser man det i højere grad som noget, vi gør i fællesskab og med udgangspunkt i de pågældende landes eget udviklingspotentiale? Der er stor forskel på at komme på den hvide hest og sige: Her er jeg, og jeg ved det hele, og at man går ud og siger: Jeg vil gerne lære af jer, vil I lære af mig? Det er jo en anden tilgang. Jeg er sikker på, at hr. Jeppe Kofod har den sidste opfattelse, men det er sådan noget, vi gerne vil have man får debatteret.

Vi er altså positive over for målsætningen, og vi er naturligvis også positive over for, at man får undersøgt mulighederne, og når det er sket, vil vi vende tilbage til det konkrete her i Folketinget. Så på den måde vil vi godt støtte forslaget.

Kl. 12:31

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Så er det hr. Jeppe Kofod som ordfører for forslagsstillerne.

(Ordfører for forslagsstillerne)

Jeppe Kofod (S):

Først vil jeg gerne takke både ministeren og alle ordførerne i virkeligheden for de positive bemærkninger om intentionerne i forslaget. Jeg tænkte lidt på, da jeg hørte ministerens svar, om man skulle have kaldt det et frihedskorps i stedet, så var det måske gledet nemmere ned hos ministeren, men det kan man jo overveje.

Jeg tror, at det, der er vigtigt at sige her, er, at det ikke er tænkt, at det skal være staten, der skal opstille en ny organisation. Tværtimod står der jo meget eksplicit i forslaget, at det, vi ønsker, i virkeligheden er at understøtte de frivillige organisationer og det kæmpe arbejde og den tradition, som de har fået opbygget igennem mange år. Det er fuldstændig korrekt, og jeg synes, at det er rigtigt at nævne det – flere ordførere har gjort det – at Mellemfolkeligt Samvirke, som sender over 1.000 frivillige af sted hvert år, jo er et forbillede for det her.

Det, man så kan sige, er, at mange af dem, der kommer af sted, også er dem, man kan kalde de meget ressourcestærke. Det er typisk studenter efter gymnasiet og andre, der kommer af sted. Det er også godt, men vi ønsker faktisk, at man måske kunne overveje nogle modeller for at udbrede den ordning, så andre, der måske ikke har de samme økonomiske ressourcer, også kan komme af sted. Det kunne være en eller anden form for tilskud eller en undersøgelse af det. Det synes vi ville være på sin plads.

Vi mener sådan set, at det er vigtigt at inddrage så stor en del af befolkningen som muligt, både de ressourcestærke og dem, der ikke har så mange ressourcer, i det her arbejde. Det er også rigtigt, som flere har sagt, at formålet med at komme ud og få et mellemfolkeligt samvirke, få en kulturforståelse, fremme demokrati og give danskere et globalt udsyn og i det hele taget den læring, der sker, når man er ude, er at ruste den danske befolkning til den globalisering, vi står i. Vi mener, at det giver en række kompetencer. Ud over at bidrage til at forstå den verden, ulandene, som vi lever i, sker der også en række globaliseringskompetencer, som er rigtig nyttige at have senere i arbejdslivet. Det kan vi i hvert fald se på folk, der har været af sted igennem tiden.

Så er det vigtigt at sige til ministeren om det første punkt, at det ikke er sådan, at vi forestiller os en eller anden stor, bureaukratisk, statslig organisation. Tværtimod, vi kunne levende forestille os, at dem, der skal være entreprenører på det her forslag, er de private organisationer, Mellemfolkeligt Samvirke og andre, som har store erfaringer med det her.

For det andet, og det sagde hr. Steen Gade fra SF egentlig meget præcist, er det her jo ikke en erstatning for den højt professionelle udviklingsbistand. Den skal tværtimod blive endnu mere professionel, og vi skal være endnu bedre. Det er sådan set et supplement for at engagere befolkningen i endnu højere grad i forhold til de her ting. Der er en efterspørgsel – det oplever vi i hvert fald – fra pensionister, fra unge under uddannelse og fra andre, der ønsker at gøre en forskel, og den efterspørgsel synes vi at vi kunne hjælpe med det her forslag.

Jeg er også enig i det, som Det Radikale Venstre var inde på ved hr. Jørgen Poulsen, at man jo godt kunne forestille sig, at det kunne være et attraktivt tilbud at lave nogle muligheder for, at en praktikperiode kunne foregå i et udviklingsland. Så jeg synes i virkeligheden, at det forslag har til formål at opfordre regeringen, Danida og Udenrigsministeriet, til sammen med de private udviklingsorganisationer at kigge på, hvordan man kan understøtte det her endnu bedre.

Jeg vil ikke sige så meget mere nu, men jeg håber med de her bemærkninger, at vi måske kan gå ind i en lidt konstruktiv diskussion af det i Udenrigsudvalget, og at regeringen også prøver at overveje, om man ikke endnu mere kan understøtte de udviklingsmuligheder, udvekslingsmuligheder og frivillighedsmuligheder, der allerede i

dag ligger i de private organisationer, og så må vi se i den videre proces, om vi kan leve op til nogle af de indvendinger, der har været fra dem, der er modstandere af forslaget, og om de måske kunne overveje at få en lidt mere positiv tilgang til det.

Men tak for de bemærkninger, der er faldet. Vi må se, hvordan debatten videre går.

Kl. 12:36

Formanden:

Tak til hr. Jeppe Kofod.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Udenrigsudvalget, hvis ingen gør indsigelse, og det er ikke tilfældet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 13:

Udenrigsministerens redegørelse om sammenhængen mellem klimaændringer og sikkerhed.

(Anmeldelse 12.05.2010. Redegørelsen givet 12.05.2010. Meddelelse om forhandling 12.05.2010).

Kl. 12:36

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Michael Aastrup Jensen som ordfører for Venstre.

Kl. 12:36

(Ordfører)

Michael Aastrup Jensen (V):

Tak for det. Kombinationen af klima og sikkerhed og sammenhængen mellem de to emner kan måske for nogle virke lidt sær ved første øjekast, men hvad enten man åbner et naturvidenskabeligt tidsskrift, læser en avis eller følger med i noget af den forskning, der er blevet præsenteret på de mange klimarelaterede konferencer de seneste år, står én ting dog krystalklar: En sådan sammenhæng findes, og det er af vital nødvendighed at have denne for øje. Læser man udenrigsministerens redegørelse, vil man se, at der er blevet gjort et flot stykke arbejde med at præsentere et yderst bredt udsnit af de udfordringer, vi står over for, når det kommer til klimaforandringer på virkning af sikkerheden, og det er tydeligt, at der er nok at tage fat på.

Dette gælder især, når man anlægger en bredere vinkel på begrebet sikkerhed end den gængse militære forståelse og i stedet taler om både blød sikkerhed og hård sikkerhed. Det vil groft sagt sige humanitære over for militære problemer, men disse hænger jo så til gengæld ofte sammen. Hvis et folk mangler vand, sulter og kan se naturressourcerne forsvinde og forandre sig omkring dem for aldrig at blive de samme igen, er vejen til politisk og militær uro om noget kortere her end andre steder i verden. Sociale problemer som følge af klimaforandringer findes mange steder på vores jord. Fra små østater i verdens oceaner, der forsvinder, til afsmeltning af is i det arktiske område og vandmangel i det forvejen ustabile Mellemøsten for blot at nævne nogle få af problemerne.

Især i Mellemøsten er der ikke langt fra klimaproblem til konflikt. Ministerens redegørelse fastslår, at der ikke findes dokumenterede eksempler på, at klimaforandringer alene har udløst væbnede

konflikter, men samtidig peger forskning fra Oregon State University dog på, at der siden 1950 har fundet 37 væbnede konflikter sted i forbindelse med vand, 32 af disse i Mellemøsten. Så kan man jo prøve at tilføje potentielle klimaforandringer til regnestykket og regne ud, hvordan situationen kan komme til at se ud i fremtiden.

Derudover må Afrika fremhæves som klimakonfliktens typiske arnested. Koncentrationen af lande med såvel humanitære som politiske og militære problemer er stor på kontinentet, og fattigdom og mangel på politisk stabilitet er udbredt. Afrika har den største andel af fejlslagne stater i verden. Det kombineret med vandforsyningsproblemer, som er roden til utallige sociale udfordringer, gør store dele af Afrika til en tidsindstillet bombe, når det kommer til klimaforandringer og sikkerhed.

Men Afrika står naturligvis ikke alene. I en globaliseret verden som den, vi lever i, er sådanne regionale udfordringer nødvendigvis noget, der skal håndteres af det internationale samfund. Verdens rige lande tager da bestemt også opgaven op. Gennem såvel privat som statsligt nødhjælps- og udviklingsarbejde gør bl.a. Danmark en stor forskel i verdens rigeste og mest krigsramte lande. Men en ting er sikker: Med udsigt til såvel flere orkaner som tørke, altså både akutte og længerevarende problemer som følge af klimaforandringer, er en prioritering nødt til at finde sted, for der hersker ingen tvivl om, at vi er nødt til at gribe disse udfordringer an på grænseoverskridende vis via såvel eksisterende internationale organisationer som nye samarbejdskonstellationer, sådan som også ministerens redegørelse tydeligt slår fast.

Dette er selvfølgelig en linje, vi i Venstre varmt støtter. Vi har stor tiltro til internationalt samarbejde og har altid været af den overbevisning, at sammen står vi stærkest. Som det påpeges i redegørelsen, og som jeg også selv har nævnt, er der mange forskellige aspekter i klima-sikkerheds-problestillingen. Det må derfor anses for en kæmpe fordel, at vi allerede i dag har mange forskellige internationale fora at præsentere og diskutere problematikken i. Således kan vi få berørt så mange af disse aspekter som muligt i selskab med så mange forskellige aktører som muligt.

COP15, der forløb i København i december sidste år, har naturligvis været den hidtil største og mest prominente i rækken af politiske konferencer, hvori klimaproblematikken er blevet diskuteret. Som bekendt blev resultatet af klimatopmødet ikke så dårligt endda omstændighederne taget i betragtning. Men samtidig lå det langt fra den politiske aftale, som vi fra dansk og bestemt også fra Venstres side havde håbet. Dermed kan det ikke understreges nok, at vi skal arbejde for fortsat at holde klimaet og sikkerheden højt på dagsordenen og desuden forsøge at opnå en juridisk bindende international aftale i forlængelse af aftaleteksten fra København, den såkaldte Copenhagen Accord.

Men selv om klimaforandringer og sikkerhedspolitik allerede bliver diskuteret gennem en lang række eksisterende organisationer med FN og EU i spidsen, er det værd at bemærke, at vi ikke udelukkende kan fokusere på disse gamle kendte samarbejdsstrukturer, når vi skal gribe de nye problemer an.

Kl. 12:41

Dette bliver også nævnt i redegørelsen, og jeg opfatter det som en opfordring til os selv om måske at være lidt mere aktive og kreative, når det kommer til at finde allierede i kampen for at opnå vores ambitiøse mål og ønsker.

Samtidig skal vi af flere årsager også holde øje med nye alliancer mellem andre stater, der er nemlig tydelige eksempler på, at især lande, der ikke er velforankrede i de eksisterende organisationer og samarbejder, går sammen om at pleje fælles interesser. Et eksempel på et sådant samarbejde er en alliance mellem Brasilien, Sydafrika, Indien og Kina, der på engelsk går under forkortelsen BASIC. Den er blevet etableret i november 2009 forud for COP15 for at sikre de nye økonomiers interesser på topmødet i København. Det kom de jo

som bekendt bestemt også til, og netop disse lande spillede i samarbejde med USA en vigtig rolle i udarbejdelsen af Københavnaftalen – en aftale, som vi herhjemme ved ikke er god nok, hvis vi for alvor skal gøre noget ved klimaproblemerne og de deraf følgende sikkerhedspolitiske udfordringer.

Jeg fordømmer på ingen måde alliancer som BASIC. Det er forståeligt, at ulande og verdensøkonomier også vil høres, men i Vesten er vi nødt til at holde øje med denne udvikling og udviklingslandenes krav, i og med at de naturligvis også har andre interesser end klimaet for øje. Sammen er de i stand til at udfordre de rige landes ellers velmenende klimaplaner. Derfor er det vitalt, at vi gennem øget dialog, udviklingshjælp, reformer og handelspolitikker og hjælp til selvhjælp får opbygget nye samarbejdskonstellationer mellem verdens lande på kryds og tværs af både økonomiske og politiske skel. Kun på den måde kan vi opnå aftaler, der er til gavn for både de individuelle stater og for klimaet.

Desuden må vi på globalt plan arbejde for, at alle stater forstår alvoren af klimaforandringerne betydning og opfordre til, at man sætter andre uoverensstemmelser til side, når det kommer til adgangen til naturressourcer og håndtering af klimarelaterede problemer. Disse emner er simpelt hen for vigtige, og konsekvenserne ved at lade andre konflikter stå i vejen for en sund debat for store for hele befolkningsgrupper, hvoraf mange ikke har mulighed for at blive hørt.

Så til afslutning. Som jeg har påpeget, ser vi allerede i dag mange eksempler på, hvordan klimaforandringer påvirker såvel blød humaniter som hård militær sikkerhed, og udfordringen vil kun blive større med tiden. Heldigvis har mange såvel stater som organisationer fokus på problemstillingen, og det er yderst positivt, at emnet drøftes i mange forskellige fora, dette giver den bedst mulige platform for at håndtere eksisterende problemer samt diskutere, hvad vi i fællesskab skal gøre ved klimaforandringerne, så nogle af de sorger, vi tager på forskud, ikke bliver reelle.

Danmarks rolle er klar, vi skal være med i forreste række ved såvel forhandlingsbordet som ude i felten, hvor der er allermost brug for os i dag, og hvor vores udviklingskroner gør en forskel. Danmark skal blive ved med at gå forrest, som vi har gjort det ved at bringe emnet på bane i EU i 2007, og som vi gjorde det op til og under klimatopmødet, og vi skal arbejde for at fremme den yderst fornuftige flerstrengede strategi, som ministeren også fremlægger i sin redegørelse.

Kl. 12:45

Formanden:

Tak til hr. Michael Aastrup Jensen. Der er ikke ønsker om korte bemærkninger. Derfor er det næste ordfører, nemlig hr. Jeppe Kofod fra Socialdemokratiet.

(Ordfører)

Jeppe Kofod (S):

Først og fremmest vil vi gerne takke regeringen for redegørelsen om sammenhængen mellem klimaændringer og sikkerhed. Det er en udmærket redegørelse, som beskriver klimaproblemerne omfang. Det er også en redegørelse, der sætter fokus på en række emner, og vi er meget enige i, at det er en god analyse. Det gælder eksempelvis, når man taler om de såkaldte trusselmultiplikatorer, altså det, at klimaforandringer forstærker nogle af de sikkerhedstrusler, der allerede ligger i Mellemøsten, i Afrika og andre steder – kamp om vandressourcer osv. Det synes vi sådan set er rigtig fint, så analysen i redegørelsen deler vi fuldstændig.

Man kan så sige, at en af de ting, der måske ikke står så stærkt i redegørelsen, er konkrete bud på løsninger. Der gøres meget ud af at afdække omfanget af klimaproblemerne, men man kan sige, at der er bemærkelsesværdig lidt substans i de initiativer, som redegørelsen nævner. Ja, vi skal sætte emnet på dagsordenen i en række sammen-

hænge, det er vi fuldstændig enige om, også med Venstres ordfører, men hvordan man gør det konkret, synes jeg måske savner at blive beskrevet lidt i redegørelsen. Men måske kan ministeren komme mere ind på det i besvarelsen eller senere i debatten.

Eksempelvis bliver der nævnt, at vi har støttet FN-resolutioner, som udtrykker dyb bekymring over klimaændringernes konsekvenser, og det siges i redegørelsen meget klart, at der er behov for globale løsninger, mens tid er. Det er vi fuldstændig enige i. Der er altså presserende opgaver, og det kan vi kun erklære os enige i. Men altså igen: Hvor er så løsningsforslagene på de her meget alvorlige problemer?

Redegørelsen bebuder også, at man bl.a. vil bruge handelspolitikken til at hjælpe ulandene til at omlægge deres energiproduktion fra fossilt brændstof til alternative energikilder. Det synes vi også er rigtig fornuftigt. Der står, at en forudsætning for, at dette kan lykkes, er, at der sker en overførsel af den nødvendige teknologi til udviklingslandene. Det er igen dog uden, at man sådan konkretiserer, hvordan man vil sikre, at det rent faktisk sker.

Jeg nævner det her, for når vi har de her redegørelser, som handler om hele verden og om meget komplekse problemstillinger, er det også godt at være lidt konkret en gang imellem. Jeg kan sige, at Socialdemokraterne jo fremsatte et forslag her i Folketingssalen om at oprette en fond, der skal foretage klimainvesteringer i ulandene, og den stemte regeringen imod. Men det er jo et konkret forslag til, hvordan noget af det her kunne lade sig gøre. Så vi savner altså, at der kommer nogle konkrete ting ind i redegørelsen.

Det andet er, at vi også har fremlagt en plan sammen med SF og Enhedslisten for, hvordan Danmark skal overgå til et energiforbrug, der udelukkende baserer sig på ny energi inden 2050. Derfor kan man sige, at der også der er konkrete anvisninger til, hvilke veje vi vil gå.

Så jeg vil i mit svar på det her sige, at jeg synes, at det er en udmærket redegørelse. Men altså igen: Det er ikke nok at beskrive problemerne, vi vil også gerne have nogle diskussioner om løsninger. Ud over at sætte emnet på dagsordenen og gøre et godt diplomatisk arbejde – det gør Danmark – er det også vigtigt, at vi gør noget konkret. Det savner vi lidt, men det kan være, at ministeren kan komme tilbage til det i besvarelsen.

Kl. 12:48

Formanden:

Tak til hr. Jeppe Kofod. Så er det hr. Søren Espersen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 12:49

(Ordfører)

Søren Espersen (DF):

Jeg vil også gerne sige tak til ministeren for en god og spændende redegørelse. Det er jo, som det er blevet nævnt, et nyt fænomen at sætte de her to ting sammen. Det er vel inden for de sidste fem år, tror jeg, at det her er begyndt at blive rigtig diskuteret. Det er væsentligt, og jeg mener også, at det skal have høj prioritet.

Det er en væsentlig diskussion, for hvis de klimaforandringer sker, vil det betyde noget for migrationen og for folk, der er nødt til at forlade de steder, hvor de har boet i måske lang tid. Og det skaber nye spændinger, så derfor er det klart et sikkerhedspolitisk problem.

Hr. Jeppe Kofod spørger om løsninger. Og det er jo rigtig nok, at de ikke er med, men jeg tror heller ikke, at det er meningen med den her redegørelse at pege på løsninger. Men noget af det, der er vigtigst for os, vil jeg så sige, er det, der i redegørelsen bliver beskrevet som katastroforebyggende ting og beredskabet. Det må være det første, at når man kommer til et ulykkested, standser man ulykken. Det har vi lært allerede som spejdere.

Det er noget af det væsentligste. Jeg har aldrig helt forstået, hvorfor man ikke har sat det som den højeste prioritet, for hvis man ved,

at vandene så at sige stiger, og ved, at det er et problem for lavtliggende områder, er løsningen jo ikke at lade være med at køre mere i bil. Så er løsningen at bygge nogle diger. Jeg synes, det må være en oplagt ting, at det er der, vi starter. Så kan man også godt cykle lidt. Det har ikke noget med det at gøre.

Jeg siger bare, at løsningen er i første omgang at sikre de steder, der er i fare, medmindre det viser sig, at det er steder, som ikke står til at redde. Der skal man så være klar til at assistere de folk med at finde et andet sted at bo. Det er jo ikke noget nyt fænomen i verdenshistorien, at folk er flyttet og kommet til at bo et andet sted. Der skal vi også hjælpe dem til det. Men det er altså det vigtigste for os og måske i virkeligheden vigtigere for os end selve klimaaftalen, som jeg mener er noget, der kommer i anden række. Det første er at afbøde katastrofen der, hvor den er på vej til at indtræffe.

Så lægger vi utrolig meget vægt på en fornyet forskning. Der er faktisk brug for flere penge til det for at afbøde de her ting. Der kunne også være andre løsningsmodeller end dem, man har set f.eks. fra klimatopmødet. Der kunne være andre måder at gøre det på. Det er en lang energipolitisk diskussion, som jeg ikke synes at vi behøver at tage her.

I de områder, hvor det er et modsat problem, hvor vandet ikke er et problem – det er det også, men det er, fordi der mangler vand – nemlig i tørkeområderne i Afrika, er det måske andre løsningsmodeller, der skal til.

Vandproblemet vil få stor sikkerhedspolitisk betydning, ikke mindst Mellemøsten. Det ved vi alle sammen. Israel er i gang med store vandprojekter med alternative måder at udvinde drikkevand og vand til overrisling på og er kommet meget langt ad den vej. Det er nok en vej, man også internationalt skal slå mere ind på.

NATO har, som det også fremgår af redegørelsen, jo ikke nogen formel strategi på området. Der bliver nævnt lidt om et grønt militær. Der må jeg sige, at det måske nok er lige i overkanten at forestille sig, at vi kan have kampvogne kørende på blyfri benzin. Jeg ved det ikke, men det er da værd at prøve. Det er ikke en vej, som vi i Dansk Folkeparti vil gøre så meget ud af, men hvis der er nogle militærfolk, der kan finde ud af det, så værsgo. Det håber jeg også lykkes, men det er lidt overdrevent og lidt irrelevant i hele den her diskussion. Der er altså andre ting, der er vigtigere.

Jeg har også hørt om det i Afghanistan, hvor man bruger det som et argument for, at vi skal trække os ud af Afghanistan. Der er nemlig så mange raketter, der flyver igennem luften, og det forurener. Vi er altså nødt til at få det her ned på jorden, og der synes jeg egentlig at vi skal starte med at være. Det er der, vi alle sammen bor.

Men som sagt vil jeg ikke nedgøre det, for jeg synes, at det er et væsentligt emne, og jeg mener, at det hører med i den moderne sikkerhedspolitiske diskussion, og at det er godt, at udenrigsministeren og dermed regeringen er opmærksom på det. Jeg tror faktisk også her, at vi vil være et af de første lande, som for alvor tager fat på diskussionen. Så kommer NATO nok med senere. Tak.

Kl. 12:53

Formanden:

Tak til hr. Søren Espersen. Så er det hr. Steen Gade som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 12:53

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for redegørelsen. Det er jo en opfølgning på et forslag til vedtagelse i Folketinget, som vi havde her i Folketinget for nogle måneder siden ved en forespørgsel på initiativ af SF. Nu får vi så den redegørelse, som alle partier i sin tid var enige om skulle komme. Der ligger jo to internationale rapporter bag det her. Den ene er rapporten fra FN's generalsekretær, og så er der en EU-rapport om det her. Det er vel rigtigt at sige, at der er en lidt længere forhistorie for det her,

end det måske er fremgået tidligere. Kansler Kohl foreslog for 15 år siden på FN's generalforsamling, at man skulle lave et miljø sikkerhedsråd, og synspunktet er også fremført af franske præsidenter gennem tiderne, så det er altså ikke en helt ny diskussion. Men ellers er det jo Tony Blairs initiativ til at få det på dagsordenen i FN, der er baggrunden. Det er altså nogle år siden, og derfor vil jeg fokusere på, at vi egentlig mangler fremdrift på det her område.

Så vil jeg sige, at der er lagt vægt på, at vi skal have mere viden om det her område. Det er jeg også enig i, men jeg synes, at viden om det i virkeligheden er formuleret i det, der hedder trusselsmultiplikatorvirkningen, og det er næsten ikke til at forstå, hvad det betyder. Men det betyder jo, at alle de risici, som vi ser i verden, bliver forstærket af det her. Lad os nu f.eks. tage Afrikas Horn. Der er en række problemer i forvejen. Det er fattige stater. Der er ingen ordentlig statsmagt, det er mere eller mindre klaner og banditter, der regerer. Så kommer der klimaændringer til, og så bliver det værre. Altså, de problemer, som folk har i forvejen, bliver værre. Det er det samme, når der er oversvømmelsesrisiko nogle steder. Så ved vi, at nu bliver der flere oversvømmelsesrisici. Derfor synes jeg egentlig, at man ved ganske meget, sådan at man kan handle noget mere, end jeg synes der er lagt op til fra ministerens side. Dermed være ikke sagt, at vi ikke skal have mere viden, for selvfølgelig skal vi det, men det er ikke en undskyldning for ikke at handle.

Så står der som noget vigtigt, at vi skal have en internationalt bindende aftale på COP16 eller COP17. Det er jeg helt enig i, men selv om vi får den, hindrer det jo ikke, at vi har den her diskussion, for det betyder egentlig bare, at vi får lidt mere styr på, i hvilken hast klimaet forværres. Klimaet forværres under alle omstændigheder i de kommende år. Det vil sige, at vi under alle omstændigheder står med den her problemstilling. Den bliver bare vanskeligere at kontrollere, hvis vi ikke får nogen aftaler.

Så er der det tema om at integrere det her i ulandsbistanden, og det skal det da, og koble det sammen med katastrofebistand, sådan at man ser de ting i sammenhæng. Man skal bare også her nævne, at vi jo i hvert fald ikke er enige, når regeringen mener, at den klimabistand, vi lovede i København, er en del af ulandsbistanden. Hvad vi lovede i København, var jo, at det skulle være oven i vores ulandsbistand.

Så vil jeg nævne fire ting, som jeg egentlig vil spørge ministeren om, og som Danmark og EU kunne tage initiativ til. Vi kunne tage initiativ til at gøre noget mere i forhold til de små østater, som EU jo fokuserer på. Her er der et presserende problem med hensyn til for alvor at tage fat på spørgsmålet om statsborgerskab. Altså, når øerne forsvinder inden for de næste 50 år og folk flygter derfra og de har statsborgerskab i en østat, hvor skal de så høre til? Det er jo verdenssamfundet, der må tage stilling til, hvordan man giver dem et nyt statsborgerskab. Det er en FN-forpligtelse, og EU og Danmark kunne presse på for det.

Det andet, jeg vil nævne, er spørgsmålet om regionalt samarbejde. Der har i årevis eksisteret Mekongsamarbejde og vandsamarbejde. Danmark er ret dygtige til alt med vand. Vi kunne godt gennem EU og nationalt arbejde aktivt for at gå mere ind i sådan nogle projekter, som er med til at løse de politiske konflikter og tackle de miljømæssige diskussioner om vandløb, der krydser grænserne.

Kl. 12:58

Så vil jeg nævne Arktis som et område, og der vil jeg så opfordre udenrigsministeren til at leve op til det, hun har sagt, nemlig at Arktis får en fremtrædende plads i dansk politik på det her område. Jeg har forstået, at udenrigsministeren nu vil deltage i det næste møde i Arktisk Råd, og jeg mener, at der her er en særlig dansk forpligtelse, også i samarbejde med de øvrige nordiske lande, til virkelig for alvor at tage sikkerhedsdiskussionen op i forhold til Arktis. Det er faktisk det, der brænder mest på for Danmark som nation.

Det sidste initiativ, jeg ville ønske at regeringen ville tage, var i forhold til at få udviklet noget om, hvordan FN's Sikkerhedsråd systematisk kan inddrage det her. Jeg har før foreslået, SF har før foreslået, at man lavede et supplement eller en tilknytning til FN's Sikkerhedsråd, som gav tidlig advarsel – early warning – vedrørende områder, der er i farezonen for at blive til sikkerhedsproblemer, fordi de er truet af nogle klimarisici. Det kan være højere vandstand, det kan være tørke, det kan være oversvømmelser. Her mener jeg at der er brug for at få udviklet initiativer, og at Danmark passende kunne være et af de lande, der tog sådan nogle initiativer.

Så min opfordring til ministeren er altså at gå i gang med fire konkrete initiativer, for vi kan ikke nøjes med det, der står her. Det er i virkeligheden bare en udbygning af det forslag til vedtagelse, vi havde i Folketinget for et halvt år siden.

Kl. 13:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Naser Khader, De Konservative.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Naser Khader (KF):

Tak til udenrigsministeren for en fin redegørelse.

Der er ingen tvivl om, at klima og sikkerhed er nogle af vor tids store udfordringer. Siden 2007 har klima og sikkerhed haft og skal også i fremtiden have en høj prioritet på den internationale dagsorden. Sammenhængen mellem klimaændringer og sikkerhed er et mangesidigt problemkompleks med stor udenrigspolitisk dimension, som kræver de bedst mulige internationale samarbejdsrelationer. Her har FN en vigtig rolle at spille i det hele.

Samtidig skal vi, hvad angår klima og sikkerhed, også samarbejde med de andre nordiske lande og i forskelligt omfang i OSCE og NATO og ikke mindst i EU. I dette arbejde må EU spille en mere fremtrædende rolle. Dette er også klart udtrykt i konklusionerne fra Det Europæiske Råd i december 2009. Rådet lægger vægt på at fremme international dialog og fælles bevidsthed om klima og sikkerhed og på, at EU styrker sin kapacitet til at arbejde med klima og sikkerhed og integrere aspektet i udviklingsarbejdet. Desuden er klimaaspektet for længst blevet en integreret del af regeringens udenrigs- og udviklingspolitik. Det kan man læse mere om i Danidas klimahandlingsplan.

Vi har også behov for at vide mere om denne problematik eller udfordring med klima og sikkerhed. Mere viden er nødvendig for at kortlægge de konkrete handlemuligheder. Derfor skal analysekapaciteten både i de relevante internationale og regionale organisationer og nationalt i mange udviklingslande også udbygges. På den måde vil det være muligt at identificere udsatte geografiske områder, hvor klimaproblemerne truer med at udvikle sig til kriser eller endda krig.

Eksempelvis har Udenrigsministeriet finansieret to studier, der analyserer klimaændringernes sikkerhedskonsekvenser i et regionalt perspektiv; de drejer sig om Afrika og Mellemøsten. Disse to studier har identificeret fire politisk relevante problemstillinger vedrørende klima og sikkerhed, nemlig adgangen til vand, fødevarer, sikkerhed, migration og det med svage stater. Mangel på vand er udbredt både i Afrika og i Mellemøsten.

For Afrika skønnes, at tiltagende tørke vil kunne føre til et tab på 75 pct. af det opdyrkelige land i Sahelområdet, og en tredjedel af befolkningen er truet af tørke. For Mellemøstens vedkommende kommer en stor del af den arabiske verdens vandressourcer udefra, og vandforsyningen i Israel risikerer at falde med 60 pct. i indværende århundrede.

Disse ting kan selvfølgelig påvirke de pågældende regioner og de pågældende landes politiske forhold, sikkerhed og stabilitet, men og-

så fødevarer, sikkerhed og migration. Vi må så på baggrund af ny viden om f.eks. regionale samarbejds muligheder forsøge at sætte ind i tide og imødegå en katastrofal udvikling i disse regioner.

Sidst er det vigtigt at understrege, at det er vigtigt, at vi fortsætter bestræbelserne på at opnå en international juridisk bindende klimaaf- tale, som bygger på Københavneraftalen. Vi må også fortsætte sam- arbejdet om klima og sikkerhed i alle relevante internationale og re- gionale organisationer, og vi må gøre det i det samme udviklingspo- litiske samarbejde. Det er vigtigt at understrege, at et så mangesidet problemkompleks med stor udenrigspolitisk dimension nødvendig- gør anvendelse af flerstrengede udenrigspolitiske instrumenter.

Kl. 13:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Niels Helveg Petersen, Det Radikale Venstre.

Kl. 13:05

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen, som jeg sy- nes er udmærket. Det er en god redegørelse. Den opsummerer meget godt, hvor den her diskussion står i dag. Den opsummerer også me- get godt, hvor kompliceret problemstillingen er, og hvor mange for- skellige fora der behandler disse spørgsmål om sammenhængen mel- lem klima og sikkerhed.

Emnet er, som det også fremhæves i redegørelsen, kompliceret. Det er også stadig væk, selv om det har været på den internationale dagsorden efterhånden i nogle år, et jomfrueligt område. Det er svært lige nøjagtig at pinde ud, hvor denne sammenhæng for alvor bliver alvorlig. Regeringen anbefaler, at man skal føre en flerstreng- get strategi, og det kan jeg tilslutte mig. Hovedelementerne i en så- dan strategi er som det første at fastholde, at sammenhængen mellem klima og sikkerhed skal være et højt prioriteret emne på den interna- tionale dagsorden. Med et højt prioriteret emne menes der jo dels, at det er et emne, man skal diskutere overalt, dels menes der også i min optik, at det skal diskuteres ikke kun af klima- og energiministre, men i allerhøjeste grad også af udenrigsministre og statsledere. Det er et emne så alvorligt, at det er på det niveau, det hører hjemme, hvis det skal få gennemslagskraft i den politiske beslutningsproces.

Det understreges, at det er vigtigt at søge at nå frem til en interna- tional juridisk bindende klimaaf- tale. Det er jeg helt enig i. Hvor go- de udsigterne er, er jeg mere i tvivl om, men bestræbelser er vigtig.

Jeg vil godt her føje til – mere som et spørgsmål end som en kon- statering – spørgsmålet om, hvilke fora der er de mest lovende at an- vende i denne diskussion. Efter COP15-mødet har jeg erfaret, at der er en diskussion i gang, om det nu er sådanne mega-FN-konferencer, der er de rigtige fora for at nå rigtige beslutninger, eller om det ikke måske er mere løfterigt, hvis det f.eks. er G20, der beskæftiger sig med det. FN er selvfølgelig principielt det rigtige forum, men er det det rigtigste forum at håndtere dette her i, eller kan man ikke tænke sig, at G20 her kan komme til at spille en særlig rolle? Det er spørgs- mål, der har været rejst i den internationale debat, og jeg synes, at det er relevant at kigge på det.

Et andet hovedpunkt i regeringens flerstrengede strategi er at ar- bejde for den mest hensigtsmæssige tilrettelæggelse af det interna- tionale samarbejde. Det er, som jeg lige var inde på, en meget vigtig diskussion hele tiden at overveje, hvor vi har størst chance for at komme igennem. Endelig skal man fortsætte bestræbelserne på at in- tegrere klima i det internationale udviklingspolitiske samarbejde. Også det er jeg aldeles enig i. Det er en helt naturlig sammenhæng. Og endelig er det også vigtigt at øge analysekapaciteten på både na- tionalt og internationalt niveau, og også her kan et land som Dan- mark selvfølgelig komme til at spille en rolle.

Det understreges så i øvrigt i redegørelsen også, at der er brug for både globalt og regionalt samarbejde. Og der er nogle af de regionale organisationer, som klart har store chancer for at løfte vigtige opgaver. Det gælder EU, OSCE er nævnt, og Norden, hvor der jo er et udmærket samarbejde om klimaproblemer. Det gælder også Østersøen, hvor Østersørådet har vigtige opgaver på det her område.

Regionalt samarbejde kan altså være et vigtigt led i den samlede bestræbelse. Og her vil jeg gerne, som flere andre også har gjort, fremhæve det arktiske område. Her har vi direkte aktier, og her er det et vigtigt spørgsmål for os. Jeg vil gerne understrege betydningen af Ilulissaterklæringen fra 2008. Vi kan komme til at se en udvikling i det arktiske område, som er meget betydningsfuld, når det drejer sig om netop sammenhængen mellem klima og sikkerhed. Jeg tænker både på, at afsmeltningen åbner nye muligheder for at udvikle naturressourcerne i området, og jeg tænker på transportruter. Hvis Nordvestpassagen bliver brugbar i betydeligt omfang, vil det i høj grad have betydning for sikkerhedsvurderingerne for det arktiske område og i øvrigt også have betydelige konsekvenser for miljø sikkerhed i det arktiske område.

Alt i alt vil jeg gerne sige tak for redegørelsen. Jeg synes, det er en god redegørelse. Den er ikke kontroversiel. Det behøver den heller ikke være for at være god, og jeg synes, den giver et udmærket billede af, hvor vi p.t. står i hele den her debat om forhold mellem klimaændringer og sikkerhed.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Det ser ikke ud til, at der er flere ordførere til stede. Så går vi over til udenrigsministeren.

Kl. 13:11

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil meget gerne sige tak til ordførerne for en god og konstruktiv debat om sammenhængen mellem klimaændringer og sikkerhed. Jeg synes, det står meget klart, også efter de rigtig gode ordførerindlæg, der har været her i dag, at klima og sikkerhed er nogle af vor tids største udfordringer. Jeg tror, det var hr. Niels Helveg Petersen, der sagde, at det faktisk var noget, som regeringscheferne primært burde beskæftige sig med. Man må sige, at det med rette er noget, der har meget stor fokus og også fremover bør have en høj prioritet på den internationale dagsorden.

På baggrund af debatten ønsker jeg at slå nogle ting fast. Først og fremmest har FN har en vigtig rolle at spille, men selvfølgelig samarbejder vi samtidig om klima og sikkerhed med andre, ikke mindst i EU. Vi drøfter også klima og sikkerhed i det nordiske udenrigspolitiske samarbejde, og vi drøfter det også i OSCE og NATO. Det er en vigtig opgave at tilrettelægge de bedst mulige internationale samarbejdsrelationer om dette emne, og jeg er helt overbevist om, at en af vejene, vi altså bliver nødt til at gå for at løfte det, er ved at lade EU spille en fremtrædende rolle. Det kom klart til udtryk i konklusionerne fra det Europæiske Råd i december 2009. Her lagde Rådet vægt på at fremme den internationale dialog og fælles bevidsthed om klima og sikkerhed og på, at EU styrker sin institutionelle kapacitet til at arbejde med klima og sikkerhed og integrerer dette aspekt i udviklingssamarbejdet, samt at vi udbygger vores viden – det er også et tema, mange af ordførerne har været inde på i dag, vi skal vide noget mere om emnet – og styrker vores krisestyringskapaciteter.

Som bekendt lægger regeringen stor vægt på klimaproblemerne, som længe har været i forgrunden i både vores nationale og internationale arbejde. Klimaaspektet er for længst blevet integreret i vores udenrigs- og udviklingspolitik, som også hr. Naser Khader så rigtig sagde det. Danida's klimahandlingsplan og de nye strategier for udviklingspolitikken og for vores humanitære indsats for perioden 2010-2015 er konkrete beviser herpå, og i begge strategierne indgår

således både katastrofebyggelse og katastrofeberedskab samt beskyttelse som væsentlige emner.

Jeg mener dog at kunne konstatere – det har også været et gennemgående tema i dag – at vi har brug for at vide mere om hele denne problematik. Der foreligger allerede en del undersøgelser, men jeg tror, mere viden er nødvendig for at kortlægge de konkrete handlemuligheder. Den viden må vi forsøge at skaffe, dels ved at lave flere undersøgelser, dels ved at udbygge analysekapaciteten i både relevante internationale og regionale organisationer og nationalt i mange udviklingslande. Især bør der gøres en indsats for at identificere udsatte geografiske områder, hvor klimaproblemerne truer med at udvikle sig til kriser eller det, der er værre. Vi må på baggrund af ny viden om f.eks. regionale samarbejds muligheder forsøge at sætte ind i tide og imødegå en katastrofal udvikling i disse hotspots – altså varme områder, hvor der bliver meget store problemer, hvis ikke vi sætter ind. Vi skal med andre ord udvise rettidig omhu på internationalt plan.

Der har været en række kommentarer og spørgsmål til debatten her i dag og til redegørelsen, som jo er overordnet i dens tilgang. Jeg vil gerne forsøge at besvare nogle af de spørgsmål, der måske har været sådan mere specifikke inden for områderne.

Først vil jeg sige til hr. Jeppe Kofod, som meget rigtigt var fokuseret på teknologioverførsel, at det jo er meget væsentligt, hvis vi skal hjælpe ikke mindst udviklingslandene, er den hurtigste, billigste og nemmeste vej for dem til at få gjort noget ved problemerne også at overføre den gode og moderne teknologi, vi har. Der synes jeg, det er vigtigt at få sagt, at den klimapakke, som regeringen allerede har lavet, faktisk er med til at adressere det her spørgsmål, så der er sådan set allerede penge på bordet til teknologioverførsel. Vi har foreløbig planlagt bidrag på 160 mio. kr. til skov og landbrug vedrørende både energi- og teknologioverførsel; 118 mio. kr. til tilpasning til fortrinsvis de fattigste og mest sårbare lande; og 29 mio. kr. til tværgående indsatser, herunder træningsaktiviteter gennem civilsamarfundsorganisationer. Men udmøntningen af klimapakken i 2011 og 2012 vil ske inden for disse tre fokusområder, og jeg synes, det er lidt vigtigt helt overordnet i dag at få sagt, at vi i vores udviklingsbistand har fokus på teknologioverførselsdelen.

For så vidt angår mere konkrete programmer, vil jeg sige, at klimadialogen, som Danmark jo iværksatte i november 2008, er et andet vigtigt instrument for klimatilpasning. Her satser vi på integreret land- og vandressourceforvaltning i udviklingslandene, og det er altså en af de ting, der er helt afgørende for at styrke modstandsdygtigheden over for de negative effekter af klimaforandringerne blandt de mest sårbare lande. Men jeg vil sige til hr. Jeppe Kofod, at det selvfølgelig er klart, at jo mere viden, vi får på området, desto mere vil vi så også, om man så må sige, konkret kunne spille ind med. Men vi er i hvert fald startet fra dansk side, og vi vil selvfølgelig også prøve at løfte det over for de øvrige lande, så de også bidrager på det område.

Til hr. Søren Espersen vil jeg sige, at jeg er meget enig i, at lige præcis vandområdet er noget af det helt centrale, både i de lande, hvor oversvømmelser er det store problem, og i de lande, hvor tørker er det store problem og udgør en sikkerhedsrisiko. Jeg synes, det er afgørende her at få nævnt, at det faktisk også er et af de områder, som Danmark satser på, bl.a. i områder, hvor der er knappe vandressourcer. Det ser vi i forhold til Nile Basin Initiative, hvor vi prøver at gå ind og hjælpe til med at bruge vandressourcerne bedre, ligesom det initiativ, der er i forbindelse med bedre forvaltning af vandressourcerne i Mekongfloden, er et andet konkret eksempel på, at vi forsøger at gøre det.

Kl. 13:17

Jeg er derfor meget enig med hr. Søren Espersen i, at alt efter, hvor man er henne i verden, må vi prøve at tilpasse tingene, så vi undgår migration og undgår de her meget store flygtningestrømme,

som er med til at skabe ustabilitet, borgerkrige og andet i de regioner, der er rundtomkring. Andet er vi ikke tjent med. Jeg vil i hvert fald gerne takke for, at hr. Søren Espersen netop fremhævede dette tema.

Til hr. Søren Gade, der havde nogle meget konkrete forslag fra SF (*Den fg. formand* (Bent Bøgsted): Hr. Steen Gade) – undskyld, hr. Steen Gade, jeg kunne ikke læse mine egne kragetæer – vil jeg sige, at de lyder meget spændende. Nogle af dem er vi sådan set allerede i gang med, men jeg er meget enig med hr. Steen Gade i, at early warning-systemer er noget af det, vi skal være bedre til, for det er bedre at forebygge end at helbrede, og et veludviklet forvarslingsystem vil være at foretrække.

Både i EU og i FN bliver der lagt vægt på behovet for at udvikle varslingsmekanismer i forhold til de sikkerhedskonsekvenser, klimaændringer kan skabe. Det er et af de punkter, EU fremhævede i det fælles EU-bidrag til FN-generalsekretærens rapport om klima og sikkerhed, hvortil også Danmark bidrog.

I EU arbejder vi nu konkret med en udbygning af forvarslingskapaciteten, og jeg kan fortælle hr. Steen Gade, at det, vi gør, er, at vi nu prøver at arbejde med at udvikle konkrete instrumenter og politikområder i EU. Vi ønsker ikke at lave en masse internationalt bureaukrati, og det er jeg også helt overbevist om heller ikke er hr. Steen Gades ærinde. Men vi også enige om, at det er nødvendigt, at vi udbygger vores viden om, hvor og hvordan vi sætter ind. Så der er altså både et EU-spor og et FN-spor, hvor der arbejdes på det, og jeg tror, at jeg med en vis sandsynlighed kan sige, at det er i forbindelse med EU-sporet, man for øjeblikket er længst fremme med lige præcis den dagsorden.

Jeg vil også sige til hr. Steen Gade, at jeg er fuldstændig enig i, at det arktiske er meget vigtigt. Samarbejdet på det arktiske område bidrager jo ikke mindst til den bløde sikkerhed, men det arktiske er vigtigt. Afsmeltningen af havisen vil både lette adgangen til udvinning af naturressourcer og åbne nye transportruter og vil på den måde også betyde noget geopolitisk for hele området.

Det er selvfølgelig også klart, at i forhold til Ilulissatmødet er et af de helt afgørende temaer fordelingen af ressourcer og territorium i det arktiske område, som jo skal regulere FN's havretskonvention, og hvor der jo pågår et arbejde med at få det gennemført. Men det er selvfølgelig også væsentligt, synes jeg, at få understreget, at det vigtigste er, at landene samarbejder om at få løftet opgaven, ikke mindst fordi klimaforandringerne lige præcis i det her område kommer til at få meget drastiske konsekvenser.

Jeg synes faktisk, at både Ilulissatmødet og det arbejde, der foregår andetsteds, nemlig i Arktisk Råd, er et godt eksempel på et løbende, pragmatisk samarbejde, der sådan set handler om at skabe en bæredygtig udvikling i regionen. Så det er jeg faktisk meget enig med hr. Steen Gade i.

Det er selvfølgelig også helt overordnet klart, at i det arbejde, vi gør fremover, er det meget, meget vigtigt, at vi fokuserer på de såkaldte hotspots, altså fokuserer på at identificere udsatte geografiske områder, hvor virkningerne af klimaændringerne allerede er mærkbare, eller hvor de, som jeg sagde til hr. Søren Espersen, på sigt kan true udviklingen, f.eks. på grund af vandproblemerne.

Noget af det, som Danmark er en meget stærk fortaler for, er, at vi ligesom på det arktiske område laver regionalt samarbejde mellem de lande, der har en interesse i området, også laver regionale samarbejder om at løse problemerne, så det ikke er et stort, fint FN-system eller EU-system, der skal ind og løfte opgaverne alle steder. Det tror jeg er meget vigtigt.

Også tak til hr. Naser Khader for en rigtig god ordførertale. Som sagt er jeg meget enig i, at det er vigtigt, at klima bliver indtænkt i det, vi gør på en lang række andre områder, og det fremhævede hr. Naser Khader jo også.

Til hr. Niels Helveg Petersen vil jeg sige, at jeg er helt enig i, at det er et vigtigt område. Jeg er også enig i, at det, vi selvfølgelig skal arbejde for i forhold til COP'en, er, at vi opnår en international juridisk bindende klimaaftale og gerne en aftale, der bygger på Copenhagen Accord, som 122 lande jo allerede har tilsluttet sig.

Jeg har svaret på et par spørgsmål omkring Arktis. Jeg vil også sige til hr. Niels Helveg Petersen, at jeg faktisk tror, at det næste, der kommer til at ske i verden med det øgede fokus, der også er på G20, er, at G20-landene kommer til at diskutere den udfordring, der er på det her område. Jeg tror, at man vil se, at samarbejdet lige præcis i den kreds langsomt vil transformere sig i retning af noget, hvor der er et overlap til det, der foregår i FN og EU. Der mener jeg, at vi har en meget klar interesse i for det første at få koordineret tingene på EU-plan og for det andet selvfølgelig også at sørge for at have sammenhængende debatter om, hvad vej vi skal gå.

Endelig vil jeg sige, at jeg tror, det afgørende for Folketinget er, at vi både fortsætter debatten, som vi har her i Folketingssalen om redegørelserne, og at vi også indtænker det, når vi har de konkrete forslag på bordet – det være sig i Europaudvalget eller andre steder – at vi tager redegørelsen her med os og bruger den aktivt i det videre arbejde, vi også har herinde. Gør vi det, er jeg faktisk også overbevist om, at der kommer endnu mere kød på sagen og endnu flere konkrete forslag end dem, der allerede ligger på bordet.

Jeg vil gerne takke for en rigtig god debat.

Kl. 13:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Steen Gade.

Kl. 13:24

Steen Gade (SF):

Tak til udenrigsministeren. Jeg synes, at vi på den måde – kan man sige – også fik suppleret redegørelsen med en række gode svar. Jeg er helt enig med udenrigsministeren i, at en øget vægt på G20 må føre til, at vi skal bruge rigtig mange kræfter på at koordinere i EU, for ellers mister vi al indflydelse i fremtiden. Men mit spørgsmål går på nogle af de ting, som ministeren ikke svarede mig på, og jeg vil gerne bede ministeren overveje to ting.

Den ene er det med små østater. Det er jo et globalt problem, som vi skal have løst på FN-plan, nemlig hvordan det er med det statsborgerskab. Vi har selvfølgelig nogle år til det, men i en række østater er folk jo begyndt at flytte væk, og hvis vi tager nogle af østaterne, kan vi se, at Australien f.eks. har sagt, at de vil tage 50 eller 100, men der bor altså 50.000. Vi er altså nødt til at finde ud af, hvordan vi løser det statsborgerskabsproblem. Det ved jeg godt ikke er en hastesag, i den forstand at øerne ikke er ved at synke i havet nu, men det er meget vigtigt, at der bliver taget nogle politiske initiativer, sat en proces i gang, og det var så en opfordring til, at Danmark – gerne gennem EU – tog det initiativ.

Det andet, hvis jeg også må spørge om det, er, at jeg også mener, at vi har brug for at få lavet nogle scenarier for, hvordan FN's Sikkerhedsråd løbende kan inddrages i early warning-tankegangen, eller rettere for, hvordan early warning-tankegangen kan inddrages i Sikkerhedsrådets faste arbejde, altså ikke sådan, at det kommer som en debat en gang imellem, men at der løbende kommer en indberetning til FN's Sikkerhedsråd om, at her er der et hotspot.

Kl. 13:25

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 13:26

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jamen jeg vil sige til hr. Steen Gade, at jeg måske ikke i detaljer nævnte ned i alt, hvad enhver ordfører havde sagt, men jeg vil sige, at jeg

er helt enig i, at østatsproblematikken *er* vigtig, og at det i hvert fald er en, vi gerne vil arbejde videre med. Jeg tror, det er noget, vi måske i første omgang skal prøve at koncentrere os om, for problemet med mange af østaterne er, at de også er skrøbelige stater, der slet ikke har et institutionelt setup, der gør, at de er i stand til at løse bare de problemer, de står med i dag; det skal vi selvfølgelig gøre. Men det andet og lidt større spørgsmål om, hvad der så skal ske med dem på længere sigt, hvis udviklingen går så meget i den forkerte retning, at folk ikke længere kan bo der, er bestemt noget, som vi meget gerne vil være med til at bære med i det videre arbejde.

Med hensyn til early warning vil jeg sige, at der er jeg også helt enig med hr. Steen Gade. Men jeg tror også, jeg må være ærlig og sige her i al offentlighed, at jeg tror, det i første omgang handler meget om, at vi i EU er konkrete, at vi har noget, der er brugbart, at vi får spillet det ind i FN, får generalsekretæren hundrede procent med på det. Så tror jeg faktisk også, at det er muligt at få Sikkerhedsrådet til i videre omfang så også at acceptere, at det her er noget af det, man skal være opsat på. Men jeg må også sige – og det ved hr. Steen Gade jo også fra COP'en her i december i København – at der jo er mange lande i verden, der måske synes, det er for meget indblanding i deres egeninteresser, i deres indenlandske forhold, hvis det er noget, man kører for hårdt. Men jeg tror, der er enighed om her, at early warning-systemer er snusfornuftige, og det er diskussionen om hotspots også, og det må vi så være med til at løfte sammen.

Kl. 13:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 14:

Regeringens sikkerhedspolitiske redegørelse til Folketinget 2010. (Anmeldelse 12.05.2010. Redegørelsen givet 12.05.2010. Meddelelse om forhandling 12.05.2010).

Kl. 13:27

Forhandling

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Michael Aastrup Jensen, Venstre.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Michael Aastrup Jensen (V):

Tak for det. Den amerikanske forfatter Francis Fukuyama proklamerede i 1992, at historien var slut. Men angrebet på World Trade Center i 2001 markerede, at nok var et kapitel i historien slut, men et nyt var også i fuld gang. Under den kolde krig spejdede vi ud over Østersøen i frygt for, at fjenden var på vej. Men kommer fjenden i dag, er det ikke i store formationer, landgangsfartøjer eller med interkontinentale missiler. Den fjende, der lurder derude, kommer alene med sit våben spændt om livet, i en kuffert eller blot som en ideologi, der kræver, at han angriber med sine bare næver. Han bærer ingen uniform, han har ingen rang. Sin øverstbefalende har han måske kun hørt på et bånd eller set i en video på internettet. Og han kunne for den sags skyld sagtens være en kvinde med et lille barn i hånden.

Så den sikkerhedspolitiske situation er på de sidste 20 år blevet totalt forandret. Truslen fra Den Røde Hær og Warszawapagtlandene

er afløst af et nyt og ganske andet fjendebillede. Islamistiske terrorister både truer og gør alvor af deres trusler. Tegneren Kurt Westergaard har bogstavelig talt set fjenden i øjnene. Det skete, da en fundamentalist forsøgte at dræbe ham med en økse i hans eget hjem. I andre tilfælde har politiet heldigvis stoppet terroristerne, før det lykkedes dem at sprede død og ødelæggelse iblandt os.

I modsætning til tidligere kommer fjenden ikke nødvendigvis langvejs fra. Han kan lige så godt være født i Brønshøj eller Gellerup og bo i Vollsmose eller på Nørrebro. Flere af terroristerne bag 11. september-angrebet boede i Europa. De, der planlagde angrebet på Jyllands-Posten, havde adresse i Chicago, og Kurt Westergaards overfaldsmand var opvokset i Aalborg. Men fælles for dem alle er deres besøg og ophold i fundamentalisternes træningslejre. De er placeret i lande som Pakistan, Afghanistan og Somalia – lande, hvor fundamentalisterne har overtaget kontrollen med større eller mindre områder. Her har de oprettet træningslejre og andre faciliteter, der skal støtte dem i deres kamp mod civilregeringen og de vestlige demokratier, som de hader af hele deres hjerte. Samtidig tyranniserer de civilbefolkningen ved at gennemtvinge deres middelalderlige leveregler.

Alt for længe har grupper som disse har frit spil i en række af klodens mislykkede stater, deres magt er vokset, og de haft held til at sprede deres indflydelse til nabostater. Men frem for alt har de haft held til at træne og hjernevaske unge mænd og kvinder over hele verden og få dem til at give deres liv bort for en menneskefjendsk ideologi og tage uskyldige med sig i døden.

Selv om terrorgrupperne opererer i eget, Allahs eller profetens navn, opererer de ikke uden hjælp. Bag dem står en gruppe af verdens mest brutale diktatorer. De holder deres egne befolkninger i et jerngreb og har i kampen mod demokrati og menneskerettigheder gjort fælles sag med fundamentalisterne. Diktatorerne finansierer og leverer gerne våben og giver viden og mål. De samarbejder om masseødelæggelsesvåben og sætter deres krænkelser af menneskerettigheder i system, alt imens de holder hånden over hinanden i FN.

Dette er i grove træk vores primære trusselsbillede: et Nordkorea i arm og uden for pædagogisk rækkevidde; en diktator i Iran, der fører krig mod Israel pr. stedfortræder; et Afghanistan, hvor udenlandske fundamentalister forsøger at fastholde civilbefolkningen i elendighed; og et område omkring Adenbugten, hvor både Somalia og Yemen langsomt, men sikkert, glider ind i islamisternes jerngreb.

Nordkoreas diktator, Kim Jung-Il, styrer landet med hård hånd. Det er verdens mest lukkede land. En fejlslagen landbrugspolitik forårsagede en voldsom hungersnød i 1990'erne. Den dræbte op imod 2 millioner mennesker. Og den dag i dag lever store dele af den nordkoreanske befolkning på sultegrænsen, alene holdt i live af udenlandsk bistand. I stedet for at kere sig om sit folks ve og vel, har Kim Jung-Il fokuseret alle ressourcer på det nordkoreanske atomprogram. I 2009 kom det frem, at Nordkorea besidder atomvåben. Inden da havde det internationale samfund brugt adskillige år på at få stoppet nordkoreanernes forsøg på at skaffe sig atomvåben. Men Kim Jung-Il har ikke blot arbejdet hen imod en nordkoreansk atombombe, Kim Jung-Il har ligeledes hjulpet en anden af klodens diktatorer med at komme i nærheden af atombomber.

I adskillige år har Irans diktator, Ahmedinejad, arbejdet ihærdigt på at skaffe sig kernevåben. Nøjagtig som sin ligemand i Nordkorea har han set stort på det internationale samfunds kritik. Han har leget kispus med de internationale våbeninspektører og er løbet fra aftaler, inden blækket var tørt. Og lige som Kim Jung-Il har han tilsidesat sin egen befolkning i sine bestræbelser på at gøre Iran til en atommagt og præcis som i Nordkorea slået oppositionen ned med hård hånd.

Kl. 13:33

Desuden står Ahmadinejad i ledtog med terrororganisationerne Hamas og Hizbollah, der holder henholdsvis Gazastriben og store

dele af Libanon i et jerngreb. Med dem som håndgangne mænd gør han alvor af sine trusler om at forsøge at udslutte Israel. Samtidig har det iranske regime gjort en ihærdig indsats for at destabilisere nabolandet Irak og i sidste ende Mellemøsten. Det har landet gjort ved at bidrage til den sektariske vold, som har kostet i tusindvis af irakere livet. Også i Afghanistan, hvor Talebanregimet kæmper for at destabilisere landet og fastholde dets befolkning i armod, har Iran en aktie. Kampen mod demokrati og menneskerettigheder synes ikke at kende nogen begrænsninger, hverken når det gælder Irans egen befolkning eller andre mennesker.

Kampen mod Taleban i Afghanistan er også en kamp for at undgå, at Pakistan og landets atomvåben falder i fundamentalisternes hænder. Det var ualmindelig tæt på for under 1 år siden, og truslen fra islamisterne er endnu ikke drevet over.

Det samme gør sig gældende i landene omkring Adenbugten. I Somalia æder fundamentalistiske grupper bid for bid af landet og bid for bid af borgernes rettigheder. Islamisterne har også underlagt somalierne et regelsæt ikke ulig det, iranerne må leve under, og hvor kun få ting finder nåde for præsteskabets nidkære blik.

Senest har vi oplevet, hvordan islamisterne ligeledes bider sig fast i Yemen. Med base i begge lande risikerer de at true den internationale skibsfart gennem området. Skrækscenariet er et angreb på en af de mange olietankere, der dagligt passerer gennem farvandet. Et angreb lig terrorangrebet mod det amerikanske flådefartøj USS Cole vil få meget alvorlige konsekvenser for den internationale økonomi.

Vi hverken kan eller vil se stort på trusler som disse. Vi skal i fællesskab med vores allierede håndtere disse trusler mod vores demokrati og levevis såvel som overgreb på klodens befolkning og menneskerettighederne. Derfor er det afgørende, at vi bidrager i hele verden med folk, der kan genopbygge, såvel som med folk, der kan sætte hårdt mod hårdt. Derfor er det vigtigt, at vi gør, hvad vi kan, for at tænde lys i mørket for dem, der dagligt må leve under diktatorernes og fundamentalisternes jerngreb. Vi skal være med til at nedkæmpe Taleban i Afghanistan, så vi kan bygge skoler og hospitaler. Vi skal rense Adenbugten for pirater, så vi stopper pengestrømmen til fundamentalisterne i Somalia og Yemen. Vi skal gøre, hvad vi kan for at støtte dem, der tør tage kampen op mod deres diktatorer.

Dermed kan vi være med til at lukke terroristernes træningsleje. Vi kan være med til at stoppe spredning af masseødelæggelsesvåben, og vi kan lukke for strømmen af penge og våben til fundamentalisterne. Det vil hjælpe befolkningerne i Afghanistan, i Somalia, i Iran, i Nordkorea og en lang række andre lande. Det vil gøre verden mere sikker og dermed også vores del af verden mere tryk. Men giver vi op, gemmer os og lader stå til, vil dette kapitel blive det længste og ikke mindst det sidste i vores historie. Tak for det.

Kl. 13:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Jeppe Kofod fra Socialdemokraterne.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne indlede med at takke regeringen for dens sikkerhedspolitiske redegørelse. Jeg synes, at det er en rigtig god redegørelse, der beskriver mange af de udfordringer, vi står over for i dansk sikkerhedspolitik.

Som vi husker, er det sådan, at det i det nuværende forsvarsforlig er besluttet, at der udarbejdes en årlig redegørelse. Den skal belyse mål og midler i dansk sikkerhedspolitik, og vi kan se, at fokus i 2010 har været på at sammentænke militære og civile indsatser, ikke mindst i skrøbelige stater. Det synes jeg er yderst relevant.

Som det bliver beskrevet meget præcist i redegørelsen, er der ingen tvivl om, at der er sket en udvikling i trusselsbilledet. Fra den

kolde krig til nu er truslen forskudt fra nærområdet til trusler, der opstår langt fra Danmarks grænser. Det betyder, at der skal være en bred vifte af instrumenter, der skal tages i brug for at sikre, at vi kan imødegå de trusler, vi står over for. Derfor mener jeg egentlig, at det er rigtig vigtigt at fokusere på skrøbelige stater.

Det er rigtigt, at vi har oplevet truslen fra terrorisme mange gange, desværre. Vi har også oplevet, at terroristerne nogle gange har haft held med at udføre deres terrorangreb. Det er derfor vigtigt, at vi kigger på, hvordan vi forbygger terrorismen og terrorismens årsager. Det er klart, at hvis man vil det, er det meget nødvendigt, som fokus også er her, at man går ind og ser på de skrøbelige stater, at forebygge, at disse stater huser terrorister og bliver fristed og arnested for træning af terrorister. Jeg synes, at det, der har været kendetegnende ved mange af de terrorangreb, der har været i den vestlige verden, har været, at de personer, der har udført eller forsøgt at udføre angrebene, i perioder af deres liv har fået træning i nogle af disse skrøbelige stater. Det synes jeg er værd at notere sig.

Jeg vil også gerne sige, at jeg synes, at redegørelsen på fin vis beskriver, at Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik hviler på et stærkt engagement i FN, NATO, EU og OSCE, og at disse organisationer alle på forskellig vis danner rammerne om den danske varetægtelse af vores interesser og i øvrigt også om vores værdier i udenrigspolitikken, som vi mener er helt afgørende vigtige.

Det gælder også de nye udfordringer, vi står over for. Det arktiske område er beskrevet i redegørelsen. Det synes vi er vigtigt er med, det er et vigtigt fokuspunkt. Vi ved jo, at man regner med, at 25 pct. eller deromkring af verdens gas- og olieressourcer er i det arktiske område. Med isens smeltning kommer der passage i området, og vi står over for en masse sikkerhedspolitiske udfordringer. Danmark skal som arktisk stat selvfølgelig også fokusere på dette, så det er vi fra Socialdemokraternes side meget tilfredse med.

Skal man slå ned på en ting, synes jeg, det er vigtigt her at sige, at for os spiller EU og NATO helt centrale roller. Lad mig bare tage EU først. Vi mener egentlig – og det synspunkt tror jeg vi deler fuldstændig med regeringen – at det europæiske samarbejde skal styrkes, ikke mindst på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Det står også i redegørelsen. Der er ingen tvivl om, at man kan benytte forskellige magtmidler for at imødegå sikkerhedstrusler. Der er hårde magtmidler, som typisk er militær magt, og der er bløde magtmidler, som kan være udviklingsbistand og andre midler.

Men EU og NATO har altså også nogle andre former for direkte magtmidler. De har en transformativ magt, der gør, at man indirekte kan medvirke til at omstille et samfund i en mere stabil, fredelig og demokratisk retning ved at etablere samarbejde og i yderste konsekvens medlemskab af disse organisationer. Denne transformativ magt har vi jo set virke i Europa efter den kolde krig, vi er gået fra et delt til et helt Europa, og det er den transformative magt, som jeg i hvert fald synes er vigtig EU bruger på den globale scene. EU har kontakt til en række tidligere kolonilande, en række relationer til mange udviklingslande og også nogle af de skrøbelige stater, vi her taler om, og kan bruge den transformative magt i handelsaftaler, i bistand, i dialogen om menneskerettigheder og demokrati for at sikre, at landene bevæger sig i den rigtige retning. Så den transformative magt, som EU har, er enorm, og med etableringen af en fælles udenrigstjeneste og det, der er lagt op til med en styrkelse af EU's fælles udenrigspolitik, mener vi fra Socialdemokraternes side, at dette er et vigtigt element, også i varetægtelsen af Danmarks sikkerhedspolitiske interesser fremover.

Det er klart, at vi, som det også blev beskrevet, ser, at Danmark som et lille land nyder stor gavn af, at der er et effektivt internationalt samarbejde og multilaterale løsninger. Vi skal ind og kæmpe for en international retsorden. Det er vi fuldstændig enige i.

Kl. 13:41

Man kan sige, at når det gælder EU og det sikkerhedspolitiske område, er det måske en lillebitte smule besynderligt, at regeringen ikke kommer med nogle mere konkrete handlingsanvisninger. Et eksempel, som jeg gerne vil fremhæve her, og som jeg nævner, fordi jeg synes, det er vigtigt, er vores forsvarsforbehold, som forhindrer os i fuldt og helt at tage del i mange af de operationer, som EU foretager. Vi tror og synes, at det ville være helt naturligt, at vi kom af med det forsvarsforbehold. Det ville være med til at styrke Danmarks mulighed for at bekæmpe de nye trusler, vi ser i dag. Det vil jeg bare nævne. Man kan sige, at man på det her område i hvert fald kan håbe på, at redegørelsen fører til, at regeringen kommer med nogle mere kontante udmeldinger.

Noget andet, jeg gerne vil sige, er, at når det gælder fremme af menneskerettigheder i det internationale retssamfund, synes vi, det er rigtig fint, at det er beskrevet. Det er vigtigt, at vi sætter alt i fokus på at beskytte retssikkerheden, beskyttelse individet, ikke mindst i konflikter i skrøbelige stater, hvor det ofte er de mest sårbare mennesker, der bliver de første ofre. Men også her synes vi det er vigtigt, at regeringen måske kommer med lidt mere konkrete anvisninger på, hvordan det kan lade sig gøre.

Dialoginstrumentet, public diplomacy og andet, er beskrevet på glimrende vis. Det er også et vigtigt redskab i kassen. Vi synes bare ikke rigtig, at det hænger sammen med, at regeringen netop har annonceret lukning af ambassaderne i Jordan og Algeriet, og at der har været en diskussion om Det Arabiske Initiativ, som et parti foreslog skulle ændres. Læser man redegørelsen, synes vi ikke, at det harmonerer med det vigtige fokus, der også er på Mellemøsten, et område, hvor mange trusler opstår, og hvorfra mange af nutidens sikkerhedstrusler, der i værste fald også rammer os, udspringer. Derfor synes vi, at det er lidt ærgerligt, at vi lukker ambassaderne i Jordan og Algeriet, og hvis der kommer en neddrøstring af Det Arabiske Initiativ – hvilket jeg håber ministrene kan afkræfte – vil det også være at gå i den forkerte retning.

Alt i alt synes vi, at det er en god sikkerhedspolitisk redegørelse, som man må sige kommer vidt omkring, og som på glimrende vis beskriver mange af de nye sikkerhedstrusler.

Vi ønsker som sagt, at Danmark deltager aktivt i NATO, EU, OSCE og i FN-sammenhænge, og jeg synes, at vi nogle gange skulle være lidt mere konkrete med, hvordan vi gør det, f.eks. ved at afskaffe forsvarsforbeholdet, sikre Det Arabiske Initiativ, sikre, at vi har ambassader, der kan føre kritisk dialog, og sikre, at vi – som vi har gjort i forhold til Pakistan – prøver at skabe en dialog om demokrati og menneskerettigheder, sådan at vi ikke kun begynder at bekæmpe symptomerne på de trusler, vi ser, f.eks. terrorisme, men også årsagerne til, at de overhovedet opstår. Hvis vi f.eks. kunne få et stabilt Somalia, er der ingen tvivl om, at vi ville spare mange penge, ressourcer og måske menneskeliv. Vi kunne i hvert fald undgå kidnappinger, hvis det var sådan, at pirateri ud for Somalias kyst kunne undgås. Så vi skal ikke bare fokusere på symptomerne på de nye sikkerhedstrusler, men også på årsagerne, og vi skal bekæmpe, at årsagerne er der.

Med disse ord vil jeg sige tak for en god redegørelse og glæde mig til også at høre ministrene i denne sammenhæng.

Kl. 13:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Søren Espersen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:45

(Ordfører)

Søren Espersen (DF):

Tak. Jamen jeg er enig med hr. Jeppe Kofod i, at forsvarsforbeholdet er vigtigt. Det var vist sådan, han udtrykte det.

Den her debat er jo på en måde sådan udsprunget af forsvarsforligsaftalen, hvor vi en gang om året skal diskutere sikkerhedspolitikken. Og det synes jeg er en god idé. Det sker vel egentlig på De Radikales initiativ, så selv en blind høne kan altså finde et korn.

Der bliver hele tiden stillet nye krav til dansk sikkerhed. Jeg vil starte med at sige, at for vores vedkommende er Danmarks frihed, sikkerhed og selvstændighed altid det, der er udgangspunktet for al dansk udenrigspolitik og for al dansk sikkerhedspolitik, det er sådan ligesom basis for os. Altså, Danmarks frihed, sikkerhed og selvstændighed er der, vi starter, og det er også dér, vi slutter. Det er det afgørende, andre punkter er på en eller anden måde underordnet det. Det er, så vidt jeg husker, på en måde også understreget i forsvarsforliget. Det bliver nævnt som en af de vigtigste ting. Og det er det, vi hele tiden må tage udgangspunkt i.

Som det er blevet nævnt, er der ikke nogen konventionelle og umiddelbare trusler imod Danmark, som vi kender dem og har kendt dem fra den kolde krig. Det er takket være NATO. Det synes jeg også er væsentligt hele tiden at understrege. Det er altså i kraft af NATO, at vi har haft den sikkerhed, der har gjort, at vi nu faktisk kan sige, at vi er fri for en konventionel trussel, som der jo i høj grad var, mens Sovjetunionen stadig voksede eksisterede. Dermed er NATO altså i vores optik grundstenen i hele Danmark sikkerhedspolitik, i hele Danmarks forsvar.

Som en følge af det er vi altså også – for jeg mener ikke, at de to ting harmonerer – mod opbygningen af en EU-hær. Vi mener, at den måde, hvorpå f.eks. Frankrig og Tyskland tænker sig sådan en EU-hær organiseret, strider mod vores vitale interesser. Jeg ved godt, at man har nogle andre forestillinger i Danmark om, hvordan man ser EU-hæren opbygget, men det er ikke den måde, hvorpå tyskerne ser på det, og det er ikke den måde, hvorpå franskmændene ser på det. Så derfor mener jeg, at det er alt for farlig en vej at slå ind på. Jeg bryder mig ikke om tanken om, at danske soldater skal under kommando af eksempelvis et EU-system, og det er altså nogle af de tanker, som bl.a. franskmændene og tyskerne har, det er noget af det, de drømmer om.

Med hensyn til trusler, som vi så har, for dem har vi også, selv om vi er sluppet af med de konventionelle trusler direkte mod vores land, er der selvfølgelig først og fremmest den internationale terrortrussel. Jeg vil faktisk nævne nogle punkter, hvor jeg mener, at der er alvorlige trusler mod vores sikkerhed. Den internationale terror synes jeg hr. Michael Aastrup Jensen beskrev meget godt, han beskrev den islamiske fundamentalisme, den er kendt af alle som et problem, som hele den vestlige verden må forholde sig til, altså også os. Så det vil jeg ikke gøre så meget mere ud af, det synes jeg at Venstres ordfører beskrev så glimrende.

Pirateriet er en ny, meget væsentlig trussel imod hele vores samhandel og vores frihandel på alle jordens vande. Der har vi så søværnet, som jeg mener har gjort en fabelagtig indsats. Det er i øvrigt pudsigt nok at tænke sig, at salig kong Hans, der oprettede flåden, faktisk gjorde det, for at man kunne komme ud at beskytte de danske handelsfartøjer, så de kunne færdes frit på verdenshavene, og det gør vi altså stadig væk som åbenbart en af flådens væsentligste indsatser her 5-600 år senere.

Det pirateri, der foregår i Somalia, kan ikke kun løses ad søvejen, så at sige. Der skal andre ting til på land. Og hvordan man løser det problem, har jeg selvfølgelig ikke nogen forklaring på, men det er nødvendigt netop at gå derind på kysten, hvor de her pirater bliver støttet og faktisk kan gøre stort set, som de vil. Men det er altså en international opgave at få det løst, og Somalia er jo, som alle ved, en værre hvepserede at få fingrene ned i.

Men jeg vil altså her fremhæve flåden som uhyre vigtig for den del af vores sikkerhedspolitik, som drejer sig om, at vi kan færdes. Det synes jeg også man skal have i tankerne, når man nu i forsvarsdiskussionen taler om en eventuel nedskæring i flådens fartøjsantal.

De får også endnu mere betydning for det andet område, som jeg vil nævne, nemlig Arktis, hvor jeg mener, at uden vores flåde har vi ikke nogen mulighed for egentlig at markere os i det område og håndhæve vores interesser. Det kan altså ikke alene gøres med F-16-fly, der skal man ud at sejle.

Så vi har altså de to områder, som i og for sig er ret nye, og hvor flåden faktisk er påkrævet. Der er en tendens til, at flere og flere midler føres over til hæren, fordi det er den, som er mest synlig i øjeblikket i Afghanistan. Men de to ting, der kommer til at få betydning ud over indsatsen i Afghanistan, er altså pirateriet, og det er Arktis, og der skal vi have en stærk, dansk flåde.

Kl. 13:51

Så er der masseødelæggelsesvåbnene, de har også været nævnt. De har i og for sig siden anden verdenskrig altid været en trussel, men her er det så en anden type trussel, for det er ikke længere sådan, at man ved, at i Sovjetunionen er der det og det antal, og i Amerika er der det og det antal. Her er det altså de såkaldt uberegnelige stater, som sidder med dem, Iran er kendt af alle. Nordkorea er så lige pludselig blevet meget, meget aktuelt inden for de seneste dage, og det område dernede er ved at kunne udvikle sig i en meget, meget farlig retning, fordi Nordkorea altså efter alt at dømme har atomvåben.

Den sidste ting, jeg vil nævne, er sådan set ikke ligefrem et problem, men det er bare for at nævne det – det drejer sig om Rusland. Rusland er lige pludselig blevet en væsentlig del, ikke et problem, for jeg tror faktisk, at vi inden for de seneste måneder har set en tilnærmelse fra Ruslands side og også den anden vej rundt, vi så det med præsident Medvedevs besøg i Danmark forleden, det var den første russiske leder siden Krustjov, der kom her. Og han har forsøgt at skabe en god forbindelse til USA. Der er altså skabt en ny åbning mellem de to gamle supermagter. Det er en af vores væsentligste opgaver at styrke det samarbejde.

Gasledningen kan være kritisabel af mange forskellige grunde, men jeg hilste den meget velkommen, jeg syntes, at det var en god måde netop at understrege, at vi altså måske har en eller anden form for skæbnefællesskab i fremtiden med Rusland.

Der er meget, der skiller, det ved vi, der er situationen vedrørende Baltikum, Georgien osv., som vi kan kritisere Rusland for. Det er der ikke nogen tvivl om. Men der er altså i mine øjne også meget, der samler, først og fremmest er der en fælles interesse i kampen mod terrorisme, men også i forbindelse med et nyopdukket fænomen, nemlig Kinas march på vej mod at blive en supermagt og være supersupermagt, er det altså ikke uden betydning, at NATO har et tæt og fornuftigt samarbejde med Rusland og måske ligefrem noget, der ad åre kunne blive til en alliance. Det ser jeg faktisk meget gerne. Hr. Holger K. Nielsen smiler lidt, men det gør jeg.

Det er en ny sikkerhedspolitisk trussel, der kommer fra Kina, det er vi nødt til at sige, det hele er ikke kun handel og penge og hurra, hvor det kører, og vi skal have havfruen derud og sådan noget. Der er andre ting på vej, og hvis de sker, synes jeg, at det er behageligt, at Rusland er i en alliance med den vestlige verden. Så jeg ser altså, at Rusland er på vej mod at blive en del af – i gåseøjne – den vestlige verden. Og det er noget, jeg hilser velkommen.

Til slut ville jeg egentlig godt have sagt lidt om Afghanistan, men jeg kan se på knapperne, at der ikke er meget tid. Så jeg vil bare sige, at det i vores øjne er utrolig godt, at Danmark er i front. Det er en ny epoke i vores historie, hvor vi altså ikke længere bare lader andre redde kastanjerne ud af ilden, men hvor vi selv i høj grad er med og altså har bragt store ofre. Det ved jeg også bliver værdsat af vores nærmeste allierede, specielt af briterne og amerikanerne. Når der er en dansk soldat, der bliver dræbt eller kommer til skade, som det ofte sker, skal vi hele tiden tænke på, at det er sådan, at hvis ikke han havde været der, og hvis ikke vi havde været der, havde det altså været en britisk soldat, der var blevet dræbt, eller en britisk soldat, der

var blevet såret. Jeg ved godt, at det er en sølle trøst for de familier, som mister en pårørende, eller som får sårede folk hjem, men det er nødvendigt at sige, at vi yder vores bidrag, og hvis ikke vi gjorde det, var det andre, der skulle gøre det.

Jeg glemte vist at sige, at jeg er meget tilfreds med den sikkerhedspolitiske redegørelse, som ministeren er kommet med, og jeg ser frem til en eventuel debat.

Kl. 13:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Holger K. Nielsen som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:55

(Ordfører)

Holger K. Nielsen (SF):

Denne redegørelse er en udløber af Forsvarskommissionens arbejde og også af forsvarsforliget. Meningen var, at vi godt ville have en mere offentlig debat om sikkerhedspolitikken. Man kan vel godt diskutere, om den form, vi har her, med at gøre det lige før pinse, er den rigtige, hvad angår at få en stor offentlig debat, men det er jo noget, vi kan tage op i forsvarsforligskredsen.

Som andre synes jeg, at der er en række positive ting i den her redegørelse. Der er også ting, jeg er mindre tilfreds med, og det skal jeg vende tilbage til. Det er positivt, at man erkender kompleksiteten i det trusselsbillede, vi står over for; at det ikke er en militær trussel over for vores nation, der er det, vi skal forholde os til, men en kompleksitet med en masse andre forskellige trusler i form af klimatrussler, failed states-trusler, terrortrusler og i form af økonomisk underudvikling i dele af verden osv., og at vi derfor er nødt til at tænke sikkerhedspolitik på en ny måde, og at vi efter den kolde krigs afslutning jo også har en hel anden handlefrihed, med hensyn til hvad det er for en sikkerhedspolitik vi vil prioritere i det her land.

Jeg synes også, at det er positivt, at man lægger så kraftigt vægt på FN i den her redegørelse, i betragtning af at der i regeringspartierne jo er kommet en meget kraftig skepsis over for FN uden nogen historisk forståelse for, at FN faktisk på trods af problemerne har spillet en meget, meget positiv rolle i den tid, FN har eksisteret, i form af at mange konflikter er undgået, fordi verden har haft et sted, hvor verdens lande kunne diskutere med hinanden og forsøge at få løst konflikter, før de brød ud.

Den forebyggende rolle, som FN altid har haft og stadig væk har, bliver overskygget af de problemer, der også er i FN. Det er, som om der er nogle politikere, specielt i regeringspartierne, der har svært ved at se det historiske perspektiv i FN, og hvilke problemer det vil give, hvilke enorme vanskeligheder det vil give, hvis man svækker FN. Vi er derfor nødt til at fastholde et stærkt FN, og det er jeg glad for at regeringen siger så klart i den her redegørelse, og jeg er glad for, at man på den måde modsiger de partifæller, der har sagt modsatte.

Jeg er også tilfreds med, at man lægger vægt på EU-samarbejdet som et vigtigt sikkerhedspolitisk instrument. Jeg er meget enig i hr. Jeppe Kofods betragtninger om EU's rolle som stabiliseringsfaktor i EU. Selv om jeg er gammel modstander af EF-medlemskabet, blev det i hvert fald helt klart for mig, specielt i 1990'erne omkring Balkankrigene, hvordan det er fantastisk vigtigt, at man har et sted, hvor man kan få stabiliseret skrøbelige demokratier, få stabiliseret lande, som er på vej fra et sted og til andet sted, og at EU i den sammenhæng spiller en fantastisk vigtig rolle, også i øjeblikket, med hensyn til at skabe øget stabilitet, specielt på Balkan.

I det hele taget skal vi somme tider tænke på, hvilken fantastisk præstation det er, at man har fået det postkommunistiske Østeuropa til at fungere i et demokratisk samarbejdende Europa. Man skal også tænke på, hvilken enorm opgave det har været efter murens fald i 1989 at få så mange nye lande ind i EU, at få så mange nye lande til

at fungere demokratisk på trods af tilbageskridt, som vi ser det i Ungarn og andre steder i øjeblikket. Men det er alligevel lande, der er på et helt andet demokratisk niveau, end de var før, og som er i gang med en demokratisk civiliseringsproces, som der er tale om med EU-medlemskabet. Man skal tænke over, hvor stor betydning det har, selv om man måske ikke tænker så meget over det i forbindelse med de daglige skandalehistorier. Det er meget, meget vigtigt.

Der er også en nyhed i den her redegørelse, kan jeg se. Den her tværministerielle gruppe bliver jo nedsat i starten af maj, kan jeg se. Jamen det var da herligt. Jeg vil sige, at det måske er lidt sent, vi blev enige om det for cirka et år siden under forsvarsforliget, og der har været masser af tid til at gå i gang med den, men som man siger: Bedre sent end aldrig. Det er da dejligt, at de to ministerier langt om længe er blevet enige om at få det her på skinner. Det er vi da glade for.

Kl. 14:00

Vi kunne så godt ønske, at der meget snart kom lidt mere konkret om, hvad man har tænkt sig at bruge de penge til, som er afsat, og om, hvad man mere konkret har tænkt sig at man skal. Men tillykke med, at det da efter næsten et år er lykkedes at få den her tværministerielle struktur op at stå. Det er svært med statslige bureaukratier og ministerier, der ikke kan finde ud af det med hinanden. Men o.k., bedre sent end aldrig.

Jeg synes også, at det er vigtigt, at Arktis er med her, for det er faktisk en national interesse for os, kan man sige. Jeg har svært ved at se – og det skal jeg lige vende tilbage til om lidt – at vi har nogen nationale interesser i at bruge så mange ressourcer i Afghanistan. Derimod har vi masser af nationale interesser i det arktiske, i Grønlands og rigsfællesskabets interesser, i en situation, hvor vi ved, at Arktis har alle forudsætninger for at blive et højspændingsområde i de kommende år med afsmeltning af isen, med den mængde råstoffer, der er i området, og med den militarisering, der også stadig væk er deroppe. Der er jo mange kernevåben placeret på ubåde både fra amerikansk og russisk side, og der er forskellige planer om at opruste militært. Canadierne er i gang med planer, russerne er også parate. Så derfor har Arktis *alle* forudsætninger for at blive et højspændingsområde, også når vi ved, at mangel på ressourcer bliver den vigtigste baggrund for konflikter fremover. Derfor er det vigtigt, at man er på forkant med det her.

Jeg kunne ønske mig nogle lidt mere gennemarbejdede bemærkninger om, hvordan man i højere grad får afmilitariseret Arktis og måske får skabt en atomvåbenfri zone i Arktis, men det kan vi jo vende tilbage til på et senere tidspunkt.

Det problematiske i det er, at der ligesom er skitseret mange problemstillinger, men vi ved, at der i virkeligheden ikke er svar på ret meget. Det er sandheden i det her. Afghanistan lægger man meget vægt på. Der er vi decideret uenige. Vi har meget svært ved at se, at krigen i Afghanistan styrker den nationale sikkerhed. I det omfang der er en terrortrussel, er det overhovedet ikke det nationale afghanske taleban, der er problemet, det er terrorgrupper andre steder, i Pakistan, i Somalia, i Etiopien, i Yemen, i Sudan og forskellige andre afrikanske lande. Og der er sandheden den, at man ikke vil gribe ind militært i Somalia, det vil man simpelt hen ikke. Det ved vi at man ikke vil. Man vil heller ikke gribe ind militært de andre steder, og det skal man heller ikke. Men der er ingen svar på, hvad man vil gøre i forhold til de her såkaldte failed states.

Det undrer mig, at der ikke er lidt flere sammenhængende tanker om ulandsbistanden, at der ikke er nogen ræsonnementer om, hvad der sker med Danmarks sikkerhed, når vi skærer ulandsbistanden ned, som jeg kan forstå at man forhandler om i øjeblikket. Det er dog en meget relevant problemstilling at få på dagsordenen. En ting er, at vi diskuterer, hvordan vi kan få håndteret vores nationale problemer, en anden ting er, hvordan nedskæringerne i ulandsbistanden

for at løse nogle nationale problemer kan få nogle større sikkerhedspolitiske konsekvenser.

Endelig, og det skal være det sidste, jeg siger, undrer det mig, at man slet ikke nævner det, som jo faktisk er en trussel, vi oplever forholdsvis ofte. Det er konsekvensen af Muhammedtegningerne og Muhammedkrisen. Der er en dansk journalist, der lige er blevet vist ud af Pakistan på grund af Muhammedtegningerne og Muhammedkrisen. Det danske landshold har været udsat for trusler; hvor konkrete de var, ved vi ikke, men det var igen på grund af Muhammedtegningerne.

Uden at jeg skal gå ind i den historie igen – den har vi mange uenigheder om her, efter vores mening var den daværende statsministers håndtering fuldstændig katastrofal og havde store negative konsekvenser for vores sikkerhed – vil jeg sige, at vi under alle omstændigheder er nødt til at se på, hvad vi gør nu. Hvad er regeringens politik, i forhold til at Danmark stadig væk har et problem i den muslimske verden, fordi vi havde den krise for nogle år siden? Jeg siger ikke, at vi skal lægge os ned, jeg siger ikke, at vi skal sige undskyld, det er ikke det, jeg siger, det skal vi ikke efter min mening. Men man må da have nogle ræsonnementer, man må da have gjort sig nogle tanker om, hvad vi skal gøre, for det kommer op hele tiden.

Det er ikke nok at sige, at vi bare skal slå igen, som Venstres ordfører sagde. Hvordan vil han gøre det? Det er ikke nok at stå med de store fagter og sige: Det vil vi ikke finde os i. Nej, det vil vi ikke finde os i, men det er jo et problem. Det er et problem, at Danmark på den måde bliver lagt for had rundtomkring i den muslimske verden. Og når der er fundamentalistiske galninge, der går i gang med et projekt, er det Danmark, de i første række har i kikkerten. Det må vi da forholde os til. Det må regeringen da have gjort sig nogle tanker om hvad den vil gøre ved. Det undrer mig, at det slet ikke er med i den her redegørelse – det må jeg sige.

Kl. 14:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Det medførte lidt spørgsmål lige her til sidst, det var sådan lige slutspurten. Den første til spørgsmål er hr. Søren Espersen.

Kl. 14:05

Søren Espersen (DF):

Jeg var meget tilfreds med, at hr. Holger K. Nielsen nævnte så meget om Arktis, f.eks. hele det nye problem, der kan opstå deroppe med en sejlbar nordvestpassage, og de interesser, vi skal varetage i det arktiske område.

Hvordan forestiller hr. Holger K. Nielsen sig de interesser varetaget, hvis han stadig væk med den anden hånd gerne vil skære ned i flådens tal?

Kl. 14:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:06

Holger K. Nielsen (SF):

Altså, skære ned på flåden er da ikke noget, som jeg har sagt vi skal. Hvad er nu det for noget? Der kører nogle forhandlinger i øjeblikket i Forsvarsministeriet om nogle besparelser i forsvaret, fordi forsvaret ikke har haft styr på deres økonomi. Der har vi sagt, at intet er heligt. Men jeg kan da sige helt klart, at vi ikke ønsker at nedprioritere den danske indsats i det arktiske område. Det gør vi ikke.

Kl. 14:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:06

Kl. 14:09

Søren Espersen (DF):

Det er da en tilkendegivelse, jeg er meget, meget glad for. Jeg tager det som udtryk for, at SF ikke vil være med til at svække flåden, netop på grund af det, som nu dukker op også i det arktiske område. Pirateriet har vi også talt om. Men hvad angår det arktiske område specielt: Er det SF's holdning, at flåden ikke skal svækkes?

Kl. 14:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:07

Holger K. Nielsen (SF):

Flåden er jo mange ting, flåden er også andet end det arktiske område. Det siger hr. Espersen jo selv, det er også piraterikamp. Det kan da godt være, at vi måske ikke skal sende »Absalon« af sted så ofte, som vi har gjort indtil nu. Det er en mulighed. Jeg skal ikke kunne sige det her. Vi skal jo forhandle inden så længe, og der er også andre fartøjer i »Flyvefisken«-klassen, som man diskuterer. Det hele handler jo ikke kun om Arktis, men vi er ikke villige til maritimt at nedprioritere indsatsen i det arktiske område.

Kl. 14:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Michael Aastrup Jensen.

Kl. 14:07

Michael Aastrup Jensen (V):

Jeg må indrømme, at jeg blev lidt overrasket over hr. Holger K. Niensens debat eller snak om Muhammedtegningerne, for selv om ordføreren siger, at vi ikke skal sige undskyld, kom der en lang snak om, at vi jo må gøre noget, og at vi skal gøre noget osv. Regeringen har jo gjort noget, regeringen har været konkret med at forklare resten af verden, hvad ytringsfrihed er. Ytringsfrihed kan ikke gradbøjes; enten har man den, eller også har man den ikke. Se bare på et land som Pakistan i øjeblikket, som lige har lukket af for adgangen til Facebook og YouTube.

Jeg vil gerne spørge hr. Holger K. Nielsen: Hvad er det, man skal gøre andet end at forklare, hvad ytringsfrihed er? Ønsker hr. Holger K. Nielsen at gradbøje ytringsfrihed? Er det det, han er i gang med ved at snakke om Muhammedtegningerne?

Kl. 14:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:08

Holger K. Nielsen (SF):

Det er jo sådan noget bragesnak, der giver problemerne. Man kan jo godt komme med alt det der bragesnak, som Venstres ordfører her kommer med, og som den daværende statsminister også kom med, da Muhammedtegningskrisen rullede. Dansk Folkeparti er også eksperter i det. Der er jo ikke grænser for, hvad man vil føre af værdikamp udeomkring, og jeg ved ikke hvad. Jeg siger bare, at det har nogle sikkerhedspolitiske konsekvenser.

Det har som konsekvens, at der er en dansk journalist, der bliver smidt ud af Pakistan i øjeblikket. Det har som konsekvens, at fodboldlandsholdet har modtaget en trussel. Det har som konsekvens, at Westergaard blev angrebet. Så er det bare, at jeg siger: O.k., så må man med åbne øjne sige, at den her globale værdikamp, som Venstre kører, har nogle sikkerhedspolitiske konsekvenser for det her land. Når vi har en sikkerhedspolitisk redegørelse, synes jeg da, at det er relevant også at få den dimension med i en debat om, hvad der truer vores sikkerhed.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Michael Aastrup Jensen.

Kl. 14:09

Michael Aastrup Jensen (V):

Men der var jo ikke en eneste smule i den lange smøre om bragesnak eller ej fra hr. Holger K. Niensens side om, hvad det så var, man skulle gøre andet end at forklare, hvad ytringsfrihed er. Vi anerkender fuldt ud, at Danmark er under pres i spørgsmål om, hvordan vi har prøvet at forklare ytringsfrihed. Men hr. Holger K. Nielsen har jo ingen løsninger, og det er derfor, at jeg prøver at gå lidt mere i dybden med, hvad hr. Holger K. Nielsen egentlig gerne vil have at vi skal gøre andet end det, vi har gjort, nemlig prøve at være bannerførere for demokrati og ytringsfrihed. Det er det, der er vejen frem. Oplysning er da bedre end at prøve at dukke nakken og så håbe på, at ingen ser os.

Eller vil hr. Holger K. Nielsen gerne have, at vi dukker os igen og prøver på ikke at lave så meget snak og larm i spørgsmålet om demokrati og håbe på, at ingen ser os? Er det det, hr. Holger K. Nielsen egentlig advokerer for? Jeg forstår ærlig talt ikke, hvad det er, hr. Holger K. Nielsen advokerer for ud over bare at prøve at skabe et problem og lande det i hovedet på regeringspartierne.

Kl. 14:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:10

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen det her handler jo om, hvilke temaer der skal være med i en sikkerhedspolitisk redegørelse. Det, jeg siger, er, at det undrer mig, at man overhovedet ikke nævner et tema, som faktisk har ganske stor betydning for danskeres sikkerhed rundtomkring i verden.

Jeg påstår ikke, at jeg har patentsvaret på det. Jeg er heller ikke sikker på, at hr. Michael Aastrup Jensens Radio Free Etiopia, eller hvad det var, han foreslog, Free Somalia, er løsningen på det. I hvert fald var hr. Michael Aastrup Jensen så alene med det, at det blev skudt ned både forfra og bagfra af hans egne regeringspartnere. Så man kan vel ikke påstå, at Venstre har svaret på det her, ret beset.

Kl. 14:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Naser Khader.

Kl. 14:11

Naser Khader (KF):

Jeg mener, at det er en myte, at man kunne have undgået en Muhammedkrise, ved at vores tidligere statsminister havde taget et møde med ambassadørerne. Der var simpelt hen så mange dagsordener. Det er en myte, der bliver gentaget igen og igen. Hvad angår ytringsfrihed, mener jeg, at noget af det vigtigste er ikke at sidde og lave konsekvensberegninger, før man ytrer sig. Jeg synes, det er vigtigt, at man ytrer sig, og så skal andre befolkningsgruppers religioners tabuer ikke presses ned over hovedet på os andre, der ønsker en ubegrænset ytringsfrihed.

Men jeg synes ikke, at hr. Holger K. Nielsen svarede på det spørgsmål, der blev stillet af Venstres ordfører. Hr. Holger K. Nielsen ikke vil sige undskyld, hr. Holger K. Nielsen ikke vil lægge sig ned. Hvad er det så, vi skal gøre? Hvad er det, man skal gøre i forhold til dem, der truer vores sikkerhed?

Kl. 14:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Kl. 14:15

Holger K. Nielsen (SF):

Det har jeg da ikke kunnet svare på i løbet af 1 minut. Det er derfor, jeg siger, at det bør regeringen da tænke over, når man laver en sikkerhedspolitisk redegørelse. Jeg tror ikke, der er nogen, der har et patentsvar på det. Jo, det tror jeg nok hr. Naser Khader tror han har, men det har han i hvert fald ikke, og det har jeg slet ikke. Det påstår jeg da ikke at jeg har. Det, jeg bare beder om, er, at det indgår i de sikkerhedspolitiske overvejelser i det her land. Det var helt fraværende her, og det undrer mig. Det er såmænd bare det, jeg siger.

Så vil jeg sige omkring det med konsekvensberegninger, at man da altid laver konsekvensberegninger, når man ytrer sig. Jeg går ud fra, at hvis der sidder en stor, grim HA-rock på et værtshus og han er virkelig grim, vil hr. Naser Khader nødig gå hen og sige til ham: Dig, som sidder der, du er virkelig grim og tyk. Det gør hr. Naser Khader jo ikke, vel? Han ved godt, hvad konsekvensen vil være, hvis han gør det. Så i alle menneskelige relationer og ytringer er der da konsekvensberegninger.

Kl. 14:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Naser Khader.

Kl. 14:13

Naser Khader (KF):

Jeg synes, at det er en latterlig sammenligning at sammenligne det med en rocker på et værtshus. Det her handler om noget helt andet, noget, der er meget mere centralt, og det er ytringsfriheden, som er vigtigere end demokratiet. Noget af det vigtigste er faktisk, at vi værner om ytringsfriheden. Men jeg undrer mig bare. Jeg tænker, at hr. Holger K. Nielsen må have en eller anden løsning på den udfordring, vi står over for i forhold til de folk, der truer vores fodboldlandshold, og som truer en journalist i Pakistan m.v. Når Holger K. Nielsen spørger regeringen, om den har en løsning, må man selv have et bud på, hvad der skal gøres, når man nu ikke vil undskylde, lægge sig ned. Handler det ikke bare om at stå fast og sige, at sådan er det, og det må I acceptere andre steder i verden?

Kl. 14:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 14:13

Holger K. Nielsen (SF):

Det gør det jo ikke. Det har jo vist sig, at det ikke virker. Pointen i det, jeg siger, er jo, at den politik, som den tidligere statsminister førte, og som hr. Naser Khader advokerer for, nemlig bare at stå fast og ikke vige en tomme, jo ikke har hjulpet, der er stadig væk sikkerhedstrusler imod danske statsborgere rundt omkring i verden.

Derfor synes jeg da, det ville være relevant, hvis hr. Naser Khader og Det Konservative Folkeparti brugte hele partiets hjernekapacitet til at finde ud af, hvad man gør ved det her. Vi er også villige til at hjælpe til, så det bliver en fælles overvejelse, hvor vi ligesom erkender, at vi har et problem i det her land, og løsningen er ikke bare at sige: Vi står fast, nu skal de have igen, nu skal de have nogle tæsk osv. Det er ikke det, der hjælper. Der er et reelt problem, som har noget at gøre med at håndtere andre kulturer, at håndtere andres følelser, at kunne føre en udenrigspolitik, hvor man bruger diplomati og andre instrumenter. Det ved jeg også at Udenrigsministeriet gør rundt omkring, og vi har også set eksempler på, at man forsøger at få det håndteret, få det landet. Men efter min mening er det da meget relevant at få det med i en overordnet sikkerhedspolitisk redegørelse.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er der ikke flere spørgsmål. Næste ordfører er hr. Naser Khader fra De Konservative.

Kl. 14:15

(Ordfører)

Naser Khader (KF):

Tak for en rigtig god redegørelse. Som flere ordførere har været inde på, blev det i forbindelse med det nuværende forsvarsforlig besluttet, at regeringen årligt skal udarbejde en sikkerhedspolitisk redegørelse for at sikre, at dansk sikkerhedspolitik forankres i befolkningen.

Sikkerhedspolitikken er i dag meget mere konkret og nærværende end i mange år. Hver eneste dag hører vi om hændelser, som har med vores sikkerhed at gøre. Senest – det var vist i går – blev vores flag brændt i Pakistan, og for et par dage siden blev vores landshold og fans truet med terror i Irak. Der var i hvert fald planer om at udføre terror mod landsholdet og fansene. Truslerne kommer som regel fra Al-Qaeda og ligesindede terrorgrupper. I den sammenhæng er det vigtigt at understrege, at hvad angår vores sikkerhed og den globale sikkerhed, har den militante islamisme en af de største roller i forhold til den globale trussel. Jeg vil ikke gå i detaljer med det, for Venstres ordfører beskrev det på glimrende vis.

Det er derfor vigtigt med en debat om såvel mål som midler, som vi har det i dag. Sikkerhedspolitik drejer sig om at skabe tryghed for samfundet og for den enkelte. De mange sikkerhedspolitiske trusler og udfordringer, vi står over for i dag, stiller os over for en række nye krav. Og vi er i Danmark i stand til at møde flere af disse krav, bl.a. med den fortsatte omstilling af vores militære styrker til i højere grad end tidligere at kunne bidrage til internationale operationer samt med de aktuelle tiltag til at udbygge den danske civile kapacitet.

De trusler og udfordringer, vi står over for, kan ikke håndteres af noget enkelt land alene. Sikkerhed og tryghed kan ikke klares alene med hjemligt beredskab. Truslerne og udfordringerne går på tværs af grænserne. Vores frihed, sikkerhed og tryghed starter mange gange andre steder i verden, og det nødvendiggør et effektivt internationalt samarbejde og multilaterale løsninger via organisationer som FN, NATO, EU og OSCE. Disse institutioner er vigtige for den globale sikkerhed og stabilitet, og her bidrager vi i Danmark konstruktivt.

Her kan nævnes, at Danmark bidrager til flere militære internationale operationer. Danmark havde pr. 11. marts 2010 udsendt 1.290 personer i internationale militære operationer, hvoraf de største bidrag var til de NATO-ledede operationer i Afghanistan og Kosovo samt til FN's internationale styrke i Libanon, UNIFIL, og desuden til Somalias kyst for at bekæmpe pirateri. Vores soldater gør en stor forskel rundt om i verden. De gør en fremragende indsats. Jeg havde det privilegium sammen med flere medlemmer af Det Udenrigspolitiske Nævn i uge 10 i år at møde repræsentanter for vores soldater i UNIFIL i Libanon. De gør det fremragende. For et par år siden var jeg i Afghanistan og mødte vores soldater der. De gør det også fremragende. Jeg opfatter dem ikke som besættede, men som frihedskæmpere. De forsøger dagligt med livet som indsats at udvide afghanernes frihed.

En vigtig konklusion i redegørelsen er, at skrøbelige og ustabile stater i dag er en af de væsentligste trusler mod den internationale sikkerhed og dermed også mod Danmark. Somalia er et godt eksempel. Somalia kunne godt blive et nyt Afghanistan. Det, der sker i Yemen, er også bekymrende. Al-Qaeda vinder mere og mere terræn i Yemen, og det er meget bekymrende for den globale sikkerhed. Derfor er det vigtigt, at der i redegørelsen især er fokus på de verdensdele, som har den mest direkte og operative relevans for dansk sikkerhedspolitik. Vi kan nemlig ikke være alle steder på en gang, og vi

har heller ikke ressourcer til rådighed, så vi kan være alle steder. Derfor må vi prioritere mellem indsatserne.

Kl. 14:20

Samtidig er der en bred erkendelse i regeringen og hos de øvrige partier i forsvarsforligskredsen af, at militære indsatser ikke gør det alene. Vi skal blive endnu bedre til at samtænke den civile og den militære indsats i de områder og lande, hvor vi gør en stor forskel. Samtænkning er et væsentligt nyt redskab for den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik, og det centrale i samtænkning er, at der er behov for flerstrengede indsatser for at håndtere vanskelige konflikter, og at de militære og civile indsatser skal kombineres i én samlet og integreret tilgang for at være effektive.

Her har regeringen taget en række initiativer for at styrke Danmarks evne til at samtænke stabilisering, genopbygning og kapacitetsopbygning i konfliktområder. Det kan nævnes, som flere ordførere også har gjort, og det er også nævnt i redegørelsen, at regeringen for en måned siden etablerede en ny tværministeriel samtækningsstruktur som opfølgning på forsvarsforliget. Den består af en styregruppe med deltagelse af Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Justitsministeriet. Deres opgave er at støtte koordineret planlægning af nye militære og civile engagementer, og det er fremragende.

Afslutningsvis: Den sikkerhedspolitiske udvikling byder fortsat på en række udfordringer. Det er kendetegnende for de nuværende sikkerhedspolitiske udfordringer, at håndteringen heraf i betydeligt omfang finder sted langt væk fra Danmarks grænser. Globaliseringen betyder endvidere, at udfordringerne har en kompleksitet, der fordrer multilaterale løsninger, og Danmark har i de forløbne år og vil også i de kommende år forsøge at løfte denne vigtige opgave. Tak.

Kl. 14:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Niels Helveg Petersen fra De Radikale som ordfører.

Kl. 14:22

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil starte med at sige, at jeg synes, det er en god redegørelse, ministeren har givet Folketinget, og jeg vil godt citere fra redegørelsen om målsætningerne for dansk udenrigspolitik:

»Det primære formål med dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik er at fremme Danmarks sikkerhed og velstand med udgangspunkt i et sæt af grundlæggende værdier, herunder frihed, demokrati og menneskerettigheder. Det er ligeledes i Danmarks interesse at videreføre en udenrigs- og sikkerhedspolitik baseret på idealer og normer for, hvordan et velfungerende internationalt samfund bør indrettes. Danmark bør arbejde for at fremme en verden karakteriseret ved bæredygtig udvikling, frihed, demokrati, menneskerettigheder, kulturel sameksistens og en international retsorden. Dette indebærer parathed til at påtage sig medansvar for handling. FN, NATO, EU og OSCE udgør på forskellig vis rammen for varetagelsen af Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske interesser.«

Det er jo en udmærket opsummering af formålene med vores udenrigspolitik og et godt grundlag for den videre redegørelse.

Debatten her i dag udspringer som bekendt af forsvarsforliget. Under forhandlingerne om et nyt forsvarsforlig blev der enighed om, at vi regelmæssigt, hvert år, burde have sikkerhedspolitiske redegørelser og en debat om de sikkerhedspolitiske redegørelser. En sådan bred debat er der brug for, fordi vi jo i øvrigt i det, Folketinget foretager sig på det sikkerhedspolitiske område, ofte er plaget af, at det er enkeltnedslag og ikke sammenhængende diskussioner om de overordnede temaer. Det behov har været tydeligt, og med denne sikkerhedspolitiske redegørelse og denne første debat tager vi altså

hul på en ny institution i vores arbejde med udenrigs- og sikkerhedspolitik.

I den forbindelse har jeg så et hjertesuk. Tidspunktet for denne debat er ekstraordinært uegnet. Vi befinder os i de afsluttende faser af folketingssamlingen, vi ved, at der føres forskellige store kriseforhandlinger, og offentlighedens interesse for vores principielle sikkerhedspolitiske problemstillinger er næppe ringere på noget tidspunkt af året end netop nu. Og jeg synes, at vi i forsvarsforligskredsen skal diskutere, om vi kan tilrettelægge disse debatter, som jeg tror vi alle synes er vigtige, på en bedre måde og på et bedre tidspunkt. Det kan vi vende tilbage til.

Jeg synes, det er en grundlæggende mangel i redegørelsen, at man ikke interesserer sig for eller diskuterer betydningen af vort forsvarsforbehold. Der er jeg helt enig i, hvad hr. Jeppe Kofod sagde. Det er nævnt, at vi har et forbehold, men konsekvenserne for Danmark er slet ikke behandlet. Det er min vurdering, at det forsvarsforbehold, som vi har, er med til at svække Danmarks samlede indsats på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Det giver os mindre at skulle have sagt i EU – det er indlysende – men der kan også være en afsmittende virkning på vores muligheder for at øve indflydelse inden for NATO, og det anser jeg for at være absolut skadeligt.

Forsvarsforbeholdet er helt konkret ret meningsløst. Det er jo meningsløst, at Danmark ikke kan deltage i militære operationer, som er under ledelse af EU, når vi kan deltage i operationer under ledelse af NATO, og selv småoperationer inden for EU kan vi ikke deltage i, og det giver os nogle virkelige problemer. Det svækker os, og jeg har i det hele taget den overordnede holdning, at små stater har særlig glæde af de brede multinationale organisationer som både EU og NATO. Det giver små stater – og det er Danmark unægtelig – en bedre mulighed for at udøve indflydelse på beslutningerne, for at være orienteret i tide, og der træder vi altså os selv over tærerne med det eksisterende forsvarsforbehold. Regeringen forsømmer, synes jeg, i den diskussion her om vores overordnede udenrigs- og sikkerhedspolitik at problematisere dette og gøre det klart for befolkningen, at forsvarsforbeholdet faktisk er noget, der er skadeligt for vores samlede udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Kl. 14:27

Vores sikkerhedspolitiske situation er jo i øvrigt præget af, hvad der også klart fremgår af forsvarsforliget, at der lykkeligvis ikke er trusler mod det danske territorium. For første gang i kongeriget Danmarks historie er der ikke egentlige territoriale trusler imod vores territorium.

Det frigør muligheder for at anvende ressourcer på andre ting. Det frigør ressourcer, som vi kan anvende på overordnede internationale formål. Det er en god ting. Der er andre trusler, nye typer af trusler, mod Danmark og mod andre demokratiske lande: terrorisme; de trusler, der stammer fra fejlslagne stater, som ikke kan styre sig selv; muligvis fremtidige trusler fra cyberspace; og ikke mindst trusler fra masseødelæggelsesvåben.

På området masseødelæggelsesvåben ser vi heldigvis en ny udvikling. Den startede vel egentlig med præsident Obamas tale i Prag, hvor han skitserede en drøm om en atomvåbenfri verden. Han sagde: Det sker nok ikke i min tid. Det tror jeg han har ret i. Og det sker slet ikke i min tid. Men det er jo et vigtigt perspektiv at trække frem, fordi det kan give noget dynamik i henseende til at begrænse udbredelsen af a-våben. Det overordnede sigte her må jo være at forhindre yderligere spredning af a-våben, og jeg synes, USA og Rusland har leveret et godt bevis på, at det ikke bare er mundsvejr, men at de også mener det alvorligt med den nye aftale, de har lavet, som reducerer atomvåbenlagrene.

Det giver jo også USA og Rusland et helt anderledes ståsted, når det drejer sig om at forhindre yderligere spredning af atomvåben. Når det drejer sig om diskussionen med f.eks. Nordkorea og Iran, er det jo vigtigt, at de store atommagter viser, at de også har vilje til at

begrænse deres arsenaler, og at det ikke kun er noget, de forlanger af andre.

Kl. 14:34

Jeg venter, at der på det her område vil være megen international aktivitet i de kommende år, og jeg hilser med stor glæde det velkommen, som jeg læste i en avis, nemlig at det er regeringens hensigt at udpege en særlig ambassadør for atomnedrustning. Det synes jeg er rigtigt set i betragtning af den udvikling, der heldigvis er på området.

Redegørelsen indeholder et særligt tema om samtænkning mellem civile og militære indsatser. Det er jo noget, vi fra dansk side igennem årene har interesseret os meget for, og det er noget, som der absolut er fokus på i den internationale debat. Det er så tydeligt, at skal man med held angribe nogle af de eksisterende konflikter i verden, er der behov for en militær og en civil indsats samtidig og for at få disse indsatser til at fungere sammen og funktionere ordentligt.

Det er også glædeligt, synes jeg, at regeringen nu er færdig med at sammensætte en tværministeriel samtænkningsstruktur, og hvad man skal kalde det, som skal ruste Danmark til fortsat at gøre en god indsats på det her område. Det er så også formålet for denne tværministerielle gruppe at udmønte den såkaldte globale ramme på 150 mio. kr. Jeg tror, at der med udgangspunkt i den ramme kan blive grundlag for gode danske indsatser.

Det siges i redegørelsen, at der sker nogle forskydninger i den internationale politik. Lande som Kina, Indien, Brasilien, Rusland, og jeg vil også føje Tyrkiet til, kommer til at spille en stigende rolle. Vi har senest set det med bl.a. Tyrkiets og Brasiliens mellemkomst ved udformningen af en atomaftale med iranerne. Vi ved ikke, hvor god den aftale er, hvor solid den er, om den viser sig holdbar og er et ordentlig skridt fremad, men det viser, at der er nye spillere, som er i stand til at spille med i den internationale politik, og som vi ikke har set der før. I den sammenhæng er det klart, at Kina især vil komme til at spille en stigende rolle på alle mulige områder. De har allerede gjort det længe i Afrika, men Kina kommer også til at spille en større rolle i andre områder.

Kl. 14:32

Jeg vil slutte med at sige, at der er sket en glædelig ting, efter at præsident Obama er kommet til, og det er, om man så må sige, diplomatiets genkomst. Diplomati spiller nu en større rolle. Det er tydeligt, at den amerikanske administration lægger stor vægt på diplomatiske indsatser, diplomatisk pres, og ikke først og fremmest slår om sig med militære trusler. Det synes jeg er en god udvikling, en rigtig udvikling.

Men jeg synes, det er trist, at Danmark i en sådan periode, hvor diplomatiet kommer tilbage som virkemiddel, benytter lejligheden til hele tiden at beskære sit eget diplomati og dermed stiller færre ressourcer til rådighed for den diplomatiske indsats. Det er trist, og det må vi se at få lavet om på i de kommende år.

Kl. 14:33

Formanden:

Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Søren Espersen.

Kl. 14:33

Søren Espersen (DF):

Det var spørgsmålet om Europa, jeg gerne ville ind på. Ligesom vi nu har set, at der helt oplagt er vældig forskel på EU's lande økonomisk set, en kæmpe forskel mildt sagt, så er der det jo også sikkerhedsmæssigt og udenrigspolitisk.

Det, jeg vil spørge hr. Niels Helveg Petersen om, er, hvad det er for et Europa, han egentlig taler om. Er det den fransk-tyske alliance? Er det de øst- og centraleuropæiske lande, som har en helt speciel form for sikkerhedspolitisk og udenrigspolitisk opfattelse? Er det Storbritannien? Hvad er det for et Europa, hr. Niels Helveg Petersen mener kan bidrage med noget som helst, og hvor man overhovedet står samlet?

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:34

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Europa, jeg har tænkt på i de her sammenhænge, er EU. EU kan spille en rolle. Det er ikke altid, at EU er i stand til det, bl.a. på grund af intern uenighed. Men en dansk bestræbelse må jo være, at EU i stigende grad taler med én stemme, ikke mindst i betragtning af de forskydninger, der sker i verdenspolitikken, i betragtning af Kinas øgede indflydelse og øget indflydelse fra lande som Rusland, Brasilien osv.

Jo, der er i allerhøjeste grad brug for – med de forskydninger, der sker i verdenspolitikken – at EU kan tale med én stemme. Det kan ikke altid lade sig gøre, men bestræbelsen er selvfølgelig soleklart rigtig.

Kl. 14:34

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 14:34

Søren Espersen (DF):

Jeg havde også regnet ud, at det nok var EU, hr. Niels Helveg Petersen mente. Men jeg savner en forklaring på, hvad det er for et EU. Hvad er EU's udenrigspolitiske linje? Hvad var den i forhold til Irak-krigen? Hvad er den i forhold til Afghanistan-krigen? Hvad er det for et EU, og hvordan forestiller hr. Niels Helveg Petersen sig at førerskabet i sådan en forsvarspolitisk dimension vil blive? Hvem vil det ligge hos? Vil det ikke helt naturligt blive i den alliance, der hedder fransk og tysk EU-sikkerhedspolitisk opfattelse? Og er det noget, som vi kan leve med i Danmark, og som vil blive en helt naturlig ting for os? For nogle vil altså tage førerskab i den her forsvarspolitiske dimension i EU. Det må hr. Niels Helveg Petersen da give mig ret i. Hvem er det, der får førerskabet i den nye forsvarspolitiske dimension i EU?

Kl. 14:35

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:35

Niels Helveg Petersen (RV):

Det underer mig faktisk, at hr. Søren Espersen spørger om det her. Vi har lige fået en ny traktat, Lissabontraktaten, der er trådt i kraft. Den indeholder væsentlige nye bestemmelser, når det drejer sig om Europas udenrigspolitiske indsats. Vi er ved at opbygge en EU-udenrigstjeneste, og der er udpeget dels en næsten permanent formand for Det Europæiske Råd, dels en tilsvarende leder af EU's udenrigspolitiske indsatser. Det er noget, der tager tid at få etableret, og vi er jo midt i en proces, hvor det her er ved at blive etableret.

Men der er da kommet nye instrumenter til, der i de kommende år, hvis man kan udnytte mulighederne, vil give Europa større mulighed for at tale med én stemme. Det bør i hvert fald være en dansk bestræbelse. Men det lykkedes jo ikke i sagen om Irak, bl.a. takket være Danmarks indsats. I sagen om Afghanistan lykkedes det jo langt bedre, fordi der var et klart FN-mandat. Men der er da også andre områder, hvor der er divergenser i den europæiske kreds.

Kl. 14:36

Formanden:

Tak til hr. Niels Helveg Petersen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det udenrigsministeren, og bagefter er det forsvarsministeren.

Kl. 14:37

Udenrigsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne starte med at takke for en rigtig god og konstruktiv debat. Jeg synes, det er fremgået meget klart af både redegørelsen og den efterfølgende debat, at vi har store sikkerhedspolitiske udfordringer foran os. Der er ingen tvivl om, at Danmarks sikkerhed, frihed og velstand i højere grad end nogen sinde før er afhængig af den globale udvikling. Der tegner sig jo konturerne af et mere dynamisk internationalt system, hvor der er andre trusler såsom international terrorisme, spredning af masseødelæggelsesvåben, angreb i cyberspace, skrøbelige og sammenbrudte stater, der hver især faktisk påvirker den danske samfundsudvikling og dermed også vores varetæelse af danske interesser i negativ retning.

Det betyder alt sammen, at Danmarks sikkerhedspolitik skal udformes i international sammenhæng – en sammenhæng, der er mere uforudsigelig og kompleks end tidligere. Heldigvis er jeg glad for at sige, at vi er i stand til at møde de krav, bl.a. ved at vi fortsat omstiller vores militære styrker til i højere grad end tidligere at kunne bidrage til internationale operationer samt ved de tiltag, vi gør for at udbygge den civile danske kapacitet. Også på det politiske plan synes jeg, det er vigtigt at få understreget, at vi bidrager konstruktivt til, at de institutioner, som vi fra dansk side mener har størst betydning for den globale sikkerhed og stabilitet, nemlig FN, NATO, EU og OSCE, er i stand til at møde disse krav. Det fordrer nemlig, at reformtiltag ikke kun diskuteres, men også føres ud i livet.

Som det også er fremgået af debatten i dag, er sammentænkning et væsentligt nyt redskab for den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik. Kernen i sammentænkning er, at der er behov for flerstrengede indsatser for at håndtere vanskelige konflikter, og at de militære og civile indsatser skal kombineres i en samlet og integreret tilgang for at være effektive. Der er jo flere af ordførerne i dag, der har været inde på netop hele tankegangen om sammentænkning. Bl.a. har hr. Naser Khader, men også hr. Holger K. Nielsen, været inde på hele den problemstilling, og det har hr. Niels Helveg Petersen også.

For os at se er der ingen tvivl om, at et af de steder, hvor vi jo helt tilbage i 1990'erne oplevede positive erfaringer med sammentænkning, faktisk var i forbindelse med vores indsats på Balkan. Sammentænkning blev så for alvor introduceret i forbindelse med det sidste forsvarsforlig for 2004, og nu er tilgangen så videreudviklet. Og fra 2008 har vi haft en Afghanistan-task-force, hvor man koordinerer indsatsen, og her har vi rigtig gode erfaringer. Jeg kommer tilbage til Afghanistan senere hen, men jeg synes, det er vigtigt at få sagt, at sammentænkning er vejen frem.

Vi har således også taget en række initiativer for at styrke Danmarks evne til at sammentænke stabilisering, genopbygning og kapacitetsopbygning i konfliktområder. Sikkerhedspolitikken er i dag måske mere konkret og nærværende, end den har været i mange år, og derfor er det også rigtig vigtigt, at vi har en god og konstruktiv debat om den.

For så vidt angår de bemærkninger, der er faldet her i dag, vil jeg starte med at sige til Venstres ordfører, hr. Michael Aastrup Jensen, at jeg er meget glad for Venstres tale, og at jeg er meget glad for det fokus, som Venstre valgte at lægge på terrortruslen. Den er der nemlig, og den er der meget konkret, og den er der altså ikke kun i Afghanistan. En gang imellem glemmer man, at der er mange andre steder i verden, hvor Al-Qaeda og andre forsøger at vinde fodfæste, og der er det naturligvis vigtigt, at vi i vores internationale indsats indtænker, hvordan vi kan være med til at imødegå den trussel. Så det synes jeg er meget vigtigt.

Til hr. Jeppe Kofod, som lagde meget vægt på EU, vil jeg sige, at regeringen jo er meget enig i, at EU er en vigtig spiller på området. Og der mener jeg jo, at ikke mindst det, at Lissabontraktaten er trådt i kraft, og muligheden for, at vi nu koordinerer vores udenrigspolitik

og i det hele taget sammentænker tingene strategisk, er en nyskabelse, som vi kommer til at have glæde og gavn af.

Såvel hr. Jeppe Kofod som hr. Niels Helveg Petersen kom ind på spørgsmålet om det danske EU-forbehold. Det er jo ikke det, spørgsmålet handler om i dag. Det har vi lejligheden til at drøfte i næste uge, men jeg vil da gerne have lov til at gentage, hvad der er regeringens holdning til EU-forbeholdene. Vi er og bliver stålsatte på, at EU-forbeholdene er i strid med danske interesser, og at de derfor skal afskaffes, men – hvad vi også har sagt mange gange før – vi er altså også meget optaget af, at en folkeafstemning sker på det rigtige tidspunkt, og der er betingelser, der skal være opfyldt, for at vi vil gøre det. Jeg tror ikke, at jeg vil komme så meget mere ind på det i dag, men som sagt skal det drøftes på tirsdag i Folketingssalen, og der får vi jo god lejlighed til at tage den diskussion.

Kl. 14:42

For så vidt angår det spørgsmål, som hr. Jeppe Kofod og også hr. Niels Helveg Petersen rejste, om ambassadelukninger, vil jeg sige, at jeg som forholdsvis nytiltrådt udenrigsminister bestemt ikke synes, det er særlig sjovt at skulle ud at skære ned nogle steder. Desværre må jeg sige, at der er truffet beslutninger tidligere, der har gjort, at der er behov for at finde penge i Udenrigsministeriet, og min tilgang til det har været den, at jeg synes, det er vigtigt, at vi er til stede overalt i verden, og at vi så skal prøve at rationalisere og sammentænke tingene, så vi får mest muligt for de danske skatteyderes kroner.

Der har vi, for så vidt angår Mellemøsten, valgt at sige, at det samlet set giver bedre mening at flytte den ambassade, der har været i Amman i Jordan, til Abu Dhabi, hvor vi har langt flere erhvervsinteresser og i det hele taget samlet set flere danske interesser, end vi har i Amman. Men jeg vil da gerne her bekræfte, at vi står helt og fuldt bag Det Arabiske Initiativ, og vi bevarer også en medarbejder i Jordan til netop at være tovholder på det. Så jeg vil sige, at det bestemt ikke er noget, man gør med glæde, hver gang man sådan skal lukke frem for at åbne, men det har været en bunden opgave, ikke mindst fordi der er mange ambassader, der er meget dyre at sikre på betryggende vis. Det koster mange penge, og derfor har vi måttet tænke kreativt over, hvordan vi kunne få mest muligt for pengene.

Til hr. Søren Espersen vil jeg sige, at jeg er fuldstændig enig i, at det vigtigste er Danmarks sikkerhed og vores selvstændighed; det er det, der gør os til en fri nation. Derfor er det selvfølgelig også helt afgørende, at nogle af de partnere, vi har haft i rigtig mange år, holder vi fast i. Her vil jeg gerne fremhæve NATO. NATO er en vigtig strategisk partner for os. Der er ingen tvivl om, at NATO er med til at skabe den nødvendige ro og troværdighed, der overordnet er omkring vores sikkerhedspolitik. Og jeg vil sige, at mange af de emner, som hr. Søren Espersen opremsede, sådan set var emner, der passer utrolig godt ind i også det nye strategiske koncept, vi skal til at diskutere i NATO, herunder ikke mindst forholdet til Rusland, hvor Rusland ikke skal ses som en fjende, men som en strategisk partner, som NATO skal have et meget stærkere samarbejde med. Jeg ved, at NATO's generalsekretær er meget optaget af at få et forbedret forhold til Rusland, fordi vi på mange områder, når det gælder terrortruslen, når det gælder Iran, er enige med Rusland, men faktisk også, tror jeg, fordi det på mange af de områder, hvor vi ikke altid er enige med russerne, er nemmere at tale med hinanden, hvis vi også taler om noget positivt med hinanden; det giver også bedre mulighed for en kritisk dialog.

For så vidt angår kampen mod pirateri, som hr. Søren Espersen også nævnte, er jeg meget enig i, at den er rykket højere op på dagsordenen. Der er jo steder i verden, hvor folk er meget desperate, ikke mindst i Somalia, og det afstedkommer altså også, at nogle af dem bliver pirater. Derfor handler det jo om at forbedre situationen på land, forbedre de civile institutioner og regeringsførelsen i landet, og så handler det naturligvis om internationalt at sørge for, at de, der

begår forbrydelsen, bliver retsforfulgt. Der er Danmark jo formand for den juridiske gruppe, der lige nu sidder og arbejder på, hvordan vi kan sikre, at der sker en retsforfølgelse af piraterne. Og det er vigtigt, i kombination med at Danmark bidrager til den internationale flådestyrke. Vi er jo et af de lande, der har rigtig, rigtig mange skibe, der går igennem piratfyldte farvande, og derfor er det selvfølgelig også vigtigt, at vi bidrager til det.

For så vidt angår Arktis – et emne, vi også drøftede under redegørelsesdebatten tidligere i dag – er jeg meget enig med hr. Søren Espersen i, at der også der kommer en meget klar sikkerhedspolitisk vinkel. Noget af det, som vi som dansk formandskabsland vil gøre mest for at sikre kommer på dagsordenen, når Arktisk Råd mødes næste forår, er search and rescue, altså at sørge for, at vi har velordnede flåder og skibe til rådighed, så der, når man begynder at sejle meget i området, også er mulighed for at redde mennesker, der kommer i en nødsituation på havet. Så det bliver meget vigtigt.

For så vidt angår spørgsmålet om masseødelæggelsesvåben og NPT-traktaten, må man jo altså desværre sige, at vi står over for nogle store udfordringer. Vi står over for den udfordring, at vi har et Nordkorea, der bare har meldt sig ud, uden at det har konsekvenser for dem, og vi har et Iran, der ikke vil efterleve en traktat, de selv har underskrevet. Og der tror jeg at det er meget vigtigt, at det internationale samfund ikke ryster på hånden. Velvidende at Tyrkiet og Brasilien som en slags mæglere har forsøgt at aftale en sag på plads med iranerne, er der jo ingen tvivl om, at de på ingen som helst måde efterlever det, som vi kan forvente af iranerne, og derfor skal der lægges pres på dem.

Kl. 14:47

Hr. Holger K. Nielsen rejste mange spørgsmål. Jeg har svaret på nogle af dem, herunder ikke mindst betydningen af sammentænkning, som jeg tror er vigtigt, og spørgsmålet om Arktis. For så vidt angår Afghanistan, må jeg sige, at der altså er en uenighed mellem regeringen og Socialistisk Folkeparti. Jeg mener, at det er helt afgørende for vores sikkerhedspolitik, at vi er i Afghanistan. Talebanregimet skabte meget stor usikkerhed, skabte meget, meget dårlige vilkår for de mennesker, der bor og lever i Afghanistan, ikke mindst dem af kvindekøn. Men ikke nok med det, det var jo en træningslejr for terroristerne, der gjorde, at de kunne drage fra Afghanistan og rundt i resten af verden og angribe os, og derfor er det selvfølgelig helt afgørende, at der sker forbedringer i Afghanistan, og det gør der.

Der er meget flotte forbedringer, efter at vi har valgt at være med til at løfte fredsprocessen i Afghanistan. Den nye forfatning sikrer kvindernes rettigheder. Der er nu basale sundhedsprogrammer for mødre og børn, så 85 pct. af befolkningen i de 34 provinser nu har basale sundhedsprogrammer; det var 8 pct. under Taleban. Spædbarnsdødeligheden er reduceret med 40.000 om året sammenlignet med under Taleban. 5 millioner afghanere har fået adgang til rent drikkevand og sanitet. Massevis af både drenge og piger går nu i skole, og hvad der er meget, meget glædeligt, er, at mange flere piger går i skole nu end nogen sinde før, hvis man sammenligner med Talebanperioden. Så der er rigtig mange gode fremskridt, og det betyder noget for Danmarks sikkerhed, for vores sikkerhed her, at vi sørger for at få gjort Afghanistan til et fredeligere sted.

Hr. Holger K. Nielsen efterlyste på sin vis en kobling til ulandsbistanden, og der vil jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at der selvfølgelig ingen tvivl er om, at det er helt afgørende for os, at vi tænker ulandsbistand og sikkerhedspolitik sammen. Og det gør regeringen også, f.eks. i forbindelse med vores globale ramme, hvor vi har valgt at fokusere på tre områder: Afrikas Horn, regionen omkring Afghanistan og Pakistan og indsatser i Europa. I Afrika ser vi særligt på at styrke de afrikanske regionale organisationers kapacitet til at indsætte fredsoperationer under FN eller AU. I forbindelse med Afghanistan og Pakistan vil vi se på muligheden for at dæmme op for noget af det, der holder liv i terrorismen, nemlig narkotikasmuglingen. Og

endelig skal forswarets sikkerhedssamarbejde i Europa ses i lyset af NATO-udvidelsen, og vi skal se på, hvordan vi kan sikre det på en bæredygtig måde. Så jeg vil sige, at vi faktisk tænker det ind.

Vedrørende tegningesagen, som hr. Holger K. Nielsen også efterlyste flere ord på, vil jeg sige, at vi meget bevidst har forsøgt at lave en sikkerhedspolitisk redegørelse, hvor vi fokuserer på brede og mere generelle udviklingstræk, som skulle udgøre rammen for vores sikkerhedspolitik, og det betyder altså, at der ikke er en masse opremsninger af mange forskellige ting. Nu kan jeg se, at hr. Holger K. Nielsen slet ikke er her, hvilket måske kan undre, når hr. Holger K. Nielsen klart var den, der stillede flere spørgsmål. Men jeg vil sige, at det er et bevidst valg. Så har jeg ikke spor imod, at vi under debatten her tager en diskussion om de enkelte punkter. Det er lidt svært, når hr. Holger K. Nielsen ikke er her, men jeg vil sige om tegningesagen, at jeg mener fuldstændig ligesom hr. Michael Aastrup Jensen, at det da handler om at forsvare vores værdier, forsvare, hvad vi mener, og så handler det om dialog. Jeg tror da på, at det, vi gør, når vi forklarer og drøfter, hvad vores holdninger er, er med til at flytte grænserne positivt hver evig eneste gang. Der er ikke nogen, der er ude på at krænke andre menneskers religiøse følelser, men det handler om, at vi har nogle værdier, som betyder meget for os, og der tror jeg at dialog – også kritisk dialog – er vejen frem.

Hr. Naser Khader vil jeg også meget gerne takke for de beretninger, hr. Naser Khader havde med fra både Libanon og Afghanistan, for jeg tror faktisk, at det betyder meget for vores soldater, at vi også besøger dem og bakker op om dem. Og jeg er meget enig i, at det multilaterale spor også er et, vi skal fokusere på.

Jeg vil også sige tak til hr. Niels Helveg Petersen for en meget flot tale. Jeg er meget glad for, at hr. Niels Helveg Petersen valgte at citere fra redegørelsen, for jeg synes faktisk også, at den indeholder mange gode principielle og overordnede tilkendegivelser, som jeg tror samler Folketinget bredt.

Kl. 14:51

Jeg har noteret mig, at timingen ikke er den bedste, altså at vi skal prøve at lægge den tidligere. Hvad angår forbeholdet, får vi en drøftelse af det på tirsdag, så derfor synes jeg ikke, at vi skal tage den i dag. Jeg er meget enig i, at ikkespredning, begrænsningen af atomvåben er en ny dagsorden, der er sat, ikke mindst efter Obamas »Global Zero«-tale, og heller ikke mindst efter START-aftalen mellem USA og Rusland, og det er en af baggrundene for, at jeg har valgt at udnævne en nedrustningsambassadør. Så det er et område, der får forøget politisk fokus, og jeg er meget glad for, at de i Det Radikale Venstre er enige i den prioritering.

Jeg er faktisk også meget glad for de holdninger, hr. Niels Helveg Petersen udtrykte, for så vidt angår nogle af de nye spillere, der kommer på banen. Vi har oplevet Tyrkiet og Brasilien. Vi har oplevet Kina, der begynder at spille en større rolle, og det tror jeg at vi skal tænke over – både som land, der tror på multilaterale fora, og som et land, der har været vant til måske at have meget stor indflydelse på tingene, fordi der er en lang række lande, der har siddet passivt hen. Jeg tror, det er vigtigt, at vi tænker strategisk over, hvordan vi kan få et tættere samarbejde med mange af de lande. Derfor arbejder vi også for, at vi som et af de første emner i EU får lavet et strategisk partnerskab med Kina, for jeg tror, det er noget, vi kan få rigtig mange fordele af og få meget positivt ud af både i forbindelse med sikkerhedspolitikken og i den politiske og økonomiske verden.

Endelig vil jeg med hensyn til ambassadenedlæggelserne, som jeg også har været inde på i mit svar til hr. Jeppe Kofod, sige, at det jo aldrig er noget, man synes er det sjoveste i verden. Men vi har forsøgt at gøre det på en sådan måde, at det mindst muligt påvirker den store udenrigspolitiske indsats, som vores meget dygtige medarbejdere laver rundtomkring i verden.

Tak for en rigtig, rigtig god debat. Jeg ser frem til debatten næste år, som vi må prøve at rykke frem til et tidspunkt, hvor der også vil være større interesse for den.

Kl. 14:53

Formanden:

Tak til udenrigsministeren. Så er det forsvarsministeren.

Det er tidsmæssigt lidt af et problem, men vi forsøger. Hvis man tager hver anden linje, så når vi det.

Værsgo.

Kl. 14:54

Forsvarsministeren (Gitte Lillelund Bech):

Tak til Folketingets formand. Der er nogle få ting, som jeg synes det er værd at berøre, da den her sikkerhedspolitiske redegørelse faktisk er opstået som en del af det seneste forsvarsforlig.

Samtækningsstrukturen er der mange af ordførerne der har været inde på, nemlig hr. Jeppe Kofod, hr. Naser Khader og hr. Niels Helveg Petersen, og der var NATO's reformarbejde, som hr. Søren Espersen nævnte. Der er faktisk også noget om det nordiske samarbejde, som jeg synes det er værd lige at give et par ord med på vejen.

En ting, som jeg synes det er værd at nævne i forbindelse med den sikkerhedspolitiske redegørelse, og det fremgår også meget klart, er, at når vi taler om forsvarspolitik, kan vi ikke med de resourcer, der er til rådighed, være til stede alle steder på en gang, og derfor må vi jo prioritere mellem indsatserne. Vi er jo i øjeblikket i Afghanistan, Kosovo og Libanon. Vi bekæmper pirater ud for Afrikas Horn, og så løser forsvaret rent faktisk også en lang række nationale opgaver. Det synes jeg måske lige er værd at få med i forhold til nogle af de diskussioner, der har været rejst her.

På samtækningsdelen tror jeg, det er værd at holde fast i – og det har udenrigsministeren også påpeget – at det er vejen frem til at kunne lave løsninger på den sikkerheds- og forsvarspolitiske scene. Specielt når vi ser på skrøbelige stater, drejer det sig jo ikke bare om, at man skal besejre en given fjende. Det drejer sig også om, at vi skal kunne skabe levedygtige stater, som efterfølgende selv kan få bugt med eventuelle bevægelser eller med dem, der ikke deler den pågældende regerings opfattelser. Jeg plejer også nogle gange at kalde samtænkning for smart tænkning, for det er jo sådan set det, det er.

Som det også fremgår af redegørelsen, har regeringen jo etableret den her samtækningsstruktur, som består af en styregruppe med deltagelse af Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Justitsministeriet, og som har et sekretariat, der er forankret i Udenrigsministeriet. Det her sekretariat skal rent faktisk forvalte en global ramme på 150 mio. kr. årligt fordelt på tre fokusområder: Afghanistan og nabolande, Østafrika og Europa.

Jeg har været meget ked af, at hr. Holger K. Nielsen sagde, at han ikke syntes, han havde hørt noget om det før, bortset fra da vi sidste sommer lavede forsvarsforliget, for jeg har sådan set oversendt en detaljeret beskrivelse af, hvorledes de 150 mio. kr. tænkes anvendt, og hvorledes den her struktur kommer til at fungere i praksis, til forsvarsforligskredsen. Nu er hr. Holger K. Nielsen desværre gået, men det kunne være, at jeg skulle sende ham en mail mere og gøre ham opmærksom på, hvordan tingene i praksis vil blive udmøntet.

Jeg synes også, det er værd lige at knytte et par ord til NATO's reformarbejde. Hr. Jeppe Kofod og sådan set også hr. Søren Espersen var inde på af vigtigheden af NATO og vigtigheden af, at vi løser fremtidens sikkerhedspolitiske udfordringer i et internationalt samarbejde. For mig at se er det jo helt essentielt, at vi i de internationale institutioner – og det er ikke bare NATO, men sådan set også FN, OSCE og EU og for den sags skyld andre organisationer – i et samarbejde fortsat kan have fokus på, hvordan vi kan sikre Danmarks sikkerhed. Det, som jeg synes er vigtigt at nævne i den forbindelse, er, at hvis vi skal have de her organisationer til at samarbejde,

så kræver det også, at de tænke smart og tør samtænke, for det er måske der, at der i øjeblikket er en af problemstillingerne.

I NATO-regi er vi gået i gang med, som udenrigsministeren også var inde på, det strategiske koncept og en modernisering af NATO's struktur. Noget af det, som jeg synes det er værd at lægge vægt på, er, at vi skal have en effektiv organisation, som rent faktisk kan håndtere samarbejdet med andre institutioner, men hvor det også er meget klart, hvad medlemslandene kan forvente af NATO. Derfor bliver den diskussion, der skal være det næste halve år om NATO's fremtidige udvikling og strategiske koncept og i det hele taget en reform af NATO, meget, meget vigtig.

Det sidste, jeg lige vil nævne, er samarbejdet i Afrika, for vi har faktisk et nordisk samarbejde i Østafrika. Det drejer sig om kapacitetsopbygning af den østafrikanske freds- og sikkerhedsarkitektur. Det er kommet meget godt fra start. Det er iværksat under det, vi kalder NORDEFKO, som simpelt hen er det nordiske forsvars- og sikkerhedssamarbejde, og det har base i Nairobi i Kenya, hvor vi samarbejder med vores afrikanske partnere.

Det, der er hele tanken med kapacitetsopbygningen i Østafrika, er jo, at vi ved at kombinere det med det udenrigspolitiske – det var hr. Holger K. Nielsen også inde på – faktisk kan forebygge fremtidige konflikter, så vi ikke kommer til at opleve det, vi så i Rwanda i 1994. Fra nordisk side – nu var jeg til Nordisk Ministerråd møde i går – kan jeg sige, at der er meget stor fokus på det fra os alle sammen, og jeg tror, at det, der er meget vigtigt, netop er at se kapacitetsopbygningen i sammenhæng med udviklingsbistanden. Det er det, der bl.a. på det afrikanske kontinent kan gøre, at det er hjælp til selvhjælp. Det tror jeg er værd at have i baghovedet.

En sidste kommentar omkring Arktisk: Jeg vil bare lige nævne, at vi jo har aftalt i forsvarsforliget, at vi skal lave en analyse af forsvarets fremtidige opgaveløsning i Arktisk. Det synes jeg er meget vigtigt, og jeg har bl.a. hørt hr. Søren Espersen fremhæve de roller, som søværnet spiller deroppe. Så jeg ser meget frem til, at vi i forsvarsforligskredsen kan gå videre med det arktiske samarbejde, for det lægger vi i regeringen altså også meget stor vægt på.

Kl. 14:59

Formanden:

Tak til forsvarsministeren. Det lykkes at give en grundig redegørelse for Folketinget. Tak for det.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er forhandlingen sluttet.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 230:

Forslag til folketingsbeslutning om yderligere fredning og bedre beskyttelse af Tøndermarskens unikke naturværdier.

Af Mette Gjerskov (S) m.fl.

(Fremsættelse 16.04.2010).

Kl. 14:59

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er miljøministeren.

Kl. 14:59

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jeg vil godt allerførst slå fast, at jeg også ser med bekymring på den udvikling, vi kan se hos nogle engfuglearter i Tøndermarsken. Der er ikke nogen tvivl om, at bestanden er gået tilbage, og at nogle arter helt er forsvundet fra området. Når det så er sagt, vil jeg også gerne have lov til at bemærke, at der også er meget positivt at sige om natur og landskab i Tøndermarsken. Der er visse steder blevet tegnet et billede af, at der i Tøndermarsken er sådan en helt naturmassakre i gang, hvor Miljøministeriet så bare er dem, der sidder passivt og ser til. Der må jeg indrømme, at det billede har jeg meget svært ved at genkende. Jeg synes, at det faktisk nærmest er et urimeligt og ensidigt og decideret misvisende billede.

Det vil jeg gerne begrunde, og det vil jeg gøre med at forklare lidt om, hvad det egentlig er, der foregår i Tøndermarsken. Forår og efterår fungerer området som opholdssted for en stadig større mængde trækfugle og som yngleområde for bl.a. ænder og gæs, og for fugle tilknyttet rørskov er der tale om en positiv udvikling. Selv for de omtalte engfugle som f.eks. kobbersnepper går det relativt bedre i Tøndermarsken end i marskområder andre steder langs Vadehavet både herhjemme og i vores nabolande.

I Margrethe Kog, som beslutningsforslaget også omfatter, går det endda rigtig godt. Tøndermarsken er som naturområde noget helt enestående i Danmark; det tror jeg vi alle sammen er enige om. Det er et gammelt kulturlandskab, hvor landbruget gennem mange år har været med til at skabe nogle helt specielle livsbetingelser for det enestående fugleliv, der stadig er i marsken. Det er klart, at et område som Tøndermarsken fortjener et højt beskyttelsesniveau, og det har området faktisk også allerede i dag. Hovedparten af det område, som beslutningsforslaget omhandler – det område, som også kaldes for de Ydre Koge – er jo et område, som er omfattet af en beskyttelseslov fra 1988, som netop har sikret et unikt græsningslandskab mod opdyrkning og også har betydet, at der er et godt grundlag for en lang række trængte fuglearter. Margrethe Kogs sydlige del er beskyttet via en landskabsfredning, og loven om saltvandssøen sikrer grundlaget for en af de vigtigste fuglelokaliteter, vi har herhjemme.

Heldigvis kan vi se, at beskyttelsen også virker. Det er dokumenteret i flere rapporter fra Danmarks Miljøundersøgelser, DMU. Bevandingen er sikret gennem et regulativ, som pålægger Tønder Kommune at sikre, at de regulativmæssige vandstande opnås. Både Margrethe Kog og Tøndermarskens Ydre Koge er desuden udpeget som EU-fuglebeskyttelsesområde og Natura 2000-område. Vi har netop haft en ny Natura 2000-plan for området i forhøring hos kommunen. Den nye plan sætter ambitiøse mål for ikke mindst de ynglende engfugle.

Vi er altså helt opmærksomme på, at en række engfuglearter i Tøndermarsken lige er dem, der har behov for ekstra hjælp i yngletiden, hvis der skal blive flere af dem. Det behov blev også understreget af den nye rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, som kom her den 21. april. Rapporten understreger, at vi har fået bevaret de åbne afgræssede arealer, som gør, at området stadig er et af de aller vigtigste for ynglende engfugle, men den dokumenterer også, at tilstanden for en række ynglende engfuglearter er ugunstig. Heldigvis nøjes rapporten ikke med at konstatere, at der er behov for en indsats. Den konstaterer også, at vi står med en udvikling, som kan vendes. Rapporten har en række anbefalinger til, hvordan vi kan gøre forholdene bedre, og i forlængelse af de anbefalinger har jeg bedt Skov- og Naturstyrelsen om at undersøge en række af de muligheder:

For det første muligheden for at indgå aftale med digelaget om, at bevandingssystemet drives, sådan at kanaler og grøfter er vandfyldte tidligt muligt efter 1. marts.

For det andet også muligheden for at forbedre bevandingen i den sydlige del af Margrethe Kog.

For det tredje muligheden for i samarbejde med lodsejerne at reetablere den oprindelige grøblestruktur på omlagte og drænedes arealer.

Og for det fjerde muligheden for mere målrettet at bekæmpe ræve og invasive arter som mårhund og mink i området.

Jeg er helt med på, at det jo ikke er en fuldstændig opfølgning på alle anbefalingerne fra DMU, men det er et godt skridt i den rigtige retning. Det siger jeg ikke bare for egen regning; det har jeg faktisk også DMU's ord for.

Ligesom vi i Miljøministeriet nu går aktivt ind i en række løsningsforslag, har vi heller ikke hidtil blot set passivt til på situationen. Først og fremmest udvirkede vi sammen med Fødevareministeriet, at der i perioden fra 2003 til 2007 blev udbudt en succesfuld MVJ-ordning. Den var både en succes blandt lodsejerne og også en succes for engfuglene.

Kl. 15:04

Vi har også sammen med Fødevareministeriet sørget for, at der fra 2009 igen kunne søges en lignende støtteordning. Denne gang kan man nok tale om en mindre succes. Der har desværre i hvert fald været en noget mindre tilslutning til den.

Men ud over MVJ-ordningen har vi etableret Nørre Sø på 100 ha lidt syd for Tønder – et område, som allerede efter et år tiltrækker både vandfugle og fuglekiggere i stort tal. Vi har givet tilskud etablering af ti nye kunstgrave for ræve i Tøndermarsken for at give jægerne mulighed for at regulere bestanden bedre. Så kører vi i samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening et konkret og succesfuldt projekt til gavn for hedehøgen på egnen. Vi har også etableret gunstige forhold for den trængte sortterne i Hasbjerg Sø. Blot for at nævne, at der ikke er et billede af et passivt Miljøministerium her.

Som alle her formentlig er enige i, er Tøndermarsken et kulturlandskab. Der er endog tale om et kulturlandskab med en meget kompliceret drift, hvor dræning og bevanding skal styres meget præcist over året. Der er rigtig mange faktorer, der har indflydelse på engfuglenes ynglesucces, og de reguleres måske bedre i driftsaftaler, som løbende kan justeres, frem for i en ny mere statisk fredning. Under alle omstændigheder har vi brug for, at de lokale lodsejere er med til at drive marsken. Med de vidtgående tvangsindgreb, der lægges op til, er der selv på trods af erstatninger stor risiko for at miste det lokale incitament til at opretholde marsken, som vi ønsker, og så er vi sådan set lige vidt.

Desuden er det betænkeligt, at vi her og nu skal træffe beslutning om at særlovgive for at opnå Natura 2000-planen for Tøndermarsken, dels på grund af det principielle i forhold til alle de andre Natura 2000-områder – det er ikke realistisk at tro, at vi kan skabe en praksis for, at staten opkøber al jord for at opnå miljømålene – dels fordi det er min holdning, at vi ikke bare kan lovgive os til flere fugle i Tøndermarsken. Men vi kan skabe de bedst mulige betingelser for fuglene, og det sker altså kun, hvis de lokale lodsejere medvirker positivt.

Et rigtig godt eksempel på det lokale samarbejde er, at Skov- og Naturstyrelsen i går indgik en aftale med Digelaget for Tøndermarsken om tidligere bevanding af Tøndermarskens Ydre Koge. Det betyder altså, at kanaler og grøfter vil være vandfyldte tidligt muligt efter 1. marts. Netop mere vand tidligt i sæsonen er en af de vigtigste ting, der skal til for at få engfuglene tilbage. Så det, jeg blot vil understrege her, er, at vi er i fuld gang med at løse problemerne for engfuglene, og jeg vil, som jeg også tidligere har lovet, også støtte den enighed, vi har om at undersøge mulighederne og konsekvenserne miljømæssigt og økonomisk, bl.a. i forhold til sammenhængende virkemidler af at gennemføre tiltag, herunder en eventuel fredning, som sikrer en forbedring af beskyttelsesniveauet.

Så med de ord og med den korte redegørelse må jeg konkludere, at det konkrete forslag er et, jeg vil afvise.

Kl. 15:08

Kl. 15:11

Formanden:

Tak. Der er ønsket om korte bemærkninger, først fra fru Mette Gjerskov.

Kl. 15:08

Mette Gjerskov (S):

Ministeren siger, at der bliver tegnet et misvisende billede. Er der nogen, der tegner et misvisende billede, vil jeg mene, at det er ministeren med sin jubelfortælling om situationen i Tøndermarsken.

Situationen er jo den, at fire ud af fem fugle er forsvundet på 20 år. Hvordan kan man så sige, at det da egentlig går meget godt i Tøndermarsken? Fire ud af fem fugle er forsvundet.

Kl. 15:08

Formanden:

Ministeren.

Kl. 15:08

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Det er jeg sådan set ikke uenig i i forhold til engfuglene. Det er også lige præcis dem, jeg redegør for. Jeg fremlægger også en helt konkret plan for det her netop med bevandingen, som jeg tror i høj grad vil hjælpe. Jeg tror ikke, at det lige præcis vil afhjælpe engfuglenes problem, hvis man laver det her – som jeg nævnte – som en statisk fredning. Jeg tror, det er meget vigtigt, at man så at sige er meget i kontakt med området hele tiden. Det, jeg også gør, er, at jeg ikke kun ensidigt ser på engfuglene. Jeg ser sådan set på helheden.

Kl. 15:09

Formanden:

Fru Mette Gjerskov.

Kl. 15:09

Mette Gjerskov (S):

Jeg kan ikke forstå, at det skulle være nødvendigt for ministeren at tro noget som helst. Der er lavet undersøgelse på undersøgelse, som viser, at situationen ser meget, meget alvorlig ud for Tøndermarsken, for engfuglene i Tøndermarsken. Det er det, jeg beder ministeren om at forholde sig til. Når fire ud af fem fugle er forsvundet, har vi et problem. Det er sket på bare 20 år. Det sidste par år er det eskaleret, og hvorfor er det eskaleret? Fordi miljøministerens forgænger har siddet ovre i ministeriet og snaksovet, mens ordningerne er smuldreret nede i Tøndermarsken.

Det, ministeren taler om med MVJ-ordningerne, er jo smuldret. Det er typisk baseret på denne regerings frivillige aftaler, som ikke holder, som er kortvarige, og som ikke giver nogen løsning. Det betyder, at vi nu altså står og har mistet 80 pct. af fuglene i Tøndermarsken. Det synes jeg da ikke man kan sige ser særlig kønt ud.

Kl. 15:10

Formanden:

Ministeren.

Kl. 15:10

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jeg synes jo i virkeligheden, at det ville klæde også fru Mette Gjerskov at se på helheden i Tøndermarsken og ikke kun ensidigt se på engfuglene, for tilbagegangen for engfuglene har jeg fuldstændig erkendt. Jeg har også redegjort for, hvordan vi netop kan gøre noget ved lige præcis det konkrete problem.

Men når man bliver ved med at holde fast i et billede af en naturmassakre, må jeg bare protestere og netop forklare, hvad det er, der er sket i forbindelse med Tøndermarskloven, og hvad det er for et unikt naturområde, som vi taler om.

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 15:11

Per Clausen (EL):

Fortiden er jo belyst igennem en række samråd med ministerens forgænger, en yderst kedelig historie, hvor man selvfølgelig godt kan sige, at miljøministeren brugte tid på både at være i samråd og på at holde møder med Tønders borgmester, uden at det hjalp noget som helst.

Det, som jeg godt kunne tænke mig at høre om, er det, ministeren nu siger, om, at de deltal, hun er nået frem til, vil sikre, at der sker en øgning i fuglebestanden i det her område. Altså er det sådan, at nu har ministeren en løsning, som vil løse problemerne, sådan at vi om 2-3 år, når vi igen taler med ministeren, kan sige: Jamen hun havde ret, problemet var løst?

Kl. 15:11

Formanden:

Ministeren.

Kl. 15:11

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Hr. Per Clausen ved lige så vel som jeg, at det er svært at spå, navnlig om fremtiden. Jeg ville ønske, at jeg kunne stå og sige her i dag, at vi så har problemet løst om 3 år.

Men det, jeg jo konkret står og siger i dag, er, at vi lige præcis med det initiativ med bevandingen har et virkemiddel her, som vi har en klar tro på vil gøre det mere attraktivt for engfuglene at søge dertil, så jeg synes, at det er et vigtigt initiativ. Man kan jo altid have lyst til at stille spørgsmål tilbage, for jeg er godt klar over, at oppositionen her sidder meget fastlåst i et billede af, at det her kun kan løses med sådan en statisk fredning. Der er det, jeg fortæller, hvordan det her i samspil rent faktisk har skabt resultater. Det er de resultater, jeg også tror vi kommer til at se fremadrettet.

Kl. 15:12

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 15:12

Per Clausen (EL):

Nej, det har miljøministeren nu ikke helt ret i. Altså, jeg har mindst to-tre gange til den tidligere miljøminister sagt, at jeg syntes, at det lød rigtig godt, at han ville få en aftale med Tønders borgmester, hvis den bare kunne holde. Den kunne ikke holde. Han kunne ikke få nogen aftale. Hvis han fik en aftale, tilfredsstillede den i hvert fald ikke lodsejernes krav.

Er problemet ikke, at miljøministeren ikke engang kan forsikre os om, at man vil gøre det, som er det bedste med hensyn til at sikre, at fuglene får bedre vilkår, fordi miljøministeren stadig væk baserer sig på midlertidige aftaler med lodsejerne i stedet for ligesom at sige, at nu kommer vi ud af det problem en gang for alle, får klaret reglerne, og så får de den erstatning, de skal have. Formentlig vil det være billigere for staten, for det, vi har set, er, at lodsejerne jo med jævne mellemrum ligesom siger, at det, de har fået, er for lidt, de er nødt til at have mere. Det har kostet ganske meget ikke at opnå nogen resultater i de seneste år.

Kl. 15:13

Formanden:

Ministeren.

Kl. 15:13

tage initiativer, i forhold til hvor tidligt dyrene kommer på græs i området?

Kl. 15:16

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jamen jeg er sådan set ikke enig i den præmis, der hele tiden bliver lagt på, om, at vi ikke har opnået noget som helst resultat. Jeg er i øvrigt enig i, at der er blevet brugt rigtig mange penge på det her, og jeg synes jo, det er en mærkelig tanke, at de her 80 mio. kr., som indtil videre bare sådan skulle være blevet hældt ud af vinduet i forbindelse med Tøndermarskloven, ikke skulle have skabt noget som helst resultat. Altså, hvis vi går tilbage historisk set og ser på, hvad det egentlig var for et område, hvad det var, man gjorde, og hvad det var for nogle resultater, man skabte, har jeg al mulig god grund til at tro på, at man lige præcis, fordi man betaler digelaget 1 mio. kr. om året for at drive det her bevandingssystem, med det initiativ her nu også kommer til at skabe de resultater, som vi sådan set alle sammen er enige om at vi gerne vil se i forhold til engfuglene.

Kl. 15:14

Formanden:

Så er det hr. Benny Engelbrecht for en kort bemærkning.

Kl. 15:14

Benny Engelbrecht (S):

Jeg vil godt vende tilbage til spørgsmålet om den nye aftale om, at der skal vand på tidligere. Det er jo et godt initiativ, men som jeg ser det, er det bare ikke nok, for der er også et væsentligt spørgsmål om vandstandshøjden. Ifølge miljøministerens egen glimrende handlingsplan for truede engfugle fra 2005 må grundvandsstanden nemlig højst være 10-30 cm under jordoverfladen i maj og i første halvdel af juni, hvis vi skal have engfuglene til at yngle der. Så hvis vi skal efterleve handlingsplanen for truede engfugle, skal vandstanden altså være meget højere i Tøndermarsken, end den er i dag, måske 0,5 m højere. Hvor er initiativerne i forhold til at få vandstandshøjden op?

Kl. 15:15

Formanden:

Ministeren.

Kl. 15:15

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Nu går vi meget ind i teknikken her i forhold til vandstand og vandhøjder osv. En ting, som det i hvert fald er vigtigt at sige, er, at jeg tror meget på, at vi netop skal arbejde meget, meget målrettet med den her bevanding, så vi sikrer de bedste vilkår for engfuglene. Det er sådan set det, hele initiativet går ud på. Vi kan godt have en eller anden meget teknisk diskussion nu om vandhøjder på 30 cm og det ene og det andet, men jeg vil sige, at hr. Benny Engelbrecht er meget velkommen til at stille et teknisk spørgsmål via udvalget.

Kl. 15:15

Formanden:

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 15:15

Benny Engelbrecht (S):

Ja, undskyld, at jeg stiller nogle spørgsmål, som er relevante for Tøndermarsken. Jeg vil dog sige, at jeg i hvert fald på ét punkt gerne mere generelt vil anerkende og rose ministeren, nemlig idet ministeren jo i sin tale erkender, at MVJ-ordningen, den frivillige ordning, er en mindre succes. Det vil jeg nok vove at påstå er en underdrivelse, men ikke desto mindre kan vi da i hvert fald sagtens blive enige om, at det ikke har været det mest fremmende.

Der er dog et andet spørgsmål, som også er ret så væsentligt i forhold til marsken, og som ikke kun handler om vand, nemlig hvor tidligt kreaturerne kommer på græs. Vil ministeren også være med til at

Formanden:

Ministeren.

Kl. 15:16

Miljøministeren (Karen Ellemann):

I forhold til diskussionen om de anbefalinger, for det er jo også nogle anbefalinger fra DMU's rapport, vil jeg sige, at jeg også har noteret mig de anbefalinger, de er kommet med. Og til det her med udbinding af dyrene – jeg går ud fra, at det er det, hr. Benny Engelbrecht spørger til – vil jeg altså sige, at der igen på grund af områdets meget særlige beskaffenhed, og fordi dyrene kommer langvejs fra og fra mange forskellige bedrifter, jo ikke har været tradition for græsningsfællesskaber i marsken. Men det kan man jo forsøge sig med, og det er også på en eller anden måde en måde at imødekomme DMU's anbefalinger på. Så jeg vil da ikke fuldstændig blankt afvise, at det i hvert fald også er noget, vi kan kigge nærmere på.

Kl. 15:17

Formanden:

Tak til miljøministeren. Så går vi til ordførerrækken, og den første ordfører er hr. Eyvind Vesselbo som ordfører for Venstre.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Når man ser det her beslutningsforslag, bliver man egentlig lidt glad over den udvikling, der ligesom har ramt Socialdemokratiet igennem det sidste stykke tid, fordi det her viser jo, at Socialdemokratiet nu sammen med Venstre, regeringen og Dansk Folkeparti er begyndt at fatte interesse for naturområdet. Der har her på det sidste været en række beslutningsforslag, som egentlig har været meget positive og har vist, at Socialdemokratiet nu er ved at være med på vognen i en aktiv natur- og miljøpolitik. Det er jo også prisværdigt, at man fra Socialdemokratiets side nu sætter fokus på at bevare naturen i Tøndermarsken. Det er prisværdigt, at man har interesse for at gøre noget for naturen og har interesse for at bevare et naturområde som Tøndermarsken, som jo er noget helt specielt og unikt, men den måde, som Socialdemokratiet vil gøre det på, er vi ikke enige i.

Vi mener faktisk, at der er gjort en lang række tiltag, som ministeren jo nævnte i sin tale, men at arbejde videre på at frede området er jo ikke den vej, som løser de problemer, der vitterlig er i Tøndermarsken. Jeg synes ikke, der skal lægges skjul på, at der har været en stærk påvirkning af området, som må betyde noget for naturen og miljøet, og derfor er det jo prisværdigt, at man stiller sådan et forslag for at gøre noget for at forbedre de vilkår. Men værktøjet til at gøre det med er forkert, det er ikke fredning, for jeg mener ikke, at vi her i Folketinget skal bestemme i den her sammenhæng, hvad man skal gøre i et lokalområde. Det har jo fungeret glimrende med de frivillige ordninger, som er i øjeblikket, og dem synes jeg bare man skal arbejde videre på. Man kan jo bare nævne alle de initiativer, som er taget i et lokalområde, og som også er taget på grund af rammerne, der er lagt fra centralt hold her. Men det at gå ind og lave en fredning, hvor man herinde på Christiansborg kloger sig på, hvordan situationen skal være i det område, mener jeg faktisk er en helt forkert vej at gå.

Det, som det drejer sig om her, er jo fortsat at give borgerne i området, lokalbefolkningen, et ejerskab til det, der skal ske i området. Det gør man ikke ved at frede det. Det gør man ved at inddrage dem i de initiativer, der skal tages på frivillig basis, for at vedligeholde og fastholde området på en god og fornuftig måde.

Så må jeg igen her sige, at sådan som jeg læser forslaget, er der åbenbart ingen grænser for, hvor mange penge Socialdemokratiet vil bruge på det. De penge, der bliver foreslået her, er jo ikke nogen penge, der er afsat på finansloven, går jeg ud fra, men det er så et spørgsmål, som kan komme. Det kan være, de bliver afsat. Det kan også være, de har været afsat, men det er så et spørgsmål. Men at bruge 60 mio. kr. i en tid, hvor vi alle sammen skal spare, altså at bruge 60 mio. kr. på en fredning, hvor man i stedet kunne inddrage lokalbefolkningen i at passe og pleje området, som der har været tradition for, mener jeg er en helt forkert vej at gå. Men det har jeg nok også givet udtryk for nogle gange.

Derfor kan der ikke være tvivl om, at Venstre ikke kan støtte forslaget, men vi vil gerne sammen med Socialdemokratiet være med til at finde nogle gode, konstruktive løsninger til at forbedre vilkårene i Tøndermarsken for både dyr og planter og mennesker.

Kl. 15:21

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Mette Gjerskov.

Kl. 15:22

Mette Gjerskov (S):

Venstres ordfører siger, at de frivillige ordninger har fungeret glimrende. Regeringen har haft 10 år til at få de frivillige ordninger til at fungere, og de fungerer ikke. Når vi står i dag med kun en ud af fem fugle tilbage, er det, fordi ordningerne ikke fungerer.

Jeg er meget enig i, at lodsejerne skal inddrages. En fredning betyder ikke, at man ikke kan have dyr f.eks. i Tøndermarsken, at man ikke kan drive Tøndermarsken landbrugsmæssigt, men det skal være på naturens præmisser. Og problemet lige nu er, 1) at der er for tørt, og 2) at kreaturer, får og kvæg, bliver udbundet alt for tidligt, så de tramper fuglerederne i stykker. Det ved Venstres ordfører, vi har drøftet det her før, og alligevel står han her og himler op om frivillige ordninger, der ikke virker.

Kl. 15:22

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:23

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil nu alligevel hævde, at de frivillige ordninger virker. Det er jo ikke sådan, at løsningen er at frede området, for man kan ikke lovgive sig til flere fugle eller flere fisk eller mere natur. Det kan man ikke lovgive sig til. Det, man kan gøre, er, at man kan lave rammerne, men i rammerne mener jeg der skal indgå det værktøj, at det er de lokale folk, folk i lokalområdet, som er med til at fastholde og udvikle det her område som et helt specielt naturområde. Så denne passive indsats, som man gør ved at frede området, mener jeg ikke de har fortjent i Tøndermarsken. De har fortjent at blive taget alvorligt og blive inddraget, og det forstår jeg så også at fru Mette Gjerskov og Socialdemokratiet gerne vil, og så er det jo det, vi skal satse på.

Kl. 15:23

Formanden:

Fru Mette Gjerskov.

Kl. 15:23

Mette Gjerskov (S):

Venstres ordfører lyder, som om vi vil komme som en tyv i natten og frede et område. Altså, Venstres ordfører er vel klar over, at området er fredet i forvejen? Det, vi taler om her, er en yderligere fredning, fordi der er behov for en opstramning på det her. Når vi ser, hvordan situationen er med fuglelivet i Tøndermarsken, kan vi se, at der er brug for en opstramning. Men der er også brug for, at man

tager lodsejerne og lokalområdet alvorligt. Derfor er vi faktisk parate til at sige, at så må der gives den erstatning, der skal til, for at vi sikrer, at de 80 mio. kr., vi allerede har brugt i Tøndermarsken, ikke bare er hældt ud af vinduet.

Jeg vil gerne medgive, at havde vi ikke lavet den første fredning af Tøndermarsken, ville der nok have været hvedemarker nu. Så på den måde er situationen da bedre, end den kunne have været. Men jeg vil sige til Venstres ordfører, at fire ud af fem fugle simpelt hen ikke er godt nok for de frivillige ordninger.

Kl. 15:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:24

Eyvind Vesselbo (V):

Som jeg sagde før, mener jeg ikke, at man kan lovgive sig til, at der kommer flere fugle. Det er jo altså heller ikke regeringens medlemmer, som går hen og træder fuglene ned. Det er jo det slid, der er på området, den påvirkning, som er på området, og som jeg nu forstår fru Mette Gjerskov gerne vil være med til at gøre noget ved sammen med lokalbefolkningen. Så er det bare, jeg siger, at det er det, vi skal samle os om, og ikke en eller anden fredning. Jeg ved udmærket godt, at der i forvejen er fredning i en del af området, men denne kombination af, at man har fredet det, der er helt specielt i den sydlige del, samtidig med at man videreudvikler naturhensynene i den øvrige del, mener jeg er en fremragende måde, især når man gør det sammen med dem, der bor i området.

Kl. 15:25

Formanden:

Så er det hr. Benny Engelbrecht for en kort bemærkning.

Kl. 15:25

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan forstå på hr. Eyvind Vesselbo, at vi ikke kan blive enige om værktøjet til at opnå resultater, men kan vi så blive enige om målene? Kan vi blive enige om, at naturhensynet er vigtigt? Kan vi blive enige om, at der skal mere vand og højere vandstand, og at dyrene skal senere på græs, så de ikke træder fuglereder ned – jeg beskylder nemlig ikke hr. Eyvind Vesselbo for at gøre det selv, det vil jeg godt slå fast her – så vi når frem til det mål, at der rent faktisk kommer flere fugle? Er vi enige om de målsætninger? For så må vi til gengæld også lytte til lokalbefolkningen, der siger: Jo, jo, men så skal der også ske en rimelig compensation. Siger hr. Eyvind Vesselbo, at han mener, at det her skal opnås via lokalbefolkningen selv, at de bare ikke skal have en fair compensation for det, at de selv skal betale for det?

Kl. 15:26

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:26

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg kan forstå på hr. Benny Engelbrecht, at han er i gang med at trække forslaget om fredning tilbage, for det, hr. Benny Engelbrecht siger, er jo det, som jeg siger i lidt mere overordnede vendinger, nemlig at vi gerne vil sikre naturen, og at vi gerne vil sikre, at lokalbefolkningen er med til at bevare og videreudvikle naturen.

På en lang række af de punkter, som hr. Benny Engelbrecht nævner, er det jo nogle af de initiativer, man kan drøfte i fællesskab, hvis vi sætter os sammen og bliver enige om, at der skal gøres noget, som ikke er fredning, men som er at bevare og videreudvikle området.

Der er bare det, at sagen blokeres af, at Socialdemokratiet så entydigt satser på en fredning.

Kl. 15:30

Men hvis det var en åbning til et samarbejde om det her bagefter, er Venstre altid villig – og det ved jeg også at regeringen er – til at drøfte sagerne med Socialdemokratiet, men ofte forlader Socialdemokratiet jo forhandlingerne.

Kl. 15:27

Formanden:

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 15:27

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo fremragende. Venstre vil nøjagtig det samme som Socialdemokraterne vil – nøjagtig de samme naturområder, nøjagtig den samme handlingsindsats – men vil det ikke via en fredning, for det koster penge.

Med andre ord er det, som Tønders borgere kan imødesee, og det kan de så være glade for, at de får nøjagtig de samme mål, de skal leve op til, med en Venstre ledet regering, som de ville få med en socialdemokratisk ledet regering. Forskellen er blot den, at Socialdemokraterne betaler for den natur, der skal være, og det vil en borgerlig regering ikke. Det er da et meget klart valg. Jeg synes ærlig talt, at det er ganske udmærket, at borgerne i Tønder også kan få det at vide.

Kl. 15:28

Formanden:

Værsgo.

Kl. 15:28

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg tror ikke, at hr. Benny Engelbrecht helt hørte, hvad jeg sagde, nu han snakkede med fru Mette Gjerskov under min tale, for det er ikke helt gledet ind på lystavlen hos hr. Benny Engelbrecht, at jeg sagde, at vi gerne vil gøre noget for at bevare, beskytte og videreudvikle den gode natur og det unikke område derovre. Og nogle af de elementer, som hr. Benny Engelbrecht kom med, var jo nogle, vi kunne diskutere.

Men jeg forstår så – og det har hr. Benny Engelbrecht nu bekræftet – at Socialdemokratiet tilbagekalder forslaget om at frede området, for det var sådan set ikke det, hr. Benny Engelbrecht foreslog mig nu. Han foreslog det, som jeg selv foreslog, og bekræftede, at man godt vil have et samarbejde med regeringen om at løse det uden at frede området. Det synes jeg faktisk er meget konstruktivt, vil jeg sige til hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 15:29

Formanden:

Så er det hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 15:29

Per Clausen (EL):

Jeg kan godt forstå, at hr. Eyvind Vesselbo nødig vil blive grebet i at pålægge landmænd noget uden at give dem en god betaling for det, for det er sikkert et dårligt udgangspunkt for de Venstrefolk, der skal føre valgkamp området. Hr. Eyvind Vesselbo forestiller sig vel så, at man skal opnå de samme resultater ved at lave frivillige aftaler, men jeg kunne godt tænke mig at spørge, om hr. Eyvind Vesselbo har gjort sig nogen overvejelser om, hvor store beløb det bliver nødvendigt at bruge til det set i lyset af de dårlige resultater, man har opnået med de meget store beløb, der er blevet brugt indtil nu.

Kl. 15:30

Formanden:

Ordføreren.

Eyvind Vesselbo (V):

Når nu jeg står og roser det her initiativ, der er taget med det beslutningsforslag, lige bortset fra at det går ud på at frede, er det jo, fordi jeg mener, at selv om der er gjort en stor indsats, og selv om der er brugt mange penge, kan det godt gøres bedre. Sådan er det jo med alle ting her i livet: Selv om man gør det rigtig godt, vil man næsten altid kunne gøre tingene bedre. Det kan man også i den her situation, og jeg forstod, at hr. Per Clausen gerne ville have et eller andet beløb på, hvor meget det skulle koste. Jamen nu er det jo sådan, at tingene er i gang, og der er taget initiativer ikke alene af mere formel karakter, men også i de frivillige aftaler. Så noget konkret beløb vil jeg ikke stå her fra talerstolen og komme med.

Kl. 15:30

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 15:31

Per Clausen (EL):

Nej, men det er også helt i orden. Det ville jo også være dristigt, for så var hr. Eyvind Vesselbo i hvert fald sikker på at betale mindst det beløb, han nævnte, hvis jeg kender jyske landmænd ret. Men pointen er jo, at de initiativer, der er sat i værk nu, næppe er tilstrækkelige, og vi ved fra tidligere, at en af grundene til, at de frivillige aftaler brød sammen, jo var, at lodsejerne ikke mente, at de fik kompensations nok. Og derfor er mit spørgsmål alligevel til hr. Eyvind Vesselbo, om det, han står og foreslår nu, i virkeligheden ikke er at betale landmændene noget mere end det, Socialdemokraterne vil, for at gøre det samme. Og det er måske også et mere populært standpunkt for Venstre at sige: Vi skal give landmændene lidt mere for at gøre det samme, som Socialdemokraterne vil have dem til at gøre lidt billigere.

Kl. 15:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:31

Eyvind Vesselbo (V):

Nu har jeg koncentreret mig om det, som det her beslutningsforslag beskæftiger sig med, nemlig et forslag om at frede området. Jeg har overhovedet ikke på noget tidspunkt drøftet noget om landmændene eller kompensationer. Det, jeg har koncentreret mig om, er naturbeskyttelsen, og det er jo også det, som jeg mente at hr. Per Clausen burde have stillet mig nogle spørgsmål om, og ikke om noget, som i realiteten ikke har noget med det her beslutningsforslag at gøre.

Kl. 15:32

Formanden:

Tak til hr. Eyvind Vesselbo. Næste ordfører er hr. Jørn Dohrmann, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:32

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Det er jo altid dejligt at skulle snakke om bl.a. Tøndermarsken og miljøpolitik i det hele taget. Vi har selvfølgelig nogle unikke naturværdier rundtomkring i Danmark, og dem er vi utrolig glade for, og dem vil vi også gerne passe meget på, for det er vigtigt for fuglelivet og for dyrelivet i det hele taget. Så derfor er det jo godt, at vi får den diskussion: Hvordan kan vi eventuelt gøre det lidt bedre? Og der må vi sige, at der jo bl.a. med »Grøn Vækst« er åbnet mulighed for, at andre kan købe arealer, hvis man har lyst til det. Når vi laver landbrugsloven om, er det sådan, at hvis Danmarks Naturfredningsforening synes, at noget virkelig er et godt projekt, eller

hvis hr. Benny Engelbrecht, eller hvem det nu skulle være, synes, at her vil de gerne gå ind og købe noget landbrugsjord og gøre noget særligt for det område, så kan det lade sig gøre.

Derfor må vi jo også sige med hensyn til det, som man har gjort i lang tid, nemlig lavet frivillige aftaler og den slags ting, at det altid kan diskuteres, om det har virket, og om det har virket efter hensigten. Det tror jeg man kan få store og lange diskussioner om, men det vigtige er, at vi ser på området og ser på: Hvad har vi rent faktisk gjort af tiltag? Altså, man har bl.a. etableret en stor sø på 100 ha, det er noget naturgenopretning, som man har gjort i området, og man laver f.eks. også kunstgrave til rævene, sådan at man også kan regulere rævebestanden, så man ikke har problemer i forbindelse med de fugle, der yngler i området. Ud over det har man også lavet andre projekter.

Det, jeg bare vil sige med det, er, at man jo er i gang med at foretage ting i det her område netop for at gøre noget for naturen. Men som vi ser det i Dansk Folkeparti, er det vigtigt, at man ligesom får undersøgt til bunds: Hvad er den bedste måde at løse de her problemer på rundtom i Danmark? Og der må man sige, at det ikke ligger lige for i vores kalender at lave yderligere fredninger på nuværende tidspunkt. Man skal tænke på, at der skal midler til, og at der skal laves en plan, inden man kan gøre det, sådan som vi ser det. Men jeg kan forstå, at Socialdemokraterne nu har sat det her op som det første projekt, man ønsker at gennemføre, når man engang, hvis man engang får et regeringsskifte. Der kan jo gå lang tid; vi ved, at i Japan tog det 50 år med den samme regering, så der er kun 41 år tilbage, men de går jo også på et eller andet tidspunkt.

Men ud over det synes vi, at beslutningsforslaget, som er lagt frem her, ikke er den måde, vi skal løse det her problem på. Vi vil hellere koncentrere os om at lave nogle konkrete aftaler med de enkelte lodsejere nede i området. Så vi kan ikke støtte forslaget, som det er lagt frem her.

Kl. 15:35

Formanden:

Fru Mette Gjerskov for en kort bemærkning.

Kl. 15:35

Mette Gjerskov (S):

Jeg synes jo, det er meget ærgerligt, at Dansk Folkeparti ikke vil støtte forslaget, men jeg kunne da godt tænke mig at få at vide: Er Dansk Folkeparti tilhænger af den forundersøgelse, som ministeren har redegjort for, at hun er parat til at lave? Og hvis det ikke er en fredning, der skal til, kunne hr. Jørn Dohrmann så fortælle, hvilke rigtig mange forskellige forslag Dansk Folkeparti er kommet med i årenes løb for at løse problemet i Tøndermarsken? Det er jo ikke et nyt problem, vi står med.

Kl. 15:36

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:36

Jørn Dohrmann (DF):

Vi har jo sagt hele tiden, at vi ønsker, at man ligesom ser på alle steder i Danmark, ikke kun Tøndermarsken. Der er mange andre unikke naturområder, som vi hele tiden skal være opmærksomme på at vi får forbedret, og derfor har Dansk Folkeparti jo også været med til at lave bl.a. nationalparker, netop for at få mere natur, så folk kan komme ud og opleve naturen. Det er bl.a. den måde, som vi synes er den rigtige måde at gennemføre tingene på.

Så må jeg bare sige, at Socialdemokraterne har haft mulighed for at gøre det for mange år tilbage, altså lave nationalparker. Det blev ikke til noget, det er først blevet til noget med støtte fra bl.a. Dansk Folkeparti under den nuværende regering, så man kan sige, at der er

gjort rigtig mange ting, også for at give folk oplevelsen af naturen og for at give et løft i det område til, at her kan man lave en særlig indsats. Vi har været med til afsætte en miljømiliard, også til natur- og vandprojekter, som jo også løfter naturen rundtomkring, bl.a. også i Tøndermarsken.

Kl. 15:37

Formanden:

Fru Mette Gjerskov.

Kl. 15:37

Mette Gjerskov (S):

Det er fint at høre om Dansk Folkepartis fantastiske miljøindsats her og der, som jeg tror ordføreren selv sagde. Men nu behandler vi altså et forslag om Tøndermarsken, og hvis Dansk Folkeparti ikke kan gå ind for denne yderligere fredning af Tøndermarsken, som vi har foreslået, men samtidig erkender, at der er et kæmpestort problem for naturen i Tøndermarsken, hvad vil Dansk Folkeparti så? Hvor er alle de forslag fra Dansk Folkeparti, som hjælper fuglene, og som hjælper dyrelivet i Tøndermarsken? Det var det, jeg spurgte om, og kun om Tøndermarsken. Jeg har ikke brug for at høre om nationalparker alle mulige andre steder.

Kl. 15:37

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:38

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen vi siger bare, at vi er nødt til at se generelt på det her. Netop når vi bruger en miljømiliard, er der altså mange projekter, der kan få glæde af de penge, der bliver afsat, og jeg må bare sige til den socialdemokratiske ordfører, at det er den måde, vi ligesom laver naturgenopretningsprojekter på. Vi laver en plan med, hvor mange penge vi nu afsætter til at arbejde med, og så går vi ud og siger: Her har vi nogle konkrete projekter, som jo også bl.a. dækker ting, som foregår omkring Tønder. Det er da vigtigt, at vi får spredt det her, det er jo ikke kun et enkelt område, som skal have glæde af en milliard, så derfor sker der noget i Tøndermarsken, men der sker også noget oppe i Nordjylland og på Sjælland og alle steder, så alle skulle jo egentlig være glade. Men jeg kan bare forstå, at Socialdemokraterne er skuffede. De har ikke fået det her sat på dagsordenen på et tidligere tidspunkt, og deres problem er ikke løst, men det kan vi altså ikke løse i dag.

Kl. 15:38

Formanden:

Så er det hr. Benny Engelbrecht, kort bemærkning.

Kl. 15:39

Benny Engelbrecht (S):

Jeg synes, det er fint, at ordføreren fra Dansk Folkeparti er så optaget af, hvem der først har fundet på at lave nationalparker. Lad mig blot minde ordføreren om historien, nemlig 1924, etablering af nationalpark Dybbøl, som blev indviet af daværende statsminister Thorvald Stauning. Den blev i øvrigt skabt på midler indsamlet af offentligheden, så man kan godt tage patent på meget, og det ved jeg at Dansk Folkeparti også gerne vil, men spørgsmålet er ikke desto mindre – og det er vel i grunden også meget relevant, når man nu snakker Dybbøl i den her sammenhæng, som også er et sønderjysk tiltag, for jeg har bemærket, at Dansk Folkeparti har gjort meget for at sikre midler afsat til netop det område: Hvor unikt skal et område i grunden være naturmæssigt, for at Dansk Folkeparti mener, at det fortjener statslig støtte og en ekstraordinær indsats? I min bog er

Tøndermarsken i hvert fald noget ganske særligt, ikke bare i Sønderjylland, ikke bare i Sydjylland, men i hele Danmark.

Kl. 15:42

Kl. 15:39

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 15:40

Jørn Dohrmann (DF):

Nu ved hr. Benny Engelbrecht jo godt, at der ikke findes en facitliste over, hvordan det skal se ud, når man skal give støtte til et område. Det er jo sådan, at man går ind og vurderer hvert eneste område og projekt og ser, om det her giver mening at lave noget naturgenopretning. Det kan være til gavn for fuglene eller fiskene, eller hvad det er, man nu ønsker at tilgodese i det enkelte projekt. Så der er masser af muligheder, og vi har netop i flere omgange afsat en miljømilliard, hvor det er sådan, at vi går ud og hjælper i de her områder. Jeg må bare sige, at de penge jo netop er kommet ud i de her lokalsamfund, de er netop kommet ud til naturprojekter til gavn for fuglene, for fiskene, og med midler bl.a. også fra EU kan man så få meget mere ud af de her penge. Og det er jo den måde, at Dansk Folkeparti ønsker at gøre det på, ikke ligesom dengang Socialdemokraterne havde regeringsmagten. Der afsatte man en masse penge på finansloven, men de blev aldrig brugt.

Kl. 15:41

Formanden:
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 15:41

Benny Engelbrecht (S):

Det er i grunden meget underholdende at skulle stå i Folketingssalen og høre en ordfører fra Dansk Folkeparti benytte EU som argumentation. Det synes jeg er pudsigt, især fordi Tøndermarsken jo er et af de områder, som EU også har interesseret sig utrolig meget for, fordi man altså ikke nødvendigvis synes, at Danmark har gjort det så godt, som Danmark kunne. Men i forhold til en prioritering, altså bare lige for få det slået fast en gang for alle: Det, som hr. Jørn Dohrmann siger, er altså, at Dansk Folkeparti ikke mener, at Tøndermarsken er et område af en sådan værdi, at man skal gå ind og prioritere det med offentlige, statslige midler. Kan ordføreren ikke lige bekræfte det?

Kl. 15:41

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 15:41

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg må bare sige, at hr. Benny Engelbrecht overhovedet ikke hører efter og drager sine egne konklusioner. Det må jeg bare sige. Vi giver jo altså støtte i dag netop for en særlig miljøvenlig jordbrugsproduktion, MVJ. Det er jo støtte til området.

Jeg må bare også sige, at når vi taler om, at EU giver penge til nogle projekter, så er det da penge, vi skal tage imod, når vi har mulighed for det, uanset om vi er for eller imod EU. Derfor må jeg bare sige, at kan vi få flere penge til nogle projekter, så tager vi da gerne dem. Kan projekterne blive bedre, så sørger vi bare for det, også fra Dansk Folkepartis side. Vi siger, at vi må få mest muligt ud af de penge, vi ofrer, bl.a. på natur og miljø. Så derfor må jeg bare sige, at vi er godt i gang. Vi har afsat penge sammen med regeringen i forbindelse med miljømilliarden, som jo netop løfter alle områder, ikke kun et specifikt område, som bl.a. er en del af hr. Benny Engelbrechts valgkreds.

Formanden:

Tak til hr. Jørn Dohrmann, der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Naser Khader som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Naser Khader (KF):

Da vores ordfører på området har forladt partiet, vil jeg gerne holde den tale, han skulle have holdt i dag.

Dette beslutningsforslag er på mange måder et udmærket forslag, og det er meget sympatisk, at man vil gøre en øget indsats for den unikke natur, som findes i Tøndermarsken. Der er al mulig grund til at beskytte vores naturværdier, og regeringen har fokus på disse værdier, når »Grøn Vækst« og vandrammedirektivet skal føres ud i livet.

I dette aktuelle tilfælde er området allerede udpeget som fuglebeskyttelsesområde, og det er en del af Natura 2000-området Vadehavet. Disse tiltag har allerede medført, at området ligger som den naturperle, det er, og som det naturligvis fortsat skal blive ved med at være.

Endvidere er der lagt op til en række lokale initiativer, som skal være med til at forbedre forholdene for de mange værdifulde ynglefugle, som holder til i området. Der burde således ikke være behov for at gennemføre yderligere fredninger i området, men det er klart, at såfremt der dukker et behov op, skal man være klar til at skride ind med de nødvendige tiltag.

I Det Konservative Folkeparti er vi af den opfattelse, at vi skal aflevere vore naturværdier i samme stand, som vi modtog dem, og gerne bedre. Så vi er med på enhver dialog, der kan fremme dette. Vi er af den opfattelse, at naturområderne i Tøndermarsken er tilstrækkeligt beskyttet og kan derfor ikke støtte dette beslutningsforslag, men vi ser frem til den fortsatte udvalgsbehandling.

Kl. 15:44

Formanden:

Tak til hr. Naser Khader. Hr. Niels Helveg Petersen som ordfører, værsgo.

Kl. 15:45

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Da mit partis ordfører, fru Bente Dahl, ikke kan være til stede, skal jeg på mit partis vegne gøre den bemærkning, at vi har stor sympati for forslaget, at vi synes, det er et godt forslag, og at vi finder, at udviklingen for nogle fuglearter i området er foruroligende, og synes, det er en god idé at få udarbejdet en forundersøgelse af Tøndermarskens fremtid.

Med disse bemærkninger vil jeg anbefale beslutningsforslaget, som selvfølgelig skal igennem en udvalgsbehandling.

Kl. 15:46

Formanden:

Tak til hr. Niels Helveg Petersen. Så er det hr. Per Clausen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 15:46

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg er jo desværre i den situation, at de tidligere partifæller, som jeg har gående rundt herinde på Christiansborgs gange, tør jeg ikke overlade at skrive mine taler. Så jeg har selv ligesom måttet klare det i dag. Men jeg vil starte med at sige, at det jo altid er spændende at høre hr. Jørn Dohrmann gennemgå alle den tidligere statsminister

Poul Nyrup Rasmussens fejl og mangler. Jeg tror efterhånden, at vi er kommet igennem dem alle, og ingen kan vel være i tvivl om, at Poul Nyrup Rasmussen i sin tid som statsminister i hvert fald har gjort et uudsletteligt indtryk på hr. Jørn Dohrmann. Det fylder næsten lige så meget, som når hr. Jørn Dohrmann skal fortælle om, hvad han selv vil gøre for naturen og miljøet, eller hvad han har gjort. Så var det selvfølgelig spændende, at resten af talen også handlede om alt muligt andet end Tøndermarsken.

Men lad det nu være, for hvad er situationen i Tøndermarsken? Jo, situationen er den, at man har en ganske alvorlig situation. Det fremgår af beslutningsforslaget, og det er også fremgået af en række diskussioner, vi har haft i Miljøudvalget, om den her sag, at antallet af ynglefugle er faldet meget drastisk. Jeg tror, at en stor del af faldet skete i den tidligere socialdemokratisk-radikale regerings tid, måske endda helt tilbage i Schlüterregeringens tid. Jeg ved ikke, om Anker Jørgensen eller det røde kabinet også kan inddrages, men vi kan sikkert komme langt tilbage.

Pointen er i hvert fald, at man i en periode havde en meget dyr frivillig aftale på området, som vel stoppede faldet og måske førte til en lille forbedring af tilstanden. På et tidspunkt brød den frivillige aftale med de lokale landmænd og Tønder Kommune så sammen af grunde, som fortaber sig i det uvisse. Jeg har forsøgt at finde ud af, om det var Tønders borgmester, der svigtede, om det var lodsejerne, eller om det var borgmesteren. De er jo alle sammen medlemmer af Venstre, så det burde være til at finde ud af, men af samme grund har de været i stand til at holde det skjult.

Vi har så diskuteret mange gange, hvad der skulle gøres, og i hvert fald den foregående miljøminister har ofte lovet, at nu skulle han lige ned at have en snak med Tønders borgmester, og så ville sagen blive løst. Så blev Tønders borgmester skiftet ud under uheldige eller lykkelige omstændigheder – det ved jeg ikke. I hvert fald blev han skiftet ud, men det hjalp ikke lige præcis på det her problem. Så i forbindelse med at vi behandler det her beslutningsforslag i dag, kommer ministeren og siger, at nu er man på vej til at finde en løsning, og det er en helt sædvanlig situation. Når der bliver forelagt et beslutningsforslag fra oppositionen, vil det ofte være sådan, at regeringen lige har lavet en plan og lige har lavet en aftale, der gør, at tingene er på plads.

Nu må man bare, hvis man kigger på det, som indtil nu er aftalt, sige, at det ikke er tilstrækkeligt. Det er ikke tilstrækkeligt, hvis vi tager Danmarks Miljøundersøgelsers redegørelse alvorligt, for der siger Danmarks Miljøundersøgelser noget om, ikke bare at man skal lukke vand ind tidligt, men også at man skal lukke mere vand ind tidligt, og her gør man altså kun den ene halvdel. Det betyder sådan set ifølge sagkundskaben – og den spiller jo undertiden en stor rolle for ministre, i hvert fald når sagkundskaben kan bruges til at sige, at vi skal have lavet en ny undersøgelse – at det, vi gør her, altså ikke er tilstrækkeligt.

Så det, der er situationen nu, er, at vi ved, at regeringen indtil nu har svigtet på området på trods af hr. Eyvind Vesselbos store ildhu. Vi ved, at det udspil, der nu kommer fra regeringens side, er utilstrækkeligt, og så har vi et forslag fra Socialdemokraterne, som ganske rigtigt er forholdsvis indgribende, fordi en fredning er forholdsvis indgribende. Men det giver en vis sikkerhed for, at udfordringen bliver tacklet og løftet. Og så er man oven i købet i stand til nogenlunde at beskrive, hvad det vil komme til at koste at få det løst, hvorimod jeg må sige, at det med at fortsætte med at løse problemet ved hjælp af frivillige aftaler efter min opfattelse kan blive meget usikkert på resultatsiden og på økonomisiden blive meget dyrt. Ingen af delene er efter Enhedslistens opfattelse forsvarligt, så vi støtter det socialdemokratiske beslutningsforslag.

Kl. 15:50

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen, og så er det fru Mette Gjerskov som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 15:50

(Ordfører for forslagsstillerne)

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil starte med at sige tak for debatten. Og jeg vil også fra starten sige tak til ministeren for den ordning, som hun – jeg ved ikke, om det er af spinmæssige årsager – offentliggjorde i dag, altså aftalen om vanding i Tøndermarsken. Det er jeg sådan set glad for, men vi må bare holde fast i, at det er en lappeløsning.

Regeringen har haft 10 år til at få de frivillige ordninger til at fungere i Tøndermarsken, og det har været en stor fiasko. Staten har brugt 80 mio. kr., og fire ud af fem fugle er forsvundet. Det er da et fiaskokriterium, som man burde lytte til, selv i Venstre. Min kollega hr. Benny Engelbrecht blev af Venstres ordfører beskyldt for ikke at høre efter, og jeg må konstatere, at det nok er Venstres ordfører, der ikke rigtig har hørt efter i samråd på samråd på samråd om Tøndermarsken, som vi har haft med den tidligere miljøminister, og hvor vi hele tiden har fået at vide: Jamen lige om lidt sker der noget; i øvrigt er det Tønders eget problem; det er nogle andre, der har ansvaret; og hist op og kom herved. Alt sammen har handlet om at gøre så lidt som overhovedet muligt.

Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige til Det Konservative Folkeparti, som ikke længere er til stede, for det er jo ikke bare miljøordføreren, der har forladt partiet. Tilsyneladende er det hele miljøpolitikken, der har forladt partiet, for hvad er det egentlig for nogle løsninger, man kommer med? Ingenting. Og det er jo desværre det, vi har hørt fra regeringens side.

Så kommer vi til Dansk Folkeparti, som snakker om miljømilliarder og alle mulige andre steder i landet end Tøndermarsken. Det er alt sammen meget nydeligt, men nu handler det her forslag om Tøndermarsken, og det gør det, fordi vi i Tøndermarsken har et helt, helt unikt naturområde, hvor vi i Danmark har et ansvar for nogle fugle, som ikke kun er danske fugle – det vil jeg gerne understrege. Det her er et internationalt fuglebeskyttelsesområde, fordi vi bl.a. her huser kobbersneppen, som er en truet fugleart i hele verden.

Det kan godt være, man kan synes, det er muntert, men vi andre ville jo nok også blive en anelse fornærmet, hvis de ødelagde – hvad skal vi nu bruge som eksempel? – storkens miljø. Hvad nu, hvis Sønderjyllands storke ikke kunne komme til Sønderjylland, fordi deres rastepladser undervejs var fjernet. Det er jo også det, international miljøpolitik handler om.

Jeg synes, det er trist, at vi ikke med det her forslag kan få en endelig afgørelse efter al den skalten og valten, der har været med politikken for Tøndermarsken, så lodsejerne kan få nogle klare svar på, hvad det egentlig er, vi fra politisk side gerne vil have, så fuglene kan få nogle ordentlige leveområder, så lodsejerne kan få den erstatning, der skal til, så vi kan sikre området, ikke kun naturværdierne og ikke kun for den lokale befolkning, men for alle de turister, som hvert år valfarter til Sønderjylland for at se sort sol og for at opleve de naturværdier, der er i området. Jeg synes, det er rigtig ærgerligt.

Der er mange ting, der skal gøres. Det er ikke kun et spørgsmål om vandstand, men det er også et spørgsmål om vandstand. Viben yngler ikke på steder, hvor der er fuldstændig knastørt. Jeg har selv været nede at besøge Tøndermarsken, og jeg tror, jeg har en fornemmelse af, hvordan det står til – og det er der vist ikke ret mange andre herinde der har ud over naturligvis min socialdemokratiske kollega, som jo bor i området – og jeg vil bare sige, at der ikke var en fugl at se, da jeg besøgte Tøndermarsken. Der var en enkelt vibe hist og en kobbersneppe pist, men det, der skulle være det helt store område for dansk fugleliv, var knastørt.

Der gik så store mængder af får. Nu er der også kommet kvæg ud, og det er problemet. Vi vil faktisk gerne have både får og kvæg til at græsse på arealerne i Tøndermarsken, for det er afgørende at holde græsset nede, men vi har jo ikke bedt om en folkevandring. Og det, der er situationen lige nu, er, at dyrene kommer på markerne alt, alt for tidligt. Det vil sige, at de tramper som damptrømler hen over området.

Se, nu er Venstres ordfører allerede ved at være i den muntre hjørne, for han ved, hvad jeg vil sige, han har hørt det før, så det kan jo ikke komme som nogen overraskelse: Får og kvæg tramper fugle-rederne i stykker, tramper æggene i stykker, tramper fugleungerne i stykker, og det er jo det, der er en af grundene til, at fire ud af fem fugle er forsvundet fra Tøndermarsken. For der skal væde til, og der skal et korrekt husdyrtryk til. Det er det, vi gerne vil have gennemført med vores fredningsforslag. Det var det, som det ikke lykkedes at få gennemført ved den sidste fredning.

Jeg er glad for, at ministeren har lovet, at hun vil undersøge konsekvenserne, både de økonomiske og de miljømæssige, af en fredning. Jeg håber, det er første skridt frem mod en reel fredning, en yderligere fredning af Tøndermarsken, for jeg tror i forbindelse med hele den udkantsdiskussion, vi har i dansk politik for tiden, at det er utrolig vigtigt at holde fast i de værdier, der faktisk er i udkantsområderne, og i det her område er der altså en helt, helt unik natur.

Tønders borgmester har jo ikke har gjort nogen stor indsats på det her område, vil jeg sige, men jeg så ham i tv blive spurgt om, hvad han egentlig mente var det væsentlige, hvorfor Tønder egentlig skulle på landkortet, og jeg hæftede mig ved, at han straks nævnte naturen. Det er jo ikke noget, vi kun er optaget af i Socialdemokratiet eller på Sjælland, men det er faktisk også noget, man er optaget af i Sønderjylland. Og det her er jo altså ikke kun et lokalt område, men et internationalt beskyttelsesområde.

Jeg vil sige tak for debatten. Det er ikke den mest opmuntrende debat, jeg har haft, men jeg har hørt om nogle gode viljer, og jeg glæder mig til, at vi meget snart ser resultatet af den undersøgelse, som vi nu forhåbentlig i udvalget får besluttet at der skal laves, og så håber jeg virkelig, at vi ikke efter alle de mange, mange rapporter, der ligger, og som klart dokumenterer behovet i Tøndermarsken, skal starte forfra med nye rapporter om fuglelivet i Tøndermarsken, men at vi kan genlæse det, vi allerede ved, så vi sørger for at beskytte området i Tøndermarsken, ikke kun for fuglenes skyld, men rent faktisk også for menneskenes skyld.

Kl. 15:58

Formanden:

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 15:58

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil bare spørge den socialdemokratiske ordfører, om man, når man næste gang tager ned i området, ikke vil prøve at åbne øjnene, så man kan se de fugle, som flyver rundt dernede. Nu er det sådan, at jeg selv kommer ret tit i det område, og jeg mindes ikke det dystre, mørke Jylland. Vi er helt ude på kanten, det er lige før det hele holder op derude, og det mindes jeg ikke. Men det kan godt være, man ligesom har den indstilling hos Socialdemokraterne, at borgerne, som bor i området, slet ikke kan varetage naturens interesser. Man står næsten tilbage med det indtryk, at alle andre end lige netop dem, der bor i København, vil naturen det skidt. Skal man opfatte debatten sådan, at de eneste, der kan passe på naturen, er Socialdemokraterne? Er det det, man prøver at fortælle os?

Kl. 15:59

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 15:59

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil gerne sige meget klart, at jeg siger ikke, at borgerne ikke kan finde ud af at passe på naturen. Men nu er det jo faktisk ikke borgerne i Tønder, der ejer Tøndermarsken. Det er ikke borgerne i Tønder, der driver Tøndermarsken, det er nogle ganske få, der driver Tøndermarsken.

Jeg havde meget, meget åbne øjne, sidst jeg var i Tøndermarsken, og jeg kan fortælle hr. Jørn Dohrmann, at jeg stod oppe på diget, der går mellem de ydre koge og Margrethekog. Margrethekog er statsligt ejet og bliver drevet på fuglenes præmisser, men det er de ydre koge ikke, og når man står oppe på diget og kigger til venstre, ser man tusindvis af fugle – tusindvis af fugle! Det er det område, miljøministeren netop nævnte, og det er helt fantastisk. Så kigger man til højre, og hvis man er heldig, kan man se en vibe ude i det fjerne – én! Men jeg vil sige, at det var faktisk lidt interessant, for samme aften, jeg var kommet hjem fra Tøndermarsken, gik jeg nemlig ud på marken derhjemme i Gundsømagle, hvor jeg bor, og her mødte jeg syv viber på 10 minutter – altså flere end jeg havde set i Tøndermarsken, hvor jeg havde været en hel dag.

Jeg siger bare, at der rent faktisk er forskel, og jeg siger også, at det kan lade sig gøre. Det kan vi se ude i det statslige område Margrethekog.

Kl. 16:00

Formanden:

Tak til fru Mette Gjerskov.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget, og det er godkendt.

Kl. 16:00

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 25. maj 2010, kl. 12.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen, og jeg skal i øvrigt henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet er hævet. (Kl. 16:01).